

Ocena programowa
Profil praktyczny

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

- *Uczelnia Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi*
- *Ul. Kamińskiego 21, 90-229, Łódź*
- *Kierunek: Pedagogika specjalna*
- Link do strony www: <https://uns.lodz.pl/uczelnia/akty-wewnetrzne/>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: *Pedagogika specjalna*

1. Poziom/y studiów: *jednolite studia magisterskie*
2. Forma/y studiów: *studia niestacjonarne*
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2} *Pedagogika*

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Dziedzina	Dziedzina nauk społecznych 95% Dziedzina nauk humanistycznych 5%
Dyscyplina wiodąca	Pedagogika 95%

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się dla kierunku pedagogika specjalna zostały sformułowane z uwzględnieniem:

- uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2020 poz. 226, z późn. zm.),
- charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się, określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218),
- wytycznych standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450, z późn. zm.).

Symbol efektu kierunkowego	Efekty uczenia się w odniesieniu	Odniesienie do Polskiej Ramy	Odniesienie do efektów kształcenia nauczycieli zawartych
----------------------------	----------------------------------	------------------------------	--

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018 poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust. 3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

	do jednolitych studiów magisterskich, o profilu praktycznym	Kwalifikacji	w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela	
			Ogólne efekty uczenia się	Szczegółowe efekty uczenia się
WIEDZA				
K_W01	Posiada pogłębioną i ugruntowaną wiedzę o systemie nauk społecznych i humanistycznych, ich metodologii i wzajemnych relacjach, ze szczególnym uwzględnieniem pedagogiki specjalnej i jej miejsca w systemie nauk	P7S_WG	1.1.1.3 1.1.1.6 1.1.1.7	B.2.W1 B.2.W2 B.2.W3 C.3.W1 G.W1 G.W3
K_W02	Zna w pogłębionym zakresie terminologię z zakresu pedagogiki i pedagogiki specjalnej oraz potrafi ją prawidłowo stosować w odniesieniu do praktyki edukacyjnej i dyscyplin pokrewnych oraz w dokumentacji pedagogicznej i specjalistycznej	P7S_WG	1.1.1.3	B.2.W1 C.3.W1
K_W03	Zna podstawy filozoficzne, społeczno-kulturowe, psychologiczne, biologiczne i medyczne rozwoju, wychowania i edukacji, z uwzględnieniem specyfiki osób z SPE	P7S_WG	1.1.1.1 1.1.1.2	B.1.W1 B.1.W2 B.2.W4 B.2.W11 C.2.W1 C.2.W3 C.2.W4 C.2.W5 D.1.W2
K_W04	Ma rozszerzoną wiedzę o współczesnych tendencjach i teoriach pedagogiki specjalnej oraz podstawach działań edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, w tym ich uwarunkowaniach praktycznych	P7S_WG	1.1.1.4 1.1.1.5	C.2.W5 C.3.W1 C.3.W2 C.3.W4 C.5.W2
K_W05	Zna najnowsze trendy, rozwiązania organizacyjne, programowe i metodyczne w edukacji specjalnej, w tym edukacji włączającej i integracyjnej	P7S_WG	1.1.1.9 1.1.1.10	D.1.W1 D.1.W4 D.1.W6 D.1.W8 D.4.W3 D.4.W12 D.5.W6 D.6.W2 E.4
K_W06	Posiada rozszerzoną wiedzę o teoriach rozwoju, wychowania i uczenia się oraz ich aplikacji w pracy z uczniami o SPE, uwzględniając zróżnicowanie funkcjonowania tych uczniów	P7S_WG	1.1.1.2	B.1.W2 B.1.W4 B.2.W4 B.2.W6 B.2.W11 C.2.W1

				C.2.W2 C.2.W3 D.1.W5 D.4.W7 D.4.W8 D.5.W2
K_W07	Zna strukturę i funkcje systemu edukacji, w tym edukacji specjalnej, integracyjnej i inkluzyjnej, oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych oraz instytucji wsparcia w Polsce i w ujęciu porównawczym	P7S_WK P7S_WG/K	1.1.1.9 1.1.1.10	B.2.W3 B.2.W7 B.3.W1 C.4.W2 C.4.W4 C.4.W6 C.6.W6 C.7.W1 D.1.W6 D.4.W6 D.5.W5 D.6.W1
K_W08	Ma rozszerzoną wiedzę metodyczną w zakresie praktycznej działalności w ramach pedagogiki specjalnej a także różnorodnych metod wspierania w rozwoju, edukacji, terapii i resocjalizacji uczniów o SPE	P7S_WG	1.1.1.12 1.1.1.5	C.3.W4 C.5.W1 C.5.W2 C.5.W3 D.3.W2 D.3.W5
K_W09	Zna filozoficzne, aksjologiczno-etyczne i społeczno-kulturowe koncepcje rozwoju i wychowania oraz ich implikacje dla działań nauczyciela – pedagoga specjalnego	P7S_WG	1.1.1.1 1.1.1.8	B.2.W2 B.2.W3 B.2.W4 B.2.W11 C.4.W3 D.1.W2 D.1.W3 D.4.W1 D.4.W3 D.4.W7 D.4.W9 D.5.W3
K_W10	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o prawidłowościach i zaburzeniach rozwoju dzieci i młodzieży oraz zasady realizacji idei inkluzji w różnych środowiskach edukacyjnych	P7S_WG P7S_WG/K	1.1.1.2 1.1.1.9	B.1.W2 B.1.W4 B.2.W6 C.2.W1 C.2.W3 C.2.W5 C.4.W1 C.4.W3 C.4.W5 C.4.W8 C.6.W3 D.1.W1 D.1.W4 D.1.W5 D.4.W5 D.4.W10 D.4.W11 D.6.W2

K_W11	Zna cele, treści, metody i warunki realizacji kształcenia i wychowania uczniów o SPE na różnych etapach edukacji i rozwoju na poszczególnych etapach edukacyjnych	P7S_WG	1.1.1.11 1.1.1.12	B.1.W4 B.2.W9 B.2.W10 B.2.W12 C.5.W2 C.5.W3 D.3.W6 D.3.W8 D.4.W6
K_W12	Zna współczesne paradygmaty i kierunki badań w pedagogice specjalnej oraz ich zastosowanie w praktyce edukacyjnej	P7S_WG	1.1.1.6 1.1.1.7	C.5.W2 G.W1 G.W3 G.W4 G.W5 G.W6
K_W13	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej pedagogiki, umożliwiającą prowadzenie samodzielnej pracy badawczej (z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej), zwłaszcza w obszarze pedagogiki specjalnej	P7S_WG	1.1.1.6 1.1.1.16	G.W2 G.W3 G.W4 G.W5 G.W7 G.W8
K_W14	Zna procedury diagnozy pedagogicznej, w tym diagnozy funkcjonalnej uczniów z SPE oraz zasady dokumentowania procesu diagnostycznego	P7S_WG	1.1.1.11	B.2.W9 D.2.W1 C.6.W1 C.6.W2 C.6.W3 C.6.W4 C.6.W6 D.1.W7
K_W15	Ma ugruntowaną wiedzę o specyficznych zadaniach pedagogiki specjalnej w edukacji ogólnodostępnej, specjalnej i integracyjnej oraz wynikających z nich rolach nauczyciela – pedagogika specjalnego, a także specyfice współpracy środowisk wychowawczych oraz zespołów interdyscyplinarnych	P7S_WG	1.1.1.10, 1.1.1.11	B.2.W8 B.2.W11 C.3.W1 C.3.W3 C.4.W2 C.6.W6 C.7.W1 D.1.W7 D.1.W8 D.3.W7 D.4.W2
K_W16	Zna normy, procedury i dobre praktyki stosowane w instytucjach edukacyjnych i pomocowych oraz ich znaczenie dla zdrowia, bezpieczeństwa i dobrostanu podopiecznych	P7S_WG	1.1.1.8 1.1.1.15	B.2.W12 B.3.W2 C.4.W8 C.7.W1 D.5.W5 D.6.W3 E.3
K_W17	Zna zasady projektowania i ewaluacji działań edukacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych w kształceniu specjalnym, w tym narzędzia	P7S_WG	1.1.1.5 1.1.1.11	B.2.W9 D.2.W2 D.4.W4 D.4.W13 C.6.W3

	monitorowania efektywności oddziaływań oraz metodykę konstruowania i realizacji programów wychowawczych.			C.6.W5 C.6.W6 D.3.W2 D.3.W8 D.4.W12 D.5.W7
K_W18	Ma pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu osób ze specjalnymi potrzebami, w różnych obszarach rozwoju i na różnych etapach życia	P7S_WK	1.1.1.2 1.1.1.5	B.1.W2 C.2.W1 C.2.W3 C.2.W5 C.4.W1 C.4.W2 C.4.W3 C.4.W4 C.4.W5 C.4.W7 C.4.W8 D.1.W3 D.1.W5 D.4.W5 D.4.W8 D.4.W10 D.4.W11 G.W3
K_W19	Zna założenia edukacji włączającej i sposoby realizacji idei inkluzji w praktyce edukacyjnej oraz przestrzeni społecznej	P7S_WG	1.1.1.9 1.1.1.10	C.4.W2 C.4.W4 C.4.W5 C.4.W6 C.4.W8 D.1.W1 D.1.W2 D.1.W3 D.1.W4 D.1.W6 D.5.W6 D.5.W7 D.6.W2
K_W20	Zna zasady organizacji procesu kształcenia i wychowania uczniów o SPE, w tym sposoby dostosowania warunków i metod pracy	P7S_WK	1.1.1.11 1.1.1.12	B.2.W5 C.7.W1 D.1.W7 D.3.W1 D.3.W2 D.3.W3 D.3.W6 D.3.W8 D.6.W2
K_W21	Ma rozszerzoną wiedzę o komunikacji interpersonalnej i społecznej oraz trudnościach i zakłóceniach komunikacji, w tym specyfice komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC)	P7S_WG	1.1.1.14	B.1.W3 C.4.W6 D.5.W1 D.5.W2 D.5.W3 D.5.W4 E.2
K_W22	Zna zasady BHP, pierwszej pomocy	P7S_WG	1.1.1.15 1.1.1.16	B.2.W9 B.3.W2

	i odpowiedzialności prawnej opiekuna, w kontekście pracy z osobami o zróżnicowanych potrzebach			C.7.W2 E.3
K_W23	Zna zasady funkcjonowania aparatu mowy, zasady emisji głosu oraz zagadnienia kultury języka i rozumie znaczenie w pracy dydaktycznej i terapeutycznej	P7S_WK	1.1.1.13 1.1.1.14	B.1.W3 D.5.W4 E.1 E.2
K_W24	Zna innowacyjne i alternatywne metody pracy nauczyciela – pedagoga specjalnego, w tym TIK	P7S_WG	1.1.1.11 1.1.1.12	D.3.W4 D.3.W5 E.4
K_W25	Zna sposoby konstruowania i kontrolowania ścieżki kariery zawodowej w odniesieniu do zróżnicowanych ról pełnionych w systemie edukacji i wsparcia społecznego oraz rozumie rolę doradztwa zawodowego i samokształcenia	P7S_WK	1.1.1.5 1.1.1.8	B.2.W8 B.2.W13 C.3.W5 C.4.W4 D.1.W8 D.5.W8
UMIEJĘTNOŚCI				
K_U01	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych do opisu i analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych w kontekście pracy z uczniami o SPE	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.2 1.1.2.6	B.1.U2 B.1.U5 B.2.U2 B.3.U1 B.3.U2 C.2.U1 C.2.U2 C.3.U2 C.7.U1 D.1.U1 D.1.U2 D.4.U2
K_U02	Projektuje działania wspierające rozwój i samodzielność uczestników procesów pedagogicznych, jak również inspirowanie do uczenia się przez całe życie	P7S_UU	1.1.2.7 1.1.2.8 1.1.2.16	B.1.U6 B.1.U7 B.1.U9 B.2.U5 C.2.U3 C.2.U4 C.4.U1 C.5.U2 D.1.U3 D.3.U3 D.4.U8 D.4.U9 D.6.K1
K_U03	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną do analizowania i interpretowania sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji	P7S_UW	1.1.2.2 1.1.2.10	B.1.U1 B.1.U2 B.2.U2 B.3.U2 C.2.U1 C.2.U3

				C.3.U3 D.1.U3 D.4.U1 D.4.U5
K_U04	Prowadzi obserwację i diagnozę funkcjonalną ucznia, tworzy IPET zgodnie z obowiązującymi przepisami	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.6 1.1.2.11	B.3.U1 C.6.U1 C.6.U2 C.6.U3 C.6.U4 C.7.U1 D.2.U1 D.2.U2 D.2.U3 D.2.U4 D.4.U7 D.6.K1
K_U05	Posiada kompetencje językowe zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego; umiejętność słuchania i mówienia na poziomie C1, umiejętność czytania i pisanie na poziomie B2+ oraz potrafi zastosować język specjalistyczny w kontekście zawodowym	P7S_UK	1.1.2.12 1.1.2.16	B.1.U3 B.2.U7 C.2.U3 C.4.U1 F.2
K_U06	Potrafi prowadzić dialog w języku obcym na tematy dydaktyczne, wychowawcze i społeczne, wykorzystując terminologię pedagogiki specjalnej	P7S_UK	1.1.2.12 1.1.2.16	B.1.U3 B.2.U7 C.5.U3 D.1.U3 D.4.U10 D.6.K1 F.2
K_U07	Kieruje procesami kształcenia i wychowania oraz pracą z grupą zróżnicowaną, planując i organizując działania dydaktyczne i wychowawcze zgodnie z obowiązującymi procedurami, a także adaptując metody pracy do możliwości uczniów	P7S_UW	1.1.2.7 1.1.2.11	B.2.U2 B.2.U3 B.3.U1 C.5.U2 C.7.U1 D.3.U1 D.4.U3 D.4.U7
K_U08	Indywidualizuje zadania i dostosowuje metody, treści i formy pracy do specyfiki funkcjonowania uczniów o SPE	P7S_UW	1.1.2.7 1.1.2.8	B.1.U5 C.4.U1 C.5.U2 D.2.U1 D.3.U2 D.4.U10 D.5.U4
K_U09	Podjęmuje efektywną współpracę w zespole, pełniąc różne role; posiada umiejętności organizacyjne umożliwiające realizację zadań pedagogicznych	P7S_UW	1.1.2.9	B.2.U7 C.5.U3 D.5.U3

K_U10	Wykorzystuje wiedzę na temat procedur i środków do realizacji zadań zawodowych w instytucjach właściwych dla studiowanej specjalności, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i etyki	P7S_UW	1.1.2.6 1.1.2.10	B.2.U1 B.2.U6 D.4.U7 D.4.U10 D.4.U10 D.5.U4
K_U11	Ocenia przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań opiekuńczych, wychowawczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.5 1.1.2.10 1.1.2.17	C.5.U1 C.6.U4 C.2.U4 C.3.U4 C.4.U9
K_U12	Wykorzystuje wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych i resocjalizacyjnych, w tym zjawisk wykluczenia społecznego oraz projektowania działań przeciwdziałających marginalizacji	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.2 1.1.2.4 1.1.2.6 1.1.2.17	C.2.U1 C.3.U1 C.3.U2 D.1.U1 D.1.U2 D.1.U3 D.4.U6 D.4.U10
K_U13	Diagnostuje, analizuje i prognozuje sytuacje pedagogiczne oraz adekwatnie dobiera strategie realizacji działań praktycznych do specyfiki funkcjonowania uczniów o SPE, w tym analizuje dokumentację, interpretuje wyniki diagnozy, konstruuje narzędzia diagnostyczne oraz planuje ewaluację procesu edukacyjno-terapeutycznego	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.4 1.1.2.5 1.1.2.6 1.1.2.10 1.1.2.11	C.6.U1 C.6.U2 C.6.U3 C.6.U4 D.2.U1 D.2.U2 D.2.U4 D.4.U7 G.U4
K_U14	Rozwiązuje i projektuje sposoby rozwiązywania problemów właściwych dla studiowanej specjalności, opierając się na wiedzy pedagogiczno-psychologicznej	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.4 1.1.2.5 1.1.2.6 1.1.2.8 1.1.2.10 1.1.2.11	C.2.U1 C.3.U6 C.5.U1 C.5.U2 D.1.U3 D.2.U3 D.3.U1 D.4.U4 D.5.U4 G.U4
K_U15	Analizuje przyczyny i skutki występujących sytuacji pedagogicznych oraz wzajemne relacje w praktycznej działalności pedagogicznej	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.2 1.1.2.3 1.1.2.6 1.1.2.10 1.1.2.17	B.1.U1 B.1.U2 B.2.U2 B.3.U1 B.3.U2 C.2.U1 C.2.U3 C.3.U2 C.3.U4 C.4.U1 C.4.U2

				C.6.U2 C.7.U1 C.7.U2 D.1.U1 D.2.U1 D.4.U5
K_U16	Inicjuje i organizuje działania pedagogiczne: dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i terapeutyczne dostosowane do potrzeb uczniów, a także dorosłych i osób starszych z niepełnosprawnościami	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.7 1.1.2.8 1.1.2.9 1.1.2.11	B.2.U3 B.2.U4 B.2.U7 C.3.U6 C.4.U4 C.5.U1 C.5.U2 C.5.U3 D.3.U1 D.4.U3 D.5.U3
K_U17	Pracuje nad własnym rozwojem, wykorzystując różne źródła wiedzy i metody jej pozyskiwania, w szczególności dotyczące praktyki pedagogicznej, w tym planuje rozwój zawodowy na podstawie autorefleksji, radzenia sobie ze stresem oraz rozpoznawania własnych potrzeb i zasobów	P7S_UU	1.1.2.10 1.1.2.16	B.1.U8 B.1.U9 B.2.U5
K_U18	Dostosowuje normy i reguły działania pedagogicznego do aksjologicznego kontekstu pracy nauczyciela oraz postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej	P7S_UW	1.1.2.5 1.1.2.10	B.2.U6 C.3.U2 D.2.U2
K_U19	Ocenia przydatność metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań właściwych dla pedagogiki specjalnej	P7S_UW	1.1.2.1 1.1.2.10	B.2.U2 C.3.U2 C.4.U3 C.4.U9
K_U20	Dobiera odpowiednie materiały, środki dydaktyczne adekwatnie do metod pracy dobranych właściwie do realizacji typowych zadań dla pedagogiki specjalnej oraz skutecznie wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne	P7S_UW	1.1.2.7 1.1.2.11 1.1.2.16	D.3.U2 D.3.U1 C.5.U1 F.4
K_U21	Projektuje działania w obszarze pedagogiki specjalnej, dobiera i modyfikuje materiały i metody aktywizujące, uwzględniając potrzeby uczniów z SPE, a także potrzeby ich rodzin oraz projektuje działania wspierające funkcjonowanie rodziny w systemach pomocy i wsparcia	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.7 1.1.2.11	C.3.U5 C.3.U6 C.5.U1 C.5.U2 D.3.U1

K_U22	Profesjonalnie wykonuje zadania zawodowe w instytucjach edukacyjnych, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i odpowiedzialności oraz we współpracy z zespołem specjalistów i innymi pracownikami instytucji	P7S_UW	1.1.2.3 1.1.2.6 1.1.2.9 1.1.2.10	B.2.U1 B.2.U6 B.2.U7 C.3.K2 C.5.U3 D.4.U6 D.5.U3
K_U23	Projektuje i prowadzi badania pedagogiczne oraz posiada umiejętności w zakresie: rozpoznawania potrzeb, możliwości, uzdolnień każdego dziecka/ucznia, prognozowania procesów rozwojowych a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania	P7S_UW	1.1.2.3 1.1.2.11 1.1.2.15	C.6.U1 C.6.U2 C.6.U3 C.6.U4 D.2.U1 D.2.U2 D.2.U4 G.U1 G.U2 G.U3 G.U4 G.U5 G.U6
K_U24	Projektuje i realizuje działania rewalidacyjne dostosowane do potrzeb jednostki lub grupy	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.7 1.1.2.11	C.5.U1 C.5.U2 C.4.U4 D.3.U1 D.3.U2 D.3.U3
K_U25	Projektuje i realizuje działania stymulujące rozwój, wspiera samodzielność podopiecznych, rozwija zdolności, koryguje zaburzenia rozwojowe a także projektuje działania zmierzające do zwiększenia efektywności zadań instytucjonalnych	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.7 1.1.2.8 1.1.2.10 1.1.2.11 1.1.2.17	C.5.U1 C.5.U2 C.4.U4 D.3.U1 D.3.U2 D.3.U3 D.4.U8 D.4.U9 D.5.U5
K_U26	Sprawnie komunikuje się z osobami z różnych środowisk będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje atmosferę sprzyjającą efektywnej komunikacji (w tym z wykorzystaniem AAC), zarówno w środowisku szkolnym i lokalnym we współpracy z rodziną i specjalistami.	P7S_UW	1.1.2.3 1.1.2.4 1.1.2.7 1.1.2.9 1.1.2.12	B.1.U3 B.1.U4 B.1.U6 B.2.U7 C.3.U5 D.4.U5-7 D.5.U1-3
K_U27	Poprawnie posługuje się językiem ojczystym, wykazując troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej i uczniów, oraz stosuje zasady prawidłowej emisji głosu	P7S_UW	1.1.2.12 1.1.2.13	B.1.U3 B.1.U4 D.5.U1 D.5.U2 F.1 F.2
K_U28	Projektuje działania kształtujące u wychowanków i podopiecznych	P7S_UW	1.1.2.5 1.1.2.8	B.2.U4 D.4.U6

	postawy prozdrowotne, sprzyjające poprawie jakości życia, potrafi także identyfikować i eliminować czynniki ryzyka i podejmuje działania profilaktyczne		1.1.2.14	D.4.U8 D.4.U9 F.3
K_U29	Organizuje pracę uczniów zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej i fizycznej, uwzględnia dobrostan i potrzeby rozwojowe	P7S_UW	1.1.2.7 1.1.2.8 1.1.2.10	B.1.U5 B.1.U6 C.5.U2 D.4.U3 D.4.U9
K_U30	Dostrzega symptomy sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu człowieka oraz sprawnie udziela pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z aktualnymi standardami	P7S_UW	1.1.2.14	B.2.U1 F.3
K_U31	Projektuje proces dydaktyczno-wychowawczy, terapeutyczny, rehabilitacyjny stosując różnorodność sposobów realizacji przyjętych celów, w tym innowacyjne i alternatywne formy pracy	P7S_UW	1.1.2.4 1.1.2.5 1.1.2.11 1.1.2.17	C.5.U1 D.3.U1 D.4.U3 D.2.U4 C.6.U4
K_U32	Aktywizuje uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego, terapeutycznego, resocjalizacyjnego, rehabilitacyjnego oraz wspiera rozwój kompetencji kluczowych dla poszczególnych grup podopiecznych i specyfiki ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych	P7S_UO	1.1.2.7 1.1.2.8 1.1.2.11 1.1.2.17	C.5.U1 C.5.U2 D.3.U3 D.4.U8 D.4.U9
K_U33	Projektuje i wdraża działania innowacyjne w praktyce edukacyjnej	P7S_UW	1.1.2.10 1.1.2.11 1.1.2.17	C.4.U3 C.5.U1 D.3.U1
K_U34	Prowadzi ewaluację skuteczności działań pedagogicznych i planuje ich doskonalenie, działając jak refleksyjny praktyk	P7S_UW P7S_UU	1.1.2.10 1.1.2.11	C.4.U3 C.6.U4 D.3.U4 D.4.U9
K_U35	Stosuje zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w pracy edukacyjnej i badawczej	P7S_UK	1.1.2.3	G.4 G.6
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
K_K01	Planuje własny rozwój zawodowy, uwzględniając samodoskonalenie i profilaktykę wypalenia zawodowego oraz monitoruje własne postępy	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.6 1.1.3.8	B.1.K1 B.2.K3 C.3.K3 C.4.K2 D.1.K1 C.5.K3
K_K02	Stosuje normy etyczne w działalności zawodowej i okazuje szacunek dla godności	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.4	B.2.K1 B.2.K2 C.2.K1

	człowieka, świadomie uwzględniając etyczny wymiar diagnozy i terapii			C.3.K2 C.4.K1 C.6.K1 D.2.K2 D.4.K2 G.K1 G.K2
K_K03	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, mając świadomość konieczności pracy z grupą i pełnienia w niej różnych ról oraz świadomie określa swoją postawę wobec istoty i celów edukacji w tym edukacji inkluzyjnej	P7S_KO	1.1.3.2 1.1.3.3 1.1.3.4 1.1.3.7	B.1.K1 B.1.K2 B.2.K3 B.2.K4 C.3.K4 C.5.K1 C.5.K2 C.5.K3 D.1.K2 D.5.K1 D.5.K3
K_K04	Efektywnie współpracuje z nauczycielami, specjalistami i rodzicami oraz pełni różne role w zespole, dbając o jakość komunikacji i współdziałania	P7S_KR	1.1.3.2 1.1.3.3 1.1.3.4 1.1.3.7	B.2.K4 B.3.K1 C.2.K1 C.3.K4 C.6.K2 C.6.K3 C.7.K1 C.5.K3 D.5.K1 D.6.K1
K_K05	Jest świadomy konieczności uczenia się przez całe życie i ciągłego doskonalenia kompetencji zawodowych	P7S_KR	1.1.3.8	B.1.K1 B.2.K3 C.3.K3 C.3.K4 C.4.K2 D.1.K1
K_K06	Jest wrażliwy na problemy uczestników procesów pedagogicznych i podejmuje działania służące ich rozwiązaniu	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.2 1.1.3.4	B.2.K1 C.2.K2 C.6.K2 D.2.K2 D.4.K2
K_K07	Ma świadomość etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów oraz prowadzenia badań naukowych w obszarze pedagogiki specjalnej	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.3 1.1.3.8	C.3.K2 C.6.K1 D.2.K2 G.K1 G.K2
K_K08	Jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy placówki	P7S_KR	1.1.3.3 1.1.3.6 1.1.3.7	B.3.K1 C.2.K1 C.5.K1 C.5.K2 D.5.K1 D.5.K2 D.5.K3 D.6.K1
K_K09	Kreuje pozytywne postawy i zachowania uczniów oraz	P7S_KR P7S_KO	1.1.3.2 1.1.3.3	B.2.K1 C.5.K1

	dostrzega wartość działań pedagogicznych w środowisku społecznym		1.1.3.4 1.1.3.5	D.4.K1 D.4.K2 D.5.K4
K_K10	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i realizuje zadania dydaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, dbając o ich poziom, atrakcyjność i zgodność z przyjętym programem	P7S_KR P7S_KO	1.1.3.1 1.1.3.6 1.1.3.7	C.5.K1 C.5.K2 D.2.K1 D.5.K2
K_K11	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i wykazuje odporność emocjonalną w pracy pedagoga specjalnego	P7S_KR P7S_KK	1.1.3.4 1.1.3.7	B.1.U8 B.2.K2 C.5.K2 D.3.K1
K_K12	Kieruje się profesjonalizmem, refleksją etyczną i zasadami etyki zawodowej – prezentuje postawę refleksyjnego praktyka	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.6 1.1.3.8	C.3.K2 C.4.K1 C.5.K2 D.2.K2 G.K1 G.K2
K_K13	Jest świadomy konieczności podejmowania zindywidualizowanych działań wobec uczniów/podopiecznych o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych i jest gotowy podejmować odpowiednie działania wspierające	P7S_KR	1.1.3.1 1.1.3.2 1.1.3.3 1.1.3.4 1.1.3.5	B.1.U5 B.1.U6 C.2.K2 C.3.K1 C.6.K2 D.4.K2 D.5.K4

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Piotr Domżał	Dr/Rektor
Agnieszka Szpak	Dr/Prorektor ds. kształcenia i rozwoju
Barbara Jarecka-Kowalczyk	Dr/Prorektor ds. studenckich i nauczania
Marcin Jurgilewicz	Prof. zw. dr hab./Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia
Joanna Skiba	mgr/Pełnomocnik Rektora ds. współpracy międzynarodowej
Łukasz Marciniak	mgr/specjalista ds. obsługi studenta
Paweł Klepczarek	mgr/Specjalista ds. rekrutacji/BON
Joanna Gosławska	Specjalista ds. organizacji studiów
Robert Kucharski	Specjalista ds. IT

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów _ Błąd!
Nie zdefiniowano zakładki.

Prezentacja uczelni _____ 17

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym _____ 19

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się _____ 19

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____ 33

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____ 55

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____ 66

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____ 84

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____ 95

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____ 99

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____ 116

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____ 131

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____ 133

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów _____ 145

Część III. Załączniki _____ Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających _____ 154

Prezentacja uczelni

Uczelnia Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi jest uczelnią niepubliczną prowadzącą kształcenie na studiach pierwszego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach drugiego stopnia oraz studiach podyplomowych o profilu praktycznym. Działalność dydaktyczna Uczelni skoncentrowana jest na rozwijaniu wiedzy stosowanej, praktycznych umiejętności zawodowych oraz kompetencji społecznych, w tym kompetencji pracy zespołowej, komunikacji i odpowiedzialności zawodowej, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym środowisku pracy.

Misją Uczelni Nauk Społecznych jest przekazywanie aktualnej, rzetelnej wiedzy oraz praktycznych umiejętności umożliwiających absolwentom skuteczne wejście na rynek pracy, rozwój zawodowy oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze. Realizacji tej misji służy konsekwentnie rozwijany model kształcenia oparty na ścisłym powiązaniu teorii z praktyką oraz na aktywnej współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

W ramach realizacji swojej misji Uczelnia:

- tworzy kadrę dydaktyczną złożoną z nauczycieli akademickich oraz czynnych zawodowo praktyków życia społecznego i gospodarczego, posiadających doświadczenie w obszarach odpowiadających prowadzonym kierunkom kształcenia,
- wykorzystuje sprawdzone i nowoczesne metody oraz techniki dydaktyczne, sprzyjające nabywaniu kluczowych kompetencji zawodowych zarówno przez osoby rozpoczynające karierę zawodową, jak i przez osoby aktywne zawodowo, planujące dalszy rozwój lub awans,
- konsekwentnie rozwija praktyczny i nowoczesny charakter studiów, traktując go jako jedną z podstawowych wartości oferty edukacyjnej Uczelni.

Założenia funkcjonowania i rozwoju Uczelni wpisują się w cele strategiczne szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie dostosowywania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań kandydatów i absolwentów szkół ponadpodstawowych. Realizacja tych założeń wymaga otwartości Uczelni na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami oraz innymi interesariuszami zewnętrznymi, a także systematycznego projektowania i aktualizowania programów kształcenia w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby otoczenia.

Do strategicznych celów działalności Uczelni Nauk Społecznych należą w szczególności:

- doskonalenie jakości kształcenia i procesu dydaktycznego,
- kształtowanie otwartego, przyjaznego i dostępnego środowiska edukacyjnego,
- rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz dalsze upracticznianie kształcenia,
- wspieranie procesów umiędzynarodowienia,
- optymalizacja organizacji i zarządzania Uczelnią.

Realizacja powyższych celów opiera się na szerokim wachlarzu działań i narzędzi, ukierunkowanych na osiąganie mierzalnych efektów. Wszystkie zajęcia prowadzone są przez odpowiednio przygotowaną kadrę dydaktyczno-naukową oraz doświadczonych praktyków, reprezentujących obszary kształcenia właściwe dla prowadzonych kierunków, w tym pedagogikę specjalną oraz dyscypliny pokrewne. Oferta dydaktyczna Uczelni jest systematycznie aktualizowana w oparciu o analizę trendów rozwojowych oraz realnych potrzeb rynku pracy, tak aby umożliwiać studentom zdobywanie kwalifikacji o wysokiej wartości zawodowej.

Uczelnia Nauk Społecznych konsekwentnie poszerza i doskonali swoją ofertę kształcenia. Oprócz kierunku Pedagogika specjalna, prowadzi kształcenie na innych kierunkach o profilu praktycznym w obszarze nauk społecznych, w tym na jednolitych studiach magisterskich na kierunkach Psychologia, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, a także na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach Pedagogika, Bezpieczeństwo wewnętrzne oraz Bezpieczeństwo narodowe.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Program studiów na kierunku **Pedagogika specjalna** (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) został opracowany w oparciu o spójną i zintegrowaną koncepcję kształcenia, uwzględniającą aktualny stan wiedzy naukowej, kierunki rozwoju dyscypliny pedagogika specjalna oraz współczesną praktykę edukacyjną i terapeutyczną, a także potrzeby społeczno-gospodarcze i zmieniające się wymagania rynku pracy. Koncepcja kształcenia pozostaje w ścisłym związku z misją, strategią rozwoju oraz polityką jakości Uczelni Nauk Społecznych, w szczególności w obszarach odpowiedzialności społecznej, dostępności, edukacji włączającej oraz praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu

1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji

Koncepcja kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna zakłada kształtowanie absolwenta jako **refleksyjnego praktyka**, dysponującego pogłębioną wiedzą teoretyczną, zaawansowanymi umiejętnościami diagnostycznymi, metodycznymi i projektowymi oraz rozwiniętymi kompetencjami społecznymi, niezbędnymi do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania zadań zawodowych. Program integruje osiągnięcia nauk pedagogicznych, psychologicznych i społecznych z doświadczeniem praktycznym, umożliwiając krytyczną analizę wiedzy, projektowanie działań edukacyjno-terapeutycznych oraz ich ewaluację w dynamicznie zmieniających się warunkach instytucjonalnych i środowiskowych.

Celem kształcenia jest przygotowanie absolwentów do pełnienia zaawansowanych ról zawodowych w obszarze:

- wspierania rozwoju osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych,
- organizowania i realizowania procesów edukacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych,
- podejmowania działań profilaktycznych, kompensacyjnych i interwencyjnych,
- animowania środowisk lokalnych oraz instytucji wsparcia społecznego,
- planowania, wdrażania i ewaluowania działań innowacyjnych,

z zachowaniem zasad etyki zawodowej, odpowiedzialności społecznej oraz idei edukacji włączającej.

Kierunek ma charakter kwalifikacyjny – jego ukończenie umożliwia uzyskanie przygotowania do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Program studiów został zaprojektowany zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i spełnia wszystkie wymagania dotyczące zakresu kształcenia ogólnego, psychologiczno-pedagogicznego, dydaktycznego i specjalnościowego, a także wymiaru zajęć i praktyk zawodowych.

Koncepcja i cele kształcenia są bezpośrednio powiązane z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni, określonymi w Strategii Rozwoju UNS na lata 2021–2025 oraz 2026–2030. Dokumenty te podkreślają konieczność kształcenia wysokiej klasy specjalistów, rozwijania kompetencji praktycznych, elastycznego dostosowywania programów studiów do zmian społecznych i gospodarczych oraz wzmacniania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W szczególności kierunek Pedagogika specjalna realizuje:

- **cel strategiczny 1: kształcenie i doskonalenie procesu dydaktycznego**, poprzez dostosowywanie programów do aktualnych potrzeb edukacji i rynku pracy, włączanie praktyków w realizację zajęć oraz rozwijanie kompetencji studentów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i narzędzi cyfrowych,
- **cel strategiczny 2: otwarte i włączające środowisko studiowania**, poprzez wzmacnianie dostępności kształcenia, rozwój usług BON, wdrażanie zasad uniwersalnego projektowania oraz kształtowanie kompetencji w zakresie pracy z osobami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych.

Założenia strategii znajdują odzwierciedlenie w strukturze programu studiów, doborze treści kształcenia, metodach dydaktycznych oraz organizacji praktyk zawodowych, umożliwiając absolwentom przygotowanie do pracy w zróżnicowanych kontekstach instytucjonalnych.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku Pedagogika specjalna zostały sformułowane w odniesieniu do **charakterystyk poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji**, właściwych dla jednolitych studiów magisterskich, z przypisaniem do profilu praktycznego. Obejmują one pełny zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do profesjonalnego wykonywania zawodu pedagoga specjalnego oraz pozostają spójne z koncepcją kształcenia, celami programu i misją Uczelni. Proces osiągania efektów uczenia się jest realizowany poprzez logicznie zaprojektowaną strukturę programu, łączącą kształcenie teoretyczne z intensywnym przygotowaniem praktycznym. Szczególną rolę odgrywają praktyki zawodowe realizowane w placówkach edukacyjnych, terapeutycznych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych, umożliwiające weryfikację efektów uczenia się w realnych warunkach pracy oraz rozwój kompetencji społecznych, etycznych i organizacyjnych.

Koncepcja kształcenia została opracowana i jest systematycznie doskonalona z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (w tym nauczycieli akademickich, studentów, absolwentów, pracodawców oraz specjalistów-praktyków). Ich udział w projektowaniu i realizacji programu studiów, w tym w organizacji praktyk zawodowych, umożliwia bieżące dostosowywanie treści kształcenia do aktualnego stanu wiedzy, rozwoju dyscypliny oraz potrzeb rynku pracy.

2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Kształcenie na kierunku **Pedagogika specjalna** (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) pozostaje w ścisłym i bezpośrednim związku z obszarami działalności zawodowej pedagoga specjalnego w systemie edukacji, terapii, rehabilitacji, pomocy społecznej, wsparcia rodziny oraz integracji społecznej. Konstrukcja programu studiów odpowiada rzeczywistym potrzebom współczesnych instytucji publicznych i niepublicznych oraz dynamice zmian społecznych i edukacyjnych, w szczególności związanych z rozwojem edukacji włączającej, wzrostem zapotrzebowania na specjalistyczne usługi społeczne oraz rozszerzaniem zakresu wsparcia dla osób o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych.

Zakres kształcenia odzwierciedla pełne spektrum zadań zawodowych pedagoga specjalnego, obejmujących działalność diagnostyczną, edukacyjną, wychowawczą, rewalidacyjną, terapeutyczną oraz wspierającą. Program studiów został zaprojektowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i umożliwia zdobycie kompetencji odpowiadających pełnemu profilowi kwalifikacji pedagoga specjalnego w pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych.

Ścisły związek kształcenia z obszarami aktywności zawodowej realizowany jest m.in. poprzez strukturę specjalności kierunkowych, które odpowiadają kluczowym segmentom rynku pracy i aktualnym potrzebom praktyki. Program studiów obejmuje cztery specjalności:

- 1. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną,**
- 2. Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,**
- 3. Pedagogika resocjalizacyjna,**
- 4. Terapia pedagogiczna i wczesne wspomaganie rozwoju.**

Pozwalają one studentom na ukierunkowanie ścieżki rozwoju zawodowego oraz zdobycie wyspecjalizowanych kwalifikacji zgodnych z zapotrzebowaniem instytucji edukacyjnych, terapeutycznych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych.

Program kształcenia łączy szerokie przygotowanie pedagogiczne, psychologiczne i metodyczne z pogłębionym przygotowaniem specjalnościowym, umożliwiając absolwentom zastosowanie zdobytej

wiedzy i umiejętności w zróżnicowanych kontekstach zawodowych. Szczególną rolę w realizacji efektów uczenia się odgrywa **950-godzinny moduł praktyk zawodowych**, realizowany w placówkach edukacyjnych, terapeutycznych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych. Praktyki te pozwalają studentom na bezpośrednie poznanie realnych środowisk pracy pedagoga specjalnego, weryfikację kompetencji zawodowych oraz rozwój postaw etycznych, odpowiedzialności i umiejętności pracy zespołowej.

Kierunek Pedagogika specjalna pozostaje silnie osadzony w aktualnych potrzebach społeczno-gospodarczych. W obszarze edukacji obserwuje się systematyczny wzrost zapotrzebowania na specjalistów przygotowanych do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych – zarówno w szkołach ogólnodostępnych realizujących edukację włączającą, jak i w szkołach i placówkach specjalnych, zespołach szkolno-przedszkolnych, ośrodkach szkolno-wychowawczych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz specjalistycznych placówkach terapeutycznych. Równolegle w obszarze pomocy społecznej i rehabilitacji rozwija się sieć środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, centrów usług społecznych oraz instytucji wsparcia środowiskowego, co generuje zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych pedagogów specjalnych.

Rozwój edukacji włączającej oraz rosnąca liczba diagnoz zaburzeń neurorozwojowych zwiększają zapotrzebowanie na specjalistów przygotowanych do pracy z osobami w spektrum autyzmu, z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami zachowania, trudnościami w uczeniu się oraz opóźnieniami rozwojowymi. Program studiów odpowiada na te potrzeby poprzez odpowiednio dobrane treści kształcenia, moduły specjalnościowe, metody pracy oraz praktyki zawodowe, przygotowując absolwentów do prowadzenia diagnozy funkcjonalnej, opracowywania i realizacji indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET), prowadzenia zajęć rewalidacyjnych, podejmowania interwencji wychowawczych oraz współpracy z zespołem specjalistów i rodziną.

Kształcenie na kierunku Pedagogika specjalna jest także ściśle powiązane z obszarami działalności zawodowej związanej z profilaktyką, resocjalizacją i wsparciem środowiskowym. Kompetencje absolwenta obejmują m.in. prowadzenie socjoterapii, realizację programów profilaktycznych, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych oraz projektowanie działań na rzecz poprawy dobrostanu uczniów i funkcjonowania środowisk lokalnych. Przygotowuje to absolwentów do pracy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach socjoterapii, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, instytucjach wsparcia rodziny oraz jednostkach organizacyjnych systemu wymiaru sprawiedliwości pracujących z młodzieżą.

Ściśle powiązanie programu studiów z obszarami działalności zawodowej umożliwia absolwentom podejmowanie pracy w przedszkolach oraz szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i ośrodkach wczesnego wspomagania rozwoju, specjalistycznych placówkach terapeutycznych i rehabilitacyjnych, warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocy, placówkach resocjalizacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych,

instytucjach pomocy społecznej i centrach usług społecznych, organizacjach pozarządowych oraz inicjatywach lokalnych realizujących działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i zagrożonych marginalizacją społeczną.

Program studiów zapewnia tym samym kompleksowe, interdyscyplinarne przygotowanie do pracy w kluczowych sektorach właściwych dla zawodu pedagoga specjalnego. Uwzględnia aktualne wymogi formalne i standardy kształcenia nauczycieli oraz współczesne tendencje rozwojowe w edukacji, terapii, opiece i integracji społecznej. Dzięki temu absolwenci kierunku są przygotowani do profesjonalnego działania w dynamicznie zmieniającym się środowisku społecznym i edukacyjnym, a ich kwalifikacje i kompetencje pozostają adekwatne do potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań pracodawców.

3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Koncepcja kształcenia na kierunku **Pedagogika specjalna** została opracowana w ścisłym powiązaniu z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, dynamicznymi zmianami w obszarze edukacji, terapii i wsparcia społecznego oraz rosnącymi wymaganiami rynku pracy wobec specjalistów z zakresu pedagogiki specjalnej. Jej podstawę stanowi diagnoza kluczowych wyzwań współczesnych systemów edukacyjnych i pomocowych, takich jak rozwój edukacji włączającej, wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami neurorozwojowymi, potrzeba wzmacniania systemu wczesnego wspomagania rozwoju, rosnące znaczenie profilaktyki psychospołecznej oraz zmiany w strukturze i funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, terapeutycznych i pomocowych. Program studiów oraz struktura specjalności zostały zaprojektowane w odpowiedzi na te wyzwania, zapewniając kształcenie kwalifikacyjne zgodne z obowiązującymi standardami przygotowania pedagogów specjalnych.

Proces projektowania i aktualizowania koncepcji kształcenia ma charakter systemowy i opiera się na szerokiej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Już na etapie opracowywania programu studiów prowadzone były konsultacje z przedstawicielami instytucji stanowiących naturalne środowisko pracy pedagoga specjalnego, w tym dyrektorami szkół ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, pedagogami specjalnymi pracującymi w edukacji włączającej, przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznych, ośrodków wczesnego wspomagania rozwoju, placówek resocjalizacyjnych oraz instytucji pomocy społecznej. W konsultacjach uczestniczyli również praktycy zajmujący się terapią osób ze spektrum autyzmu, wczesną interwencją, terapią pedagogiczną oraz pracą środowiskową. Ich wiedza i doświadczenie umożliwiły identyfikację rzeczywistych potrzeb kompetencyjnych pracodawców oraz wskazanie obszarów, w których zapotrzebowanie na specjalistów jest szczególnie wysokie.

Istotną rolę w konstrukcji i doskonaleniu programu studiów odgrywają interesariusze wewnętrzni – nauczyciele akademicki, opiekunowie praktyk, promotorzy prac dyplomowych, studenci, absolwenci oraz Zespół ds. Jakości Kształcenia. Opinie i doświadczenia tych grup, pozyskiwane m.in. poprzez ankiety studenckie, ewaluacje zajęć dydaktycznych, dokumentację praktyk zawodowych, hospitacje zajęć oraz spotkania zespołów programowych, stanowią istotne źródło informacji umożliwiające bieżące doskonalenie programu studiów oraz dostosowywanie treści i metod kształcenia do aktualnych potrzeb edukacyjnych i społecznych.

Program studiów jest systematycznie aktualizowany w celu zachowania spójności z trendami społecznymi i gospodarczymi, zmianami legislacyjnymi oraz kierunkami rozwoju współczesnej pedagogiki specjalnej. Uwzględnia on m.in. rosnące znaczenie pracy w zespołach interdyscyplinarnych, potrzebę stosowania nowoczesnych technologii wspomagających proces edukacji, terapii i komunikacji (w tym narzędzi AAC), konieczność wzmocnienia kompetencji diagnostycznych i projektowych, a także rozwój kompetencji miękkich, kluczowych w pracy z osobami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych.

Interesariusze zewnętrzni odgrywają również kluczową rolę w realizacji programu studiów. Placówki współpracujące z uczelnią umożliwiają studentom odbywanie praktyk zawodowych w środowiskach odpowiadających przyszłej pracy absolwentów. Opinie opiekunów praktyk oraz obserwacje poziomu kompetencji studentów stanowią stałe źródło informacji na temat jakości przygotowania zawodowego oraz potrzebnych modyfikacji programu. Przedstawiciele instytucji partnerskich uczestniczą także w pracach Rady Programowej kierunku oraz Konwentu – Rady Konsultacyjnej, opiniując treści kształcenia, sylwetkę absolwenta oraz kierunki rozwoju programu studiów.

Proces doskonalenia koncepcji kształcenia realizowany jest zgodnie z procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS, w szczególności z procedurą nr 3 „**Ewaluacja programu kształcenia**” oraz procedurą nr 4 „**Weryfikacja i aktualizacja programów studiów**”. W ramach tych działań analizowane są dane pochodzące z wielu źródeł, w tym badań ankietowych, raportów z praktyk zawodowych, rekomendacji pracodawców, opinii studentów i absolwentów, sprawozdań z hospitacji oraz wniosków z posiedzeń ciał doradczych. Wyniki analiz stanowią podstawę do podejmowania decyzji dotyczących modyfikacji efektów uczenia się, struktury specjalności, zakresu treści programowych oraz metod dydaktycznych.

Dzięki szerokiej i systematycznej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz aktywnemu zaangażowaniu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, koncepcja kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna pozostaje spójna z potrzebami współczesnej praktyki zawodowej i rynku pracy. Integracja wiedzy akademickiej z doświadczeniem praktycznym oraz stały dialog ze środowiskami zawodowymi stanowią fundament skuteczności i trwałego rozwoju programu studiów, zapewniając studentom możliwość zdobycia kompetencji wysoko cenionych przez pracodawców.

4. Sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów

Absolwent jednolitych studiów magisterskich na kierunku **Pedagogika specjalna** posiada pogłębioną, zintegrowaną i interdyscyplinarną wiedzę z zakresu nauk pedagogicznych oraz – w niezbędnym zakresie – z obszarów nauk pomocniczych, w szczególności psychologii, socjologii, filozofii oraz nauk biomedycznych. Rozumie złożone uwarunkowania rozwoju człowieka, procesów uczenia się i funkcjonowania osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych. Zna współczesne koncepcje i modele edukacji, terapii i rehabilitacji, strategie diagnostyczne, standardy przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela oraz regulacje odnoszące się do edukacji i wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Absolwent potrafi diagnozować potrzeby rozwojowe, edukacyjne, emocjonalne i społeczne swoich podopiecznych, a następnie projektować, realizować i ewaluować działania edukacyjne, wychowawcze, terapeutyczne, rewalidacyjne, profilaktyczne i wspierające. Posiada umiejętność opracowywania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET) oraz dokumentowania procesu pracy. Dobiera metody i techniki oddziaływań adekwatnie do możliwości i potrzeb ucznia, w tym stosuje rozwiązania wspierające komunikację, w szczególności komunikację alternatywną i wspomagającą (AAC), oraz zróżnicowane strategie dydaktyczne właściwe dla edukacji specjalnej, integracyjnej i włączającej. Absolwent skutecznie komunikuje się i współpracuje w zespołach interdyscyplinarnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami oraz potrafi budować relacje pomocowe oparte na empatii, poszanowaniu różnorodności i zasadach etyki zawodowej.

W toku studiów absolwent rozwija kompetencje merytoryczne, metodyczne i praktyczne niezbędne do pracy w instytucjach edukacyjnych, terapeutycznych, opiekuńczych i pomocowych. Jest przygotowany do inicjowania i wdrażania działań innowacyjnych, wykazuje proaktywność w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i społecznych oraz gotowość do ustawicznego rozwoju zawodowego. Posiada znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2+ ESOKJ, umożliwiającą korzystanie z literatury międzynarodowej oraz komunikację w środowisku zawodowym, a także kompetencje w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w działalności dydaktycznej, wychowawczej, diagnostycznej i terapeutycznej.

Kluczowym elementem przygotowania zawodowego jest realizacja 950 godzin praktyk zawodowych w zróżnicowanych środowiskach pracy (placówki edukacyjne, terapeutyczne, opiekuńczo-wychowawcze, pomocowe i resocjalizacyjne), co umożliwi weryfikację i pogłębienie kompetencji w realnych warunkach zawodowych oraz integrację wiedzy teoretycznej z praktyką.

Ukończenie studiów jest równoznaczne z uzyskaniem kwalifikacji do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w wybranym obszarze edukacji i terapii, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450 z późn. zm.).

Absolwenci są przygotowani do podejmowania pracy m.in. w:

- przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych (w tym w edukacji włączającej),
- poradniach psychologiczno-pedagogicznych, ośrodkach wczesnego wspomaganie rozwoju, placówkach diagnostyczno-terapeutycznych,
- specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych oraz innych specjalistycznych placówkach edukacyjnych i rehabilitacyjnych,
- instytucjach pomocy społecznej i wsparcia środowiskowego (m.in. centra usług społecznych, organizacje pozarządowe),
- placówkach opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych (m.in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, świetlice środowiskowe).

Sylwetka absolwenta poszczególnych specjalności:

- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Absolwent posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną, psychologii rozwoju oraz podstaw funkcjonowania osób z obniżoną sprawnością intelektualną. Potrafi diagnozować możliwości, potrzeby i ograniczenia rozwojowe dzieci, młodzieży i dorosłych, tworzyć IPET oraz prowadzić działania dydaktyczne, wychowawcze, rewalidacyjne i wspierające, dostosowane do poziomu funkcjonowania ucznia. Jest przygotowany do pracy w przedszkolach i szkołach specjalnych, oddziałach integracyjnych i włączających, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych oraz w instytucjach wsparcia społecznego, w tym WTZ i ŚDS. Wspiera rozwój społeczny i zawodowy osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz współpracuje z rodziną i zespołem specjalistów.
- Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (ASD)
Absolwent dysponuje zaawansowaną wiedzą z zakresu psychopedagogiki autyzmu, diagnozy funkcjonalnej oraz współczesnych metod terapii, edukacji i komunikacji. Potrafi rozpoznawać potrzeby komunikacyjne, emocjonalne i społeczne osób z ASD oraz dobierać strategie oddziaływań oparte na dowodach, w tym metody behawioralne i poznawczo-behawioralne, integrację sensoryczną, TUS oraz AAC. Jest przygotowany do pracy w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, a także w poradniach, ośrodkach terapeutycznych, fundacjach i organizacjach pozarządowych. Potrafi tworzyć programy wsparcia oraz środowisko sprzyjające rozwojowi osób z ASD, we współpracy z rodziną i zespołem specjalistów.
- Pedagogika resocjalizacyjna
Absolwent posiada wszechstronną wiedzę z zakresu pedagogiki resocjalizacyjnej, psychologii społecznej i socjoterapii. Diagnozuje przyczyny i przejawy niedostosowania społecznego oraz projektuje i realizuje oddziaływania resocjalizacyjne, socjoterapeutyczne, profilaktyczne i readaptacyjne. Posiada umiejętności pracy indywidualnej i grupowej, prowadzenia treningów

kompetencji społecznych, mediacji, interwencji kryzysowej oraz wspierania reintegracji społecznej. Jest przygotowany do pracy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach socjoterapeutycznych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, świetlicach środowiskowych, zakładach poprawczych i innych instytucjach wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

– Terapia pedagogiczna i wczesne wspomaganie rozwoju

Absolwent posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą rozwoju dziecka, specyficznych trudności w uczeniu się i zaburzeń funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz metod terapii i wspomagania rozwoju. Potrafi prowadzić diagnozę funkcjonalną, projektować i realizować działania terapeutyczne (indywidualne i grupowe) oraz oceniać skuteczność podejmowanych interwencji. Stosuje metody terapii pedagogicznej, arteterapii, terapii ręki, muzykoterapii oraz inne techniki wspierające rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny. Jest przygotowany do pracy w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, szkołach, przedszkolach, ośrodkach wczesnego wspomagania rozwoju, placówkach terapeutycznych oraz instytucjach wspierających rodzinę.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) jest jej wyraźnie praktyczny charakter oraz konsekwentne zorientowanie na profesjonalne przygotowanie absolwenta do pracy w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych, terapeutycznych i społecznych. Program studiów został opracowany z myślą o maksymalnym powiązaniu procesu kształcenia z praktyką zawodową oraz realnymi potrzebami systemu edukacji, wsparcia społecznego i terapii, w szczególności w kontekście rozwoju edukacji włączającej oraz rosnącego zapotrzebowania na specjalistyczne formy wsparcia osób o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych.

Istotnym elementem wyróżniającym jest modułowy układ programu, zapewniający spójność merytoryczną oraz przejrzystą strukturę kształcenia, a jednocześnie umożliwiającą studentom świadome profilowanie kompetencji zgodnie z zainteresowaniami i planami rozwoju zawodowego. Struktura modułowa – obejmująca bloki kierunkowe i specjalnościowe – sprzyja:

- stopniowemu rozwijaniu kompetencji teoretycznych, diagnostycznych i metodycznych,
- ukierunkowaniu przygotowania zawodowego w ramach czterech specjalności,
- integrowaniu wiedzy akademickiej z doświadczeniem praktycznym.

Wyróżnikiem programu jest także silna ekspozycja na praktykę zawodową. Praktyki studenckie stanowią kluczowy komponent kształcenia i są organizowane w zróżnicowanych placówkach we współpracy z partnerami społecznymi oraz instytucjami edukacyjnymi, terapeutycznymi, opiekuńczymi i pomocowymi. Umożliwia to studentom systematyczne nabywanie oraz weryfikację kompetencji w warunkach

rzeczywistych, w tym rozpoznawanie problemów zawodowych, dobór adekwatnych metod działania, dokumentowanie pracy oraz współpracę z zespołem interdyscyplinarnym i rodziną.

Koncepcja kształcenia wyróżnia się ponadto integracją aktualnej wiedzy naukowej z doświadczeniem praktycznym. Znaczący udział zajęć warsztatowych, projektowych i terenowych pozwala studentom rozwijać umiejętności diagnozowania, planowania, wdrażania i ewaluacji działań pedagogicznych i terapeutycznych, a jednocześnie kształtuje postawy refleksyjne, etyczne i prospołeczne, zgodne z odpowiedzialnością zawodową pedagoga specjalnego.

Program studiów został opracowany w oparciu o uznane wzorce i ramy kwalifikacyjne, zapewniające porównywalność, przejrzystość i wysoką jakość kształcenia, w tym:

- Polską Ramę Kwalifikacji (PRK) – w szczególności wymagania poziomu 7, właściwe dla jednolitych studiów magisterskich, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zgodności z profilem praktycznym,
- Europejskie Ramy Kwalifikacji (EQF) dla uczenia się przez całe życie, wspierające porównywalność efektów uczenia się i kwalifikacji w obszarze szkolnictwa wyższego w krajach UE,
- Ramę kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (tzw. deskryptory dublińskie), obejmującą kluczowe aspekty: wiedzę i rozumienie, zastosowanie wiedzy w praktyce, formułowanie sądów, komunikowanie się oraz uczenie się przez całe życie,
- standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, który określa strukturę, zakres i wymiar kształcenia niezbędny do uzyskania kwalifikacji zawodowych pedagoga specjalnego (Dz.U. 2019 poz. 1450 z późn. zm.).

W kontekście wzorców międzynarodowych Uczelnia, jako sygnatariusz inicjatywy **Principles for Responsible Management Education (PRME)**, wdraża w procesie kształcenia zasady społecznej odpowiedzialności, etyki, zrównoważonego rozwoju oraz zaangażowania obywatelskiego. Założenia te znajdują odzwierciedlenie w koncepcji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna, w szczególności w obszarze kształtowania kompetencji etycznych, społecznych i obywatelskich oraz przygotowania studentów do odpowiedzialnego, refleksyjnego i wrażliwego społecznie działania w środowiskach pracy o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym i pomocowym.

6. Odniesienie do kluczowych kierunkowych efektów uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunku jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku,

Kierunkowe efekty uczenia się przyjęte dla kierunku Pedagogika specjalna zostały opracowane zgodnie z wymaganiami poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450 z późn. zm.). Efekty zostały powiązane z deskryptorami PRK, EQF oraz standardami kształcenia nauczycieli, uwzględniając zarówno charakter profilu praktycznego, jak i specyfikę dyscypliny pedagogika specjalna. Koncepcja efektów uczenia się opiera się na trzech integralnych kategoriach: wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach społecznych, które wspólnie opisują stopień przygotowania absolwenta do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych, terapeutycznych i społecznych.

Efekty w zakresie wiedzy (K_W01–K_W25) odzwierciedlają pogłębione rozumienie pedagogiki specjalnej jako dyscypliny naukowej i praktycznej, osadzonej w systemie nauk społecznych i humanistycznych. Absolwent posiada ugruntowaną wiedzę o teoriach rozwoju, wychowania, uczenia się i komunikacji, a także o strukturach i instytucjach systemu edukacji, wychowania, terapii i rehabilitacji, w tym edukacji włączającej i integracyjnej (K_W03, K_W07, K_W15, K_W19–K_W20). Zna najnowsze koncepcje pedagogiki specjalnej i współczesne trendy edukacji inkluzyjnej, innowacyjne metody nauczania i terapii (K_W04–K_W06, K_W24), a także podstawy prawne i etyczne pracy pedagoga specjalnego (K_W09, K_W22). Wiedza kierunkowa obejmuje również znajomość metod diagnostycznych, zasad projektowania programów edukacyjno-terapeutycznych i ewaluacji działań (K_W13–K_W17), co stanowi podstawę do profesjonalnego działania w środowisku praktyki. Efekty w tej kategorii odpowiadają deskryptorom P7S_WG i P7S_WK, wskazując na zaawansowany poziom rozumienia i interpretowania wiedzy oraz jej praktyczne zastosowanie w rozwiązywaniu złożonych problemów zawodowych.

Efekty w zakresie umiejętności (K_U01–K_U35) akcentują profil praktyczny kierunku i ukierunkowane są na rozwijanie zdolności operacyjnych, diagnostycznych, projektowych i refleksyjnych. Absolwent potrafi diagnozować potrzeby rozwojowe i edukacyjne osób o specjalnych potrzebach, opracowywać indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne (IPET) i dostosowywać metody pracy do specyfiki ucznia (K_U04, K_U08, K_U24–K_U25). Umie projektować, realizować i ewaluować działania edukacyjne, wychowawcze, terapeutyczne i resocjalizacyjne (K_U07, K_U13, K_U31–K_U33), z zastosowaniem innowacyjnych i alternatywnych metod pracy (K_U20–K_U21). Wyróżnia się kompetencjami komunikacyjnymi i społecznymi – potrafi porozumiewać się w języku ojczystym i obcym (B2+ ESOKJ), w tym stosować komunikację alternatywną i wspomagającą (AAC) (K_U05–K_U06, K_U26–K_U27). Absolwent potrafi również analizować i interpretować złożone problemy opiekuńcze i pomocowe oraz oceniać przydatność metod i procedur stosowanych w pedagogice specjalnej, dobierając je do specyfiki sytuacji zawodowych (K_U12, K_U19). Umiejętności absolwenta obejmują także pracę z osobami dorosłymi i starszymi z niepełnosprawnościami, w tym planowanie i realizację adekwatnych form wsparcia edukacyjnego i terapeutycznego.

Posiada także umiejętność prowadzenia badań pedagogicznych i diagnostycznych (K_U23, K_U14), wdrażania wyników badań w praktyce oraz krytycznej analizy skuteczności podejmowanych działań (K_U11, K_U34). Efekty umiejętności odpowiadają deskryptorom P7S_UW, P7S_UK, P7S_UU, podkreślając zdolność do stosowania wiedzy w praktyce oraz innowacyjność i refleksyjność w działaniu zawodowym.

Efekty w zakresie kompetencji społecznych (K_K01–K_K13) kształtują postawę etycznego i refleksyjnego praktyka, który działa odpowiedzialnie, z poszanowaniem godności drugiego człowieka i zasad etyki zawodowej. Absolwent jest przygotowany do planowania własnego rozwoju zawodowego, dbałości o dobro wspólne, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i uczenia się przez całe życie (K_K01, K_K05). Wykazuje gotowość do współpracy i pracy zespołowej, odpowiedzialność za efekty wspólnych działań (K_K04, K_K08), a także zaangażowanie społeczne i obywatelskie w obszarze edukacji i wsparcia osób z niepełnosprawnościami (K_K03, K_K06, K_K09). Efekty w tej kategorii są zgodne z deskryptorami P7S_KR, P7S_KO, P7S_KK i odpowiadają europejskim koncepcjom transversal skills (EQF, DigCompEdu, ESCO), obejmującym m.in. współpracę, empatię, refleksyjność i odpowiedzialność etyczną. Kierunkowe efekty uczenia się tworzą spójny system powiązań z koncepcją kształcenia i modułową strukturą programu, która umożliwia sukcesywne nabywanie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zróżnicowanych kontekstach zawodowych.

Ich konstrukcja odpowiada poziomowi 7 PRK, właściwemu dla kwalifikacji na poziomie jednolitych studiów magisterskich, w których absolwent:

- posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej,
- stosuje ją twórczo w praktyce zawodowej,
- samodzielnie analizuje i ocenia skuteczność działań,
- kieruje zespołami i procesami edukacyjnymi w środowiskach zróżnicowanych społecznie i kulturowo.

Efekty te uwzględniają również aktualny stan badań i praktyki pedagogicznej w dyscyplinie pedagogika specjalna, integrując dorobek nauk humanistycznych i społecznych z praktyką zawodową. W procesie kształcenia wykorzystuje się warsztaty, praktyki i zajęcia w placówkach stanowiących przestrzeń przyszłej aktywności zawodowej, które umożliwiają weryfikację efektów w rzeczywistych sytuacjach zawodowych, zgodnie z ideą *learning by doing*. Tak skonstruowany system efektów kształcenia zapewnia zgodność z aktualnymi potrzebami rynku pracy, na którym poszukiwani są specjaliści zdolni do diagnozy, terapii, wsparcia i integracji osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, społecznych i rozwojowych. Efekty kierunkowe w pełni odzwierciedlają założenia koncepcji kształcenia, profil praktyczny i poziom kwalifikacji 7 PRK. Zapewniają kompleksowe przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego, integrując wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne i postawy etyczne w perspektywie interdyscyplinarnej i społecznie odpowiedzialnej.

7. Spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach

wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Kierunek Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) należy do grupy kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Program studiów oraz przyjęte dla kierunku efekty uczenia się zostały opracowane w pełnej zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 tej ustawy, w szczególności z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn. zm.). Standard ten określa zarówno ogólne, jak i szczegółowe efekty uczenia się, a także minimalne wymagania dotyczące:

- zakresu kształcenia ogólnego, psychologiczno-pedagogicznego, dydaktycznego i specjalnościowego,
- minimalnego wymiaru godzin zajęć teoretycznych i praktycznych,
- minimalnego wymiaru praktyk zawodowych,
- poziomu biegłości językowej absolwenta (co najmniej B2+ według ESOKJ),
- przygotowania do pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, w tym z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Program studiów na kierunku Pedagogika specjalna spełnia wszystkie wymagania określone w standardzie, zachowując jego strukturę oraz logiczny układ treści kształcenia. Konstrukcja programu obejmuje wszystkie obligatoryjne moduły wskazane w rozporządzeniu, tj.:

A. Kształcenie ogólne – zapewniające przygotowanie ogólnopedagogiczne i aksjologiczne, obejmujące zagadnienia z zakresu filozofii, socjologii, psychologii oraz nauk społecznych i humanistycznych.

B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne – obejmujące wiedzę i umiejętności z zakresu rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się, komunikacji interpersonalnej, diagnozy oraz wspierania rozwoju.

C. Przygotowanie merytoryczne w zakresie pedagogiki specjalnej – skoncentrowane na edukacji, terapii, rehabilitacji i rewalidacji osób z różnymi niepełnosprawnościami oraz zaburzeniami rozwoju.

D. Edukacja włączająca – obejmująca diagnozę specjalnych potrzeb edukacyjnych, metodykę pracy w grupach zróżnicowanych, organizację edukacji inkluzyjnej oraz planowanie i ewaluację działań wspierających.

E. Przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki specjalnej, obejmujące kształcenie merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne oraz praktyki zawodowe w obszarach:

edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną,
edukacji i terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
resocjalizacji i socjoterapii,
terapii pedagogicznej i wspomagania rozwoju.

F. Wsparcie pracy pedagoga specjalnego – w tym emisję i higienę głosu, kulturę języka, pierwszą pomoc oraz wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

G. Metodologia badań naukowych – przygotowująca do prowadzenia badań, diagnozy oraz ewaluacji działań podejmowanych w praktyce pedagogicznej.

Każdy z wymienionych modułów posiada przypisane **kierunkowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy (K_W), umiejętności (K_U) oraz kompetencji społecznych (K_K)**, które są w pełni spójne z ogólnymi i szczegółowymi efektami uczenia się określonymi w standardzie kształcenia nauczycieli oraz odpowiadają wymaganiom **poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji**. Zachowane zostały również wszystkie wymagania ilościowe i jakościowe standardu, w tym:

- wymagany wymiar godzin zajęć teoretycznych i praktycznych,
- minimalny wymiar praktyk zawodowych,
- właściwe proporcje pomiędzy kształceniem ogólnym, psychologiczno-pedagogicznym, kierunkowym i specjalnościowym.

Zgodność programu studiów z obowiązującym standardem kształcenia jest **systematycznie monitorowana i doskonalona** w ramach procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS, w szczególności procedury nr 3 – *Ewaluacja programu kształcenia*. Wyniki analiz dokumentowane są w raportach z przeglądu programów studiów oraz raportach samooceny kierunku i stanowią podstawę do podejmowania działań doskonalących.

Przeprowadzona analiza potwierdza, że program kierunku **Pedagogika specjalna** w pełni realizuje ogólne i szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz zapewnia absolwentom uzyskanie kwalifikacji zawodowych pedagoga specjalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktualnymi potrzebami praktyki edukacyjnej.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Realizacja programu studiów na kierunku **Pedagogika specjalna** jest spójna z przyjętą koncepcją kształcenia, celami kierunku oraz zakładanymi efektami uczenia się. Program został zaprojektowany jako progresywny i sekwencyjny proces kształcenia, zapewniający studentom stopniowe przechodzenie od wiedzy ogólnej i podstawowych kompetencji pedagogicznych do zaawansowanych umiejętności diagnostycznych, metodycznych i specjalistycznych, niezbędnych do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego.

Treści programowe zostały logicznie uporządkowane i przypisane do kolejnych semestrów studiów w sposób umożliwiający systematyczne osiąganie efektów uczenia się. Treści programowe są uporządkowane sekwencyjnie (od ogólnych do specjalistycznych) i prowadzą do osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla pracy w edukacji specjalnej i włączającej, w tym w zakresie diagnozy, planowania wsparcia, terapii oraz ewaluacji działań.

- Etap podstawowy obejmuje fundamenty pedagogiki i nauk wspierających oraz rozwijanie kluczowych kompetencji komunikacyjnych i warsztatowych, stanowiących bazę do dalszego kształcenia specjalistycznego.
- Etap rozwijający wzmacnia przygotowanie diagnostyczne i metodyczne – w szczególności w obszarze obserwacji, diagnozy funkcjonalnej i projektowania wsparcia edukacyjno-terapeutycznego (m.in. IPET).
- Etap specjalistyczny (zajęcia specjalnościowe realizowane od semestru 7) integruje kompetencje merytoryczne, metodyczne i praktyczne w obszarach odpowiadających przygotowaniu do pracy pedagoga specjalnego, z pogłębieniem działań w wybranej ścieżce (np. NI, ASD, resocjalizacja, TP/WWR), równoległe z seminarium dyplomowym oraz praktykami specjalnościowymi.

Układ treści ma charakter progresywny, a nakład pracy studenta, liczba punktów ECTS oraz liczba godzin zajęć kontaktowych zostały prawidłowo oszacowane i pozostają adekwatne do zakładanych efektów uczenia się.

Zajęcia dydaktyczne realizowane są w zróżnicowanych formach: wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, warsztatów, zajęć terenowych - studyjnych, seminariów oraz z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dobór form zajęć jest bezpośrednio powiązany z charakterem realizowanych efektów uczenia się. W procesie dydaktycznym stosowane są metody odpowiadające profilowi praktycznemu - metody kształcenia mają charakter aktywizujący i problemowy (m.in. analiza przypadków, symulacje, praca projektowa, interwizja, praca zespołowa), co sprzyja rozwijaniu „refleksyjnego praktyka” i umiejętności wdrażania rozwiązań w realnych sytuacjach zawodowych. Metody te sprzyjają kształtowaniu umiejętności praktycznych, refleksyjności zawodowej oraz gotowości do podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach edukacyjnych i terapeutycznych.

Integralnym elementem realizacji programu są **praktyki zawodowe w łącznym wymiarze 950 godzin (38 ECTS)**, rozłożone równomiernie na cały cykl kształcenia i realizowane w modelu stopniowania odpowiedzialności zawodowej.

Etapy praktyk wzmacniają kolejno:

- kompetencje opiekuńczo-wychowawcze i organizacyjne,
- warsztat dydaktyczny oraz indywidualizację pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach,
- przygotowanie specjalne (w tym praca z dokumentacją i zespołem wielospecjalistycznym),
- samodzielność metodyczną i projektową,
- pełne kompetencje specjalnościowe (z zadaniami diagnostycznymi, metodycznymi i terapeutycznymi adekwatnymi do ścieżki).

Praktyki umożliwiają systematyczne łączenie wiedzy teoretycznej z praktyką oraz weryfikację efektów uczenia się w rzeczywistych warunkach pracy pedagoga specjalnego. Są realizowane w placówkach systemu oświaty, poradniach, ośrodkach terapeutycznych, resocjalizacyjnych i pomocowych, adekwatnych do specyfiki kierunku i wybranych specjalności. Każda praktyka jest nadzorowana przez opiekuna z ramienia Uczelni oraz opiekuna instytucjonalnego, a jej zaliczenie odbywa się na podstawie dokumentacji studenta, opinii opiekuna i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Proces kształcenia jest zorganizowany w sposób sprzyjający indywidualizacji ścieżki edukacyjnej studenta oraz wspieraniu jego rozwoju zawodowego. Uczelnia zapewnia opiekę promotorską, wsparcie opiekunów praktyk, dostęp do zasobów bibliotecznych i cyfrowych, platform e-learningowych oraz system monitorowania efektów uczenia się.

Studia prowadzone są w formie niestacjonarnej, przy zachowaniu wymaganej liczby zajęć kontaktowych oraz wymagane jakości procesu dydaktycznego. Organizacja zajęć, harmonogram realizacji programu oraz zastosowane metody kształcenia umożliwiają studentom skuteczne osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się i przygotowują ich do samodzielnego, odpowiedzialnego wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych i społecznych.

1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia

Dobór kluczowych treści kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna został dokonany w sposób systemowy i celowy, z uwzględnieniem przyporządkowania kierunku do dyscypliny pedagogika, aktualnego stanu wiedzy naukowej oraz praktyki zawodowej w obszarze pedagogiki specjalnej, obowiązujących norm prawnych i etycznych, a także potrzeb rynku pracy w sektorze edukacji, terapii, rehabilitacji oraz wsparcia społecznego osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Treści programowe zostały zaprojektowane w taki sposób, aby zapewnić studentom osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, w szczególności w zakresie:

- pogłębionej i zintegrowanej wiedzy specjalistycznej z obszaru pedagogiki specjalnej i dyscyplin wspomagających (P7S_WG, P7S_WK),
- zaawansowanych umiejętności praktycznych, obejmujących diagnozowanie, planowanie, realizację i ewaluację działań edukacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych (P7S_UW, P7S_UK, P7S_UU),
- kompetencji społecznych i etycznych, właściwych dla zawodu pedagoga specjalnego, w tym odpowiedzialności zawodowej, refleksyjności i gotowości do pracy w zespołach interdyscyplinarnych (P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR).

Dobór treści kształcenia pozostaje w ścisłej zbieżności z rzeczywistymi zadaniami zawodowymi pedagoga specjalnego oraz z wymaganiami stawianymi absolwentom przez rynek pracy, w szczególności w kontekście edukacji włączającej, specjalnej, terapeutycznej, resocjalizacyjnej oraz środowiskowej.

Treści kształcenia obejmują komplementarne obszary, odpowiadające różnym aspektom aktywności zawodowej pedagoga specjalnego:

- Podstawy teoretyczne pedagogiki specjalnej i dyscyplin wspomagających
Obejmują zagadnienia z zakresu pedagogiki ogólnej i specjalnej, psychologii rozwoju, socjologii, filozofii oraz nauk społecznych, umożliwiające rozumienie złożonych uwarunkowań rozwoju, wychowania i edukacji osób z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Treści te stanowią fundament interpretacyjny dla diagnozowania sytuacji edukacyjnych i wychowawczych oraz projektowania adekwatnych oddziaływań pedagogicznych (np. K_W01–K_W07, K_W19–K_W20);
- Zaawansowane treści diagnostyczne, edukacyjne i terapeutyczne
Koncentrują się na diagnozie funkcjonalnej, projektowaniu i realizacji IPET, WOPFU i KIPU, rewalidacji, terapii pedagogicznej, socjoterapii oraz pracy z osobami z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami zachowania oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Treści te bezpośrednio przygotowują do samodzielnego wykonywania czynności zawodowych pedagoga specjalnego w placówkach edukacyjnych i terapeutycznych (np. K_W10–K_W17, K_W21, K_U03–K_U08, K_U15–K_U17, K_U24–K_U25);
- Edukacja włączająca i praca w środowisku zróżnicowanym
Treści dotyczą organizacji edukacji inkluzyjnej, funkcjonowania zespołów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracy z rodziną i instytucjami oraz indywidualizacji oddziaływań edukacyjnych w klasach i grupach zróżnicowanych. Obszar ten odpowiada na aktualne kierunki rozwoju systemu edukacji oraz zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów przygotowanych do pracy w modelu edukacji włączającej (np. K_W20, K_W22, K_U31–K_U32, K_K03, K_K08).

— **Komunikacja, współpraca i etyka zawodowa**

Obejmują komunikację alternatywną i wspomagającą (AAC), kompetencje interpersonalne, pedagogikę dialogu, etykę zawodu pedagoga specjalnego oraz współpracę interdyscyplinarną. Treści te przygotowują studentów do budowania relacji pomocowych, współpracy z rodziną i zespołami specjalistów oraz do podejmowania decyzji zawodowych w sposób odpowiedzialny i etyczny (np. **K_W05, K_W09, K_U05–K_U06, K_U26–K_U27, K_K02, K_K05**);

— **Działania wychowawcze, profilaktyczne i wsparcie funkcjonowania społecznego**

Przygotowują do pracy z osobami i grupami doświadczającymi trudności w funkcjonowaniu społecznym, edukacyjnym i emocjonalnym oraz do podejmowania działań wychowawczych, profilaktycznych, wspierających i interwencyjnych w zróżnicowanych środowiskach instytucjonalnych. Treści te odpowiadają potrzebom rynku pracy w obszarze pedagogiki specjalnej, resocjalizacji, socjoterapii i wsparcia środowiskowego (np. **K_W11, K_W16, K_U10, K_U30, K_K03, K_K09**).

Treści kształcenia zostały opracowane z uwzględnieniem obowiązujących norm prawnych, standardów zawodowych i zasad etyki, regulujących działalność edukacyjną i terapeutyczną. Program studiów uwzględnia w szczególności przepisy prawa oświatowego, standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, normy etyki zawodowej pedagoga oraz aktualne standardy diagnostyczne i terapeutyczne. Zapewnia to zgodność procesu kształcenia z wymaganiami formalnymi oraz przygotowanie absolwentów do odpowiedzialnego wykonywania zadań zawodowych w realnych warunkach instytucjonalnych.

Program studiów obejmuje również kształcenie językowe na poziomie co najmniej **B2+ ESOKJ**, umożliwiające korzystanie z obcojęzycznej literatury naukowej i specjalistycznej, komunikację zawodową oraz udział w projektach międzynarodowych i planowanych wymianach akademickich. Kompetencje językowe i międzykulturowe wzmacniają przygotowanie absolwentów do funkcjonowania w otwartym, zróżnicowanym środowisku zawodowym oraz do transferu dobrych praktyk międzynarodowych do krajowej praktyki pedagogicznej (np. **K_W18, K_U13, K_U14, K_U16, K_K08**).

Dobór kluczowych treści kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna zapewnia spójność pomiędzy koncepcją kształcenia, kierunkowymi efektami uczenia się, aktualnym stanem wiedzy i praktyki w dyscyplinie pedagogika oraz wymaganiami rynku pracy. Program kształcenia ma charakter kwalifikacyjny i kompleksowo przygotowuje absolwentów do profesjonalnego, odpowiedzialnego i etycznego wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w zróżnicowanych obszarach praktyki edukacyjnej, terapeutycznej i społecznej.

Zestawienie przykładowych obszarów treści kształcenia wraz z ich praktycznymi zastosowaniami oraz przypisanymi efektami uczenia się przedstawiono w tabeli poniżej (Tab. Wybrane obszary treści i ich praktyczne zastosowania).

TABELA: Wybrane obszary treści kształcenia i ich praktyczne zastosowania

Obszar treści kształcenia	Zakres tematyczny / treści szczegółowe	Praktyczne zastosowania w pracy pedagoga specjalnego	Powiązane efekty kierunkowe
A. Diagnoza funkcjonalna i ocena potrzeb ucznia z SPE	- diagnoza funkcjonalna (narzędzia, metody, obserwacja) - WOPFU, IPET, KIPU - diagnoza SPE (ASD, NI, sprzężenia, zaburzenia zachowania) - ocena środowiska rodzinnego i szkolnego	- opracowywanie dokumentacji diagnostycznej - kwalifikowanie uczniów do form wsparcia - współpraca z poradniami i specjalistami - prowadzenie zespołów diagnostycznych	K_W10, K_W13, K_W21, K_U03, K_U08, K_U15, K_K04
B. Metodyka pracy edukacyjnej i terapeutycznej	- rewalidacja indywidualna i grupowa - metody terapii pedagogicznej - metodyka pracy z uczniem z ASD, NI, zaburzeniami zachowania - planowanie zajęć i indywidualizacja	- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i terapeutycznych - dostosowanie metod i materiałów - opracowywanie planów terapeutycznych - realizacja celów edukacyjno-terapeutycznych	K_W04, K_W07, K_W15, K_U04, K_U17, K_U24, K_U25, K_K02
C. Edukacja włączająca i praca w grupie zróżnicowanej	- zasady edukacji włączającej - organizacja pracy w klasie zróżnicowanej - adaptacje materiałów dydaktycznych - planowanie wsparcia w szkołach ogólnodostępnych	- praca w zespołach pomocy psychologiczno-pedagogicznej - współpraca z nauczycielami i rodzicami - tworzenie środowiska inkluzyjnego - wsparcie ucznia z SPE	K_W20, K_W22, K_U31, K_U32, K_K03, K_K08
D. Komunikacja alternatywna i wspomagająca (AAC)	- AAC: PECS, PCS, Makaton, komunikatory - indywidualne systemy komunikacji - praca z uczniami niemówiącymi i słabomówiącymi - współpraca z rodziną	- wprowadzanie AAC w edukacji i terapii - zajęcia rozwijające komunikację - dobór narzędzi komunikacji - budowanie relacji i komunikacji funkcjonalnej	K_W05, K_W21, K_U05, K_U26, K_U27, K_K02
E. Terapia i rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami	- rehabilitacja i rewalidacja - metody terapii: ASD, NI, zaburzenia zachowania - rozwijanie kompetencji społecznych i samodzielności - praca z niepełnosprawnościami sprzężonymi	- prowadzenie terapii rozwojowej - monitorowanie postępów - współpraca interdyscyplinarna - projektowanie środowiska terapeutycznego	K_W03, K_W19, K_W24, K_U07, K_U21, K_K06
F. Działania wychowawcze, profilaktyczne i resocjalizacyjne	- zaburzenia zachowania i emocji - metody resocjalizacji - praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem - profilaktyka i interwencja	- prowadzenie zajęć resocjalizacyjnych - realizacja programów profilaktycznych - praca w instytucjach resocjalizacyjnych	K_W11, K_W16, K_U10, K_U30, K_K03, K_K09
G. Komunikacja pedagogiczna, współpraca i etyka zawodu	- komunikacja interpersonalna i środowiskowa - etyka pedagogiczna - współpraca z rodziną i instytucjami	- budowanie relacji z uczniem i rodzicami - współpraca międzyinstytucjonalna - rozwiązywanie sytuacji trudnych - rzecznictwo praw	K_W09, K_W22, K_U06, K_U13, K_K01,

Obszar treści kształcenia	Zakres tematyczny / treści szczegółowe	Praktyczne zastosowania w pracy pedagoga specjalnego ucznia z SPE	Powiązane efekty kierunkowe K_K05, K_K07
---------------------------	--	---	--

Jak wskazano w zestawieniu treści kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna pozostają w bezpośredniej i funkcjonalnej relacji z rzeczywistymi zadaniami zawodowymi pedagoga specjalnego oraz umożliwiają systematyczne rozwijanie kompetencji diagnostycznych, metodycznych, terapeutycznych i wychowawczych. Każdy z wyodrębnionych obszarów treści został powiązany z konkretnymi czynnościami zawodowymi oraz odpowiadającymi im kierunkowymi efektami uczenia się, co zapewnia spójność pomiędzy koncepcją kształcenia, programem studiów i wymaganiami rynku pracy. Tak zaprojektowany dobór treści kształcenia potwierdza praktyczny charakter programu studiów oraz jego adekwatność do przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w zróżnicowanych obszarach praktyki edukacyjnej, terapeutycznej i społecznej.

2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Program jednolitych studiów magisterskich na kierunku Pedagogika specjalna (profil praktyczny) zakłada dobór metod kształcenia w sposób celowy i zróżnicowany, adekwatny do poziomu studiów, specyfiki przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego oraz do zakładanych efektów uczenia się na poziomie 7 PRK. Wyróżnikiem podejścia dydaktycznego jest osadzenie procesu kształcenia w logice czynności zawodowych pedagoga specjalnego – od rozumienia zjawisk i regulacji (wiedza), przez diagnozę i projektowanie wsparcia (umiejętności), po odpowiedzialne działanie w relacjach i zespołach (kompetencje społeczne).

Zastosowane metody nie ograniczają się do przekazu treści teoretycznych. Ich funkcją jest kształtowanie refleksyjnych i samodzielnych praktyków, którzy potrafią: diagnozować potrzeby uczniów ze SPE, planować i realizować działania edukacyjne/terapeutyczne/rewalidacyjne, dokumentować przebieg i efekty pracy (np. IPET, WOPFU), współpracować z rodziną i zespołem specjalistów oraz podejmować decyzje zawodowe z uwzględnieniem norm etycznych i przepisów prawa.

Metody kształcenia wraz z ich zastosowaniem pedagogice specjalnego oraz powiązaniem z efektami uczenia się opracowano w poniższej tabeli:

Metoda kształcenia	Zastosowanie w pedagogice specjalnej (przykłady)	Powiązane efekty kierunkowe
Studium przypadku (case study)	analiza funkcjonowania ucznia, identyfikacja barier i zasobów, formułowanie hipotez diagnostycznych, dobór strategii wsparcia, wnioski do pracy i dokumentacji	K_U08, K_U17, K_U05, K_K04
Laboratoria diagnostyczne i terapeutyczne	praca na narzędziach diagnostycznych i arkuszach obserwacji, analiza danych, dobór oddziaływań, symulacja działań rewalidacyjnych	K_W13, K_U03, K_U08, K_U17
Ćwiczenia praktyczne i warsztaty metodyczne	projektowanie scenariuszy zajęć, adaptacja materiałów dla SPE, konstruowanie narzędzi pracy, ćwiczenia metod rewalidacyjnych i terapeutycznych	K_U01, K_U15, K_U24, K_U25, K_K04
Metoda projektu	opracowanie programu wsparcia, projektu edukacyjno-terapeutycznego/środowiskowego, elementy planowania, wdrożenia i ewaluacji	K_U09, K_U18, K_W10, K_K05, K_K06
Symulacje i odgrywanie ról	rozmowa z rodzicem, zebranie zespołu (PPP/IPET), praca nad reakcjami w sytuacjach trudnych, interwencja wychowawcza	K_U10, K_K02, K_K03, K_K05
Treningi interpersonalne / warsztaty komunikacyjne	komunikacja wspierająca (w tym elementy AAC), budowanie relacji pomocowej, współpraca i negocjacje w zespole, praca z emocjami	K_U06, K_U10, K_K01, K_K02, K_K06
Dyskusje moderowane i refleksja grupowa	analiza dylematów etycznych, omówienie przypadków i doświadczeń, argumentowanie decyzji metodycznych	K_W02, K_K01, K_K06
Wykłady konwersatoryjne + praca z tekstem (w tym prawnym)	łączenie teorii z praktyką: analiza standardów, regulacji, modeli terapii, interpretacja dokumentacji i procedur	K_W01, K_W03, K_W12, K_U13
E-learning / blended learning	praca na platformach, materiały multimedialne, cyfrowe portfolio, analizy wideo, komunikacja i współpraca online	K_U01, K_U11, K_U18, K_K08
Wizyty studyjne	obserwacja pracy placówek i specjalistów, analiza organizacji wsparcia, poznanie narzędzi i środowiska pracy	K_W10, K_U04, K_U17, K_K03, K_K06
Superwizja i instruktaż (w toku kształcenia praktycznego)	omawianie działań, informacja zwrotna, korygowanie sposobów pracy, rozwijanie odpowiedzialności i standardów zawodowych	K_U20, K_K01, K_K04, K_K07
Dziennik refleksji / analiza doświadczeń	autorefleksja, ocena własnych działań, wnioski rozwojowe, dokumentowanie procesu uczenia się	K_K01, K_K05, K_K06, K_U21

W programie szczególnie eksponowane są metody warsztatowe, projektowe, symulacyjne oraz diagnostyczno-terapeutyczne, ponieważ umożliwiają one rozwijanie umiejętności praktycznych w obszarach kluczowych dla pracy pedagoga specjalnego: diagnozowania, planowania wsparcia, prowadzenia zajęć, doboru narzędzi, dokumentowania i ewaluacji działań.

Kompetencje cyfrowe rozwijane są w sposób aplikacyjny – poprzez pracę z narzędziami TIK w dydaktyce i terapii, przygotowywanie materiałów multimedialnych, wykorzystywanie platform edukacyjnych oraz cyfrowych narzędzi wspierających komunikację i uczenie się. (np. K_U01, K_U10, K_U11, K_U18, K_K08)

Kształcenie językowe realizowane jest na poziomie co najmniej B2+ (ESOKJ) i jest powiązane z wymaganiami rynku pracy oraz umiędzynarodowieniem kształcenia. Studenci rozwijają kompetencje językowe w zakresie komunikacji zawodowej i korzystania z literatury specjalistycznej, co wspiera dostęp

do aktualnych badań i dobrych praktyk w pedagogice specjalnej oraz umożliwia funkcjonowanie w środowisku o rosnącym wymiarze międzykulturowym. (np. K_W18, K_U13, K_U14, K_U16, K_K08)

Dobór metod kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna jest spójny z profilem praktycznym i prowadzi do osiągania efektów uczenia się w sposób aplikacyjny, zadaniowy i zorientowany na praktykę zawodową. Stosowane metody wzmacniają integrację wiedzy z działaniem, rozwijają umiejętności diagnostyczne i metodyczne, kompetencje komunikacyjne i współpracy oraz kształtują postawy odpowiedzialności i etyki zawodowej, w tym gotowość do pracy w zespołach interdyscyplinarnych. Jednocześnie program zapewnia rozwijanie kompetencji cyfrowych i językowych, istotnych dla nowoczesnego wykonywania zawodu pedagoga specjalnego.

Integralną część systemu metod kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna stanowią praktyki zawodowe, realizowane jako metoda dydaktyczna umożliwiająca bezpośrednie zastosowanie wiedzy teoretycznej w rzeczywistych warunkach pracy pedagoga specjalnego. W toku praktyk studenci uczą się poprzez działanie, obserwację i refleksję, realizując zadania zawodowe pod nadzorem doświadczonych opiekunów.

W trakcie praktyk stosowane są w szczególności metody:

- superwizji i instruktażu zawodowego,
- samodzielnej realizacji zadań pedagogicznych i terapeutycznych pod opieką,
- obserwacji uczestniczącej i analizy przypadków (case study),
- prowadzenia dokumentacji i dziennika refleksji,
- udziału w pracach zespołów specjalistycznych (m.in. zespołów ds. PPP, IPET, WOPFU).

Zastosowanie powyższych metod sprzyja rozwijaniu umiejętności diagnostycznych, metodycznych i komunikacyjnych oraz kształtowaniu odpowiedzialności zawodowej, samodzielności i gotowości do pracy zespołowej (np. K_U03, K_U07, K_U20, K_K01, K_K04, K_K06).

Uzupełnieniem procesu kształcenia są **wizyty studyjne** realizowane w ramach zajęć kierunkowych i specjalnościowych, których celem jest poznanie realnych warunków pracy pedagoga specjalnego, obserwacja działań edukacyjnych i terapeutycznych oraz analiza organizacji pracy instytucji. Metoda ta umożliwia integrację wiedzy teoretycznej z praktyką zawodową i wspiera rozwój refleksyjnego podejścia do wykonywanego zawodu (np. K_W10, K_U04, K_U17, K_K03, K_K06).

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Na kierunku Pedagogika specjalna metody i techniki kształcenia na odległość stanowią uzupełnienie tradycyjnych form dydaktycznych, wspierając dostępność, elastyczność organizacyjną oraz efektywność procesu kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Zastosowanie rozwiązań zdalnych pozostaje w pełnej zgodności z koncepcją kształcenia na kierunku oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z § 3 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, łączny wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie przekracza 25% ogólnej liczby godzin dydaktycznych przewidzianych w programie studiów. Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu, w szczególności o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, metodycznym oraz specjalnościowym, realizowane są w formie stacjonarnej. Zajęcia teoretyczne mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W toku kształcenia stosowane są zarówno metody synchroniczne, jak i asynchroniczne, w tym: dyskusje moderowane, konsultacje w czasie rzeczywistym, zadania projektowe, ćwiczenia oparte na analizie przypadków, materiały multimedialne, prezentacje, quizy oraz zasoby interaktywne. Ich wykorzystanie służy rozwijaniu u studentów umiejętności samodzielnego uczenia się, kompetencji informacyjnych, komunikacyjnych oraz umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, które stanowią istotny komponent pracy pedagoga specjalnego.

Organizacja zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. i obejmuje w szczególności:

- zapewnienie przygotowania dydaktycznego nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć w formule zdalnej, w tym poprzez szkolenia oraz dostęp do dedykowanych kursów i materiałów szkoleniowych na platformie e-learningowej Uczelni, w tym opracowanego *Przewodnika po elearningu* oraz *Samouczka dla Wykładowców*;
- szkolenia studentów rozpoczynających studia, przygotowujące do efektywnego uczestnictwa w zajęciach realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, oraz dostęp do dedykowanych materiałów szkoleniowych - *Przewodniku po elearningu dla Studentów*
- dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia,
- udostępnianie materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej, obejmujących zarówno treści podstawowe, jak i materiały uzupełniające,
- zapewnienie studentom możliwości bezpośrednich konsultacji z nauczycielami akademickimi w siedzibie Uczelni, zgodnie z harmonogramem publikowanym w wirtualnym dziekanacie.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość objęte są standardami merytorycznymi i jakościowymi, jak zajęcia realizowane w formie tradycyjnej. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się poprzez bieżącą kontrolę postępów w nauce, ocenę realizacji zadań, testy i quizy online, zadania kontrolne, aktywność na forach dyskusyjnych oraz zaliczenia częściowe, zgodnie z zasadami określonymi w sylabusach poszczególnych zajęć (zamieszczanych na platformie e-learningowej) w kursach przedmiotowych.

4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna realizowany jest z poszanowaniem zasady równości szans edukacyjnych oraz w oparciu o model kształcenia elastycznego, włączającego i zindywidualizowanego. Organizacja procesu dydaktycznego sprzyja dostosowaniu form, metod i warunków uczenia się do zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych studentów, zarówno w wymiarze grupowym, jak i indywidualnym, co wspiera efektywne osiąganie kierunkowych efektów uczenia się, w szczególności w zakresie kompetencji społecznych, refleksyjności zawodowej i odpowiedzialności za własny rozwój edukacyjny.

W Uczelni Nauk Społecznych funkcjonują rozwiązania umożliwiające studentom **indywidualne kształtowanie ścieżki kształcenia**, przy zachowaniu spójności z programem studiów i wymaganiami standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Konstrukcja programu przewiduje możliwość:

- wyboru specjalności zgodnej z zainteresowaniami i planami zawodowymi studenta,
- realizacji zajęć fakultatywnych, w tym zajęć wykładowych w języku obcym, prowadzonych przez wykładowców wizytujących w ramach realizacji programu Erasmus+,
- wyboru języka obcego,
- wyboru miejsca i charakteru praktyk zawodowych,
- samodzielnego projektowania tematu pracy dyplomowej oraz jej realizacji pod opieką promotora.

Wszyscy studenci realizują wspólne zajęcia kierunkowe, natomiast poprzez powyższe rozwiązania mają realny wpływ na profilowanie własnej ścieżki edukacyjnej i przygotowania zawodowego.

Dostosowanie procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów obejmuje również rozwiązania organizacyjne przewidziane w Regulaminie Studiów UNS. Student może, na pisemny wniosek i w uzasadnionych przypadkach, ubiegać się o:

- indywidualną organizację studiów (IOS),
- indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPS),
- urlop krótko- lub długoterminowy, m.in. z powodu długotrwałej choroby, ważnych okoliczności losowych, urodzenia dziecka i opieki nad nim, podjęcia studiów zagranicznych, istotnych powodów zawodowych lub rodzinnych.

Szczególne znaczenie w procesie dostosowania kształcenia ma wsparcie studentów z niepełnosprawnościami. W Uczelni funkcjonuje Biuro Osób z Niepełnosprawnościami, umocowane w dokumentach wewnętrznych uczelni i realizujące działania na rzecz zapewnienia pełnego i równego dostępu do procesu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów UNS możliwe jest dostosowanie organizacji zajęć oraz form weryfikacji efektów uczenia się do indywidualnych potrzeb studenta, w szczególności poprzez:

- zwiększenie dopuszczalnej absencji,
- zmianę trybu uczestnictwa w zajęciach,
- dostosowanie form zaliczeń i egzaminów (wydłużenie czasu, zmiana formy pisemnej na ustną lub odwrotnie),
- stosowanie specjalistycznych urządzeń i oprogramowania,
- udział osób trzecich, takich jak tłumacze języka migowego, lektorzy, stenotypiści czy asystenci.

Stosowane rozwiązania mają charakter kompensacyjny i organizacyjny oraz nie prowadzą do obniżenia wymagań merytorycznych ani standardów osiągania efektów uczenia się.

Uczelnia wdrożyła kompleksowy system rozwiązań architektonicznych, technologicznych i organizacyjnych wspierających dostępność procesu kształcenia, w tym m.in.:

- dostosowanie strony internetowej do standardu WCAG 2.1,
- dostosowanie platformy e-learningowej Moodle oraz Wirtualnego Dziekanatu,
- zakup schodolazów, mobilnych pętli indukcyjnych, infokiosku i systemu przywoławczego,
- wdrożenie tłumacza języka migowego w Rektoracie i na stronie internetowej,
- opracowanie planów tyflograficznych i systemów orientacji przestrzennej,
- wykorzystanie rozwiązań multimedialnych, w tym technologii VR,
- systematyczne szkolenia kadry dydaktycznej i administracyjnej w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

Przyjęte rozwiązania organizacyjne, dydaktyczne i infrastrukturalne zapewniają równe szanse dostępu do kształcenia, sprzyjają indywidualizacji procesu uczenia się oraz umożliwiają realizację zróżnicowanych ścieżek edukacyjnych. Mają one szczególne znaczenie w kontekście kierunku Pedagogika specjalna, którego absolwenci przygotowywani są do pracy w środowiskach zróżnicowanych i włączających, wymagających wysokiego poziomu kompetencji zawodowych, społecznych i etycznych.

5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Program studiów na kierunku Pedagogika specjalna realizowany jest w formule jednolitych studiów magisterskich i obejmuje pięcioletni cykl kształcenia odpowiadający 300 punktom ECTS. Konstrukcja programu oraz harmonogram jego realizacji zostały opracowane zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego oraz z wymaganiami profilu praktycznego.

Program studiów obejmuje cztery komplementarne bloki kształcenia:

- kształcenie ogólne oraz przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne,

- kształcenie dydaktyczne i metodyczne,
- przygotowanie specjalistyczne w zakresie pedagogiki specjalnej,
- praktyki zawodowe.

Harmonogram realizacji programu zapewnia logiczną progresję treści oraz stopniowe przechodzenie od kształcenia podstawowego do zaawansowanego przygotowania zawodowego, zgodnie z rozwojem kompetencji nauczyciela–pedagoga specjalnego.

Semestry 1–2 obejmują treści wprowadzające i ogólnopedagogiczne, w tym podstawy pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii, etyki, prawa oświatowego, komunikacji interpersonalnej oraz pierwsze zajęcia praktyczne i wprowadzające praktyki kierunkowe.

Semestry 3–6 koncentrują się na diagnozie psychopedagogicznej, metodyce działań wychowawczych i terapeutycznych, edukacji włączającej oraz przygotowaniu specjalistycznym. W tym okresie następuje intensywny rozwój umiejętności praktycznych związanych z pracą z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Semestry 7–10 obejmują zaawansowane treści specjalnościowe, dydaktykę i metodyki szczegółowe, rozbudowany moduł praktyk zawodowych oraz seminarium dyplomowe, przygotowujące studentów do samodzielnego planowania, realizacji i ewaluacji działań edukacyjnych, wychowawczych i terapeutycznych.

Tak zaprojektowany harmonogram umożliwia osiąganie efektów uczenia się zgodnie z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli.

Program studiów realizowany jest w zróżnicowanych formach dydaktycznych, obejmujących: wykłady, ćwiczenia, warsztaty, laboratoria, konwersatoria, seminaria, zajęcia terenowe oraz praktyki zawodowe.

Zgodnie z profilem praktycznym, **dominują zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta**, w szczególności:

- ćwiczenia i warsztaty w ramach przygotowania psychologiczno-pedagogicznego,
- zajęcia specjalnościowe i metodyczne z zakresu pedagogiki specjalnej,
- zajęcia z dydaktyki ogólnej i poszczególnych metodyk,
- seminaria dyplomowe,
- zajęcia terenowe,
- praktyki zawodowe.

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne stanowią ponad 50% łącznej liczby godzin dydaktycznych i obejmują m.in.:

- zajęcia metodyczne przygotowujące do pracy w edukacji włączającej, integracyjnej i specjalnej,
- warsztaty diagnostyczne i terapeutyczne,
- zajęcia specjalnościowe ukierunkowane na pracę z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, trudnościami wychowawczymi oraz innymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- ćwiczenia rozwijające kompetencje komunikacyjne, interpersonalne i społeczne, w tym z wykorzystaniem AAC.

Integralną częścią programu są praktyki zawodowe realizowane w łącznym wymiarze 950 godzin, zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli.

Program przewiduje zajęcia z języka obcego realizowane w wymiarze umożliwiającym osiągnięcie przez studentów poziomu co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), z uwzględnieniem terminologii specjalistycznej z zakresu pedagogiki specjalnej. Kompetencje językowe rozwijane są przede wszystkim w początkowych semestrach studiów, co umożliwia ich dalsze wykorzystanie w pracy z literaturą naukową, badaniach oraz w ramach seminariów dyplomowych.

Program studiów obejmuje zajęcia do wyboru, które umożliwiają studentom indywidualne profilowanie ścieżki kształcenia i rozwoju zawodowego. Do zajęć tych należą w szczególności:

- zajęcia specjalnościowe, wybierane spośród aktualnej oferty specjalności na kierunku, pozwalające na pogłębianie kompetencji zawodowych zgodnie z zainteresowaniami i planami zawodowymi studentów,
- zajęcia językowe, realizowane w ramach lektoratów języka obcego, umożliwiające rozwój kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2 ESOKJ, z uwzględnieniem terminologii specjalistycznej właściwej dla pedagogiki specjalnej.

Zajęcia do wyboru stanowią integralny element programu studiów i są przypisane do realizacji określonych kierunkowych efektów uczenia się.

Niezależnie od zajęć do wyboru, program studiów przewiduje zajęcia fakultatywne o charakterze wzbogacającym, realizowane w formie wykładów prowadzonych w języku obcym przez profesorów wizytujących. Zajęcia te:

- poszerzają perspektywę międzynarodową kształcenia,
- umożliwiają kontakt z aktualnymi trendami badawczymi i praktykami stosowanymi w pedagogice specjalnej w innych krajach,
- wspierają rozwój kompetencji językowych, międzykulturowych i akademickich studentów,
- wpisują się w działania uczelni w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Zajęcia fakultatywne nie zastępują zajęć do wyboru przewidzianych w programie studiów, lecz stanowią jego wartościowe uzupełnienie.

Studia niestacjonarne realizowane są w formie zjazdów weekendowych (sobota–niedziela, godz. 9:00–19:45), z możliwością wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z regulaminem studiów oraz procedurami WSZJK. Organizacja zjazdów zapewnia zachowanie równowagi pomiędzy intensywnością pracy dydaktycznej a higieną nauki i wypoczynku studentów.

Kalendarz roku akademickiego ustalany jest przez Rektora UNS i obejmuje okresy dydaktyczne, zaliczeniowe i egzaminacyjne. Harmonogram zajęć publikowany jest każdorazowo z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem semestru.

Liczebność grup została dostosowana do charakteru zajęć i specyfiki pracy dydaktycznej:

- wykłady – do 100 osób,
- ćwiczenia i warsztaty – średnio 25–30 osób,

- lektoraty językowe – około 15 osób,
- seminaria magisterskie – 10–15 osób na promotora.

Takie proporcje zapewniają odpowiednie warunki dydaktyczne, bezpieczeństwo oraz możliwość pełnej realizacji efektów uczenia się, zwłaszcza w zakresie umiejętności praktycznych, diagnostycznych i terapeutycznych, które wymagają intensywnego kontaktu z prowadzącym i pracy w małych grupach.

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna zapewnia spójne, stopniowe i praktyczne przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego. Logiczna progresja treści, wysoki udział zajęć praktycznych, intensywny moduł praktyk zawodowych, rozwój kompetencji językowych oraz racjonalna organizacja studiów stacjonarnych i niestacjonarnych umożliwiają pełną realizację efektów uczenia się zgodnie z poziomem 7 PRK oraz standardem kształcenia nauczycieli.

6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Dobór form zajęć oraz organizacja procesu kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna zostały podporządkowane charakterowi profilu praktycznego oraz wymaganiom standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Konstrukcja programu umożliwia systematyczne rozwijanie kompetencji zawodowych pedagoga specjalnego – w szczególności diagnostycznych, dydaktycznych, wychowawczych, terapeutycznych, komunikacyjnych i organizacyjnych – poprzez dominację form aktywizujących i praktycznych nad przekazem stricte teoretycznym.

Formy zajęć zostały dobrane w sposób adekwatny do zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz do kolejnych etapów kształcenia. Program umożliwia stopniowe przechodzenie od poznania teoretycznych podstaw pedagogiki i nauk wspomagających do ich praktycznego zastosowania w złożonych sytuacjach zawodowych, charakterystycznych dla pracy pedagoga specjalnego.

Formy zajęć i ich funkcje dydaktyczne:

- Wykłady pełnią funkcję wprowadzającą i porządkującą. Obejmują teoretyczne podstawy pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii oraz prawa oświatowego, a także koncepcje i modele pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Stanowią fundament dla dalszego kształcenia praktycznego;
- Ćwiczenia służą praktycznemu zastosowaniu wiedzy teoretycznej. Obejmują analizę przypadków, opracowywanie dokumentacji (m.in. IPET, WOPFU), symulacje sytuacji diagnostycznych i wychowawczych, pracę z materiałami źródłowymi oraz trening umiejętności pedagogicznych;

- Konwersatoria ukierunkowane są na rozwój refleksyjności, krytycznego myślenia i integrację teorii z praktyką. Umożliwiają analizę literatury naukowej, omawianie dylematów etycznych oraz interpretację doświadczeń zawodowych;
- Warsztaty i treningi umiejętności, realizowane w małych grupach, służą intensywnemu doskonaleniu kompetencji interpersonalnych, komunikacyjnych (w tym AAC), wychowawczych, terapeutycznych i organizacyjnych. Formy te mają kluczowe znaczenie dla przygotowania do pracy w środowisku edukacyjnym, terapeutycznym i wsparcia społecznego;
- Projekty indywidualne i zespołowe umożliwiają rozwijanie umiejętności planowania, realizacji i ewaluacji działań edukacyjnych, terapeutycznych, profilaktycznych i środowiskowych. Sprzyjają integracji wiedzy z różnych obszarów oraz kształtowaniu kompetencji współpracy i odpowiedzialności zawodowej;
- Zajęcia terenowe i studyjne realizowane są w placówkach edukacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych. Umożliwiają bezpośrednie poznanie środowiska pracy pedagoga specjalnego, obserwację działań praktycznych oraz analizę organizacji pracy instytucji;
- Praktyki zawodowe, realizowane w całym cyklu studiów, stanowią kluczowy element kształcenia praktycznego. Umożliwiają weryfikację efektów uczenia się w rzeczywistych warunkach pracy, w tym samodzielne wykonywanie zadań zawodowych, współpracę w zespołach interdyscyplinarnych oraz rozwijanie odpowiedzialności i etyki zawodowej,
- Seminaria dyplomowe kształtują kompetencje analityczne, projektowe i refleksyjne. Przygotowują studentów do samodzielnego formułowania problemów badawczych oraz opracowywania projektów o charakterze edukacyjno-terapeutycznym;
- Zajęcia z języka obcego rozwijają kompetencje językowe i komunikacyjne w kontekście zawodowym, umożliwiając osiągnięcie poziomu co najmniej B2 ESOKJ oraz posługiwanie się specjalistyczną terminologią pedagogiczną;
- Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość pełnią funkcję wspierającą proces dydaktyczny i rozwijają kompetencje cyfrowe studentów, przy zachowaniu wymogów profilu praktycznego i standardu kształcenia nauczycieli.

Konsekwencją przyjętego doboru form zajęć jest struktura programu studiów, w której istotnie przeważają zajęcia o charakterze praktycznym, umożliwiające stopniowe i pogłębione kształtowanie kompetencji zawodowych. Struktura programu zakłada wysoki udział zajęć o charakterze praktycznym:

- ponad 50% łącznej liczby godzin dydaktycznych stanowią ćwiczenia, warsztaty, zajęcia metodyczne, projekty i zajęcia terenowe,
- wykłady pełnią funkcję wspierającą i przygotowującą do działań praktycznych,
- praktyki zawodowe w wymiarze 950 godzin realizowane są w zróżnicowanych środowiskach pracy pedagoga specjalnego.

Tak dobrane proporcje w pełni odzwierciedlają profil praktyczny kierunku.

Liczebność grup studenckich oraz szczegółowa organizacja zajęć zostały dostosowane do charakteru poszczególnych form kształcenia i umożliwiają realizację zajęć warsztatowych, metodycznych i

praktycznych z zachowaniem standardów jakości kształcenia; zostały one szczegółowo omówione w punkcie dotyczącym harmonogramu realizacji programu studiów.

Organizacja procesu kształcenia w formule studiów niestacjonarnych, sprzyja łączeniu kształcenia akademickiego z aktywnością zawodową studentów, przy jednoczesnym zachowaniu dominującego udziału zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. Rozwiązania te umożliwiają osiąganie zakładanych efektów uczenia się w sposób spójny, progresywny i zgodny z profilem praktycznym kierunku.

7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk

Program i organizacja praktyk zawodowych na kierunku Pedagogika specjalna zostały zaprojektowane w sposób zapewniający pełną realizację wymagań standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, spójność z koncepcją kształcenia praktycznego oraz ideą edukacji włączającej. Praktyki stanowią kluczowy komponent programu studiów – umożliwiają studentom systematyczne budowanie doświadczeń zawodowych w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych oraz weryfikację efektów uczenia się w warunkach zbliżonych do rzeczywistych warunków pracy nauczyciela–pedagoga specjalnego.

Łączny wymiar praktyk wynosi **950 godzin (38 ECTS)**, realizowanych w toku studiów w łącznym czasie odpowiadającym ok. **6 miesiącom**. Rozkład praktyk obejmuje **semestry 1–10** i ma charakter progresywny – od praktyk obserwacyjnych, przez asystowanie i współprowadzenie zajęć, po samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz działania specjalistyczne właściwe wybranej specjalności. Przyjęte rozwiązania spełniają i przekraczają minimalne wymagania standardu oraz wzmacniają profil praktyczny kierunku.

Praktyki zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia nauczycieli i odwzorowują wymagania modułów praktyk:

- **B** – przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne (praktyka opiekuńczo-wychowawcza: obserwacyjna i asystencka),
- **C** – przygotowanie dydaktyczno-metodyczne (praktyka wychowawczo-dydaktyczna o narastającym stopniu samodzielności),
- **D** – praktyka w zakresie pedagogiki specjalnej (praktyka kierunkowa),
- **E** – praktyka specjalnościowa (praktyki zaawansowane, w tym dyplomowa).

W ujęciu semestralnym praktyki są realizowane według jednolitej, ustandaryzowanej struktury:

- **Semestr 1:** praktyka opiekuńczo-wychowawcza (obserwacyjna) – 75 h / 3 ECTS
- **Semestr 2:** praktyka opiekuńczo-wychowawcza (asystencka) – 75 h / 3 ECTS
- **Semestry 3–5:** praktyka dydaktyczno-wychowawcza (od obserwacji i asysty do samodzielnych działań) – łącznie 300 h / 12 ECTS

- **Semestr 6:** praktyka w zakresie pedagogiki specjalnej (moduł D – praktyka kierunkowa) – 100 h / 4 ECTS
- **Semestr 7:** praktyka metodyczno-projektowa (etap przejściowy D→E) – 100 h / 4 ECTS
- **Semestry 8–10:** praktyki specjalnościowe (moduł E), w tym w semestrze 10 praktyka dyplomowa – łącznie 300 h / 12 ECTS.

Taki układ zapewnia spójność z logiką kształcenia (od wprowadzenia do środowiska pracy, przez rozwój warsztatu dydaktyczno-wychowawczego, po pełną gotowość specjalistyczną) oraz umożliwia konsekwentną realizację efektów praktyk przewidzianych standardem dla modułów **B.3, C.7, D.6 oraz E.3** (w zależności od specjalności).

Praktyki służą w szczególności: gromadzeniu doświadczeń w pracy opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej i terapeutycznej z uczniami o zróżnicowanych potrzebach, rozwijaniu umiejętności diagnozowania potrzeb i planowania wsparcia, kształtowaniu kompetencji nauczycielskich (komunikacja pedagogiczna, zarządzanie pracą grupy, indywidualizacja), integrowaniu wiedzy teoretycznej z praktyką oraz rozwijaniu kompetencji specjalistycznych zgodnych z wybraną specjalnością – w tym przygotowaniu materiału i doświadczeń wykorzystywanych w pracy dyplomowej. Progresja jest czytelna: obserwacja → asystowanie → współprowadzenie → samodzielne prowadzenie działań → specjalizacja i odpowiedzialność zawodowa.

Praktyki realizowane są w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych i instytucjonalnych, obejmujących:

- **placówki ogólnodostępne (w tym inkluzyjne)** – doświadczenia z edukacji włączającej, współpraca z nauczycielem współorganizującym, obserwacja i udział w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- **placówki integracyjne** – praca zespołów, indywidualizacja, uczestnictwo w działaniach planowanych w ramach IPET/WOPFU,
- **placówki specjalne** (m.in. szkoły specjalne, SOSW, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, oddziały/placówki terapeutyczne) – działania rewalidacyjne, terapeutyczne i dydaktyczne w warunkach specjalistycznych,
- **instytucje wsparcia i terapii** (np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, zespoły WWR, ośrodki rehabilitacyjne, fundacje i stowarzyszenia) – diagnoza, terapia, wsparcie środowiskowe i praca interdyscyplinarna,
- **placówki resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne** (w zależności od specjalności) – działania wychowawcze, profilaktyczne, interwencyjne i programowe.

Każdy student odbywa praktyki zapewniające doświadczenie co najmniej w: przedszkolu, szkole ogólnokształcącej oraz placówkach specjalnych/integracyjnych/inkluzyjnych, zgodnie z wymaganiami modułów B–E. Uczelnia utrzymuje sieć współpracujących instytucji obejmującą kilkadziesiąt placówek partnerskich, a liczba dostępnych miejsc praktyk jest wystarczająca do zapewnienia studentom wyboru środowiska zgodnego ze specjalnością oraz indywidualnym planem rozwoju. Katalog obejmuje instytucje zapewniające studentom możliwość realizacji praktyk zawodowych, wizyt studyjnych oraz działań

terenowych, odpowiadających profilowi praktycznemu kierunku oraz standardom kształcenia pedagogów specjalnych. Placówki umożliwiają realizację efektów uczenia się w rzeczywistych warunkach pracy pedagoga specjalnego, w obszarze edukacji, terapii, rehabilitacji, resocjalizacji oraz wsparcia środowiskowego.

Do ich grona należą m.in.:

Placówki edukacji specjalnej

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 im. mjr. Hieronima Baranowskiego w Łodzi
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Łodzi
- Zespół Szkół Specjalnych nr 2 w Łodzi
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 128 w Łodzi

Placówki edukacji integracyjnej i włączającej:

- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 111 w Łodzi
- Przedszkole Miejskie nr 206 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi
- Przedszkole Integracyjne nr 10 (Łódź)
- Przedszkole Integracyjne nr 10 (Łowicz)
- Przedszkole im. św. Urszuli Ledóchowskiej w Łodzi
- Przedszkole Miejskie nr 4 (Łódź)
- Przedszkole Miejskie nr 5 (Łowicz)
- Przedszkole Miejskie nr 54 w Łodzi
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Łodzi
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drużbicach
- Szkoła Podstawowa nr 139 w Łodzi
- Szkoła Podstawowa nr 185 w Łodzi
- Szkoła Podstawowa nr 35 w Łodzi
- Szkoła Podstawowa nr 36 im. Zenona Wasilewskiego
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki
- Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Rasach
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej
- Szkoła Podstawowa w Wadlewie
- Zespół Szkół w Łowiczu przy ul. Grunwaldzkiej
- Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
- Żłobek Montessori w Łodzi

Poradnie i centra diagnostyczno-terapeutyczne:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 w Łodzi
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Młodzieży w Łodzi
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim

- Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne FUTURUM
- Centrum Terapii i Rozwoju Harmonia
- Gabinet Terapii Dziecięcej „SENSORYKA”
- Centrum Wspierania Rozwoju „Szósty Zmysł”
- Centrum HELPO

Placówki socjoterapeutyczne i resocjalizacyjne:

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „SOS” nr 1
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 w Łodzi
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łodzi
- Dom Dziecka nr 2 w Łodzi
- Dom Dziecka dla Małych Dzieci w Łodzi

Placówki opiekuńcze i pomocy społecznej

- Dom Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” w Łodzi
- Dom Pomocy Społecznej w Łodzi
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie

Organizacje pozarządowe i podmioty terapeutyczne:

- Fundacja Pomocy Dzieciom „Kolorowy Świat”
- Fundacja Mały Duży Człowiek
- Inicjatywa ReStart Tomasz Bilicki
- Stowarzyszenie Hilaritas
- Towarzystwo Wiedzy Psychologicznej „START”
- Fundacja Eltrox
- Gabinet Psychoterapii New Life
- Sentire Gabinet Psychoterapii

Rozbudowana sieć instytucji współpracujących z Uczelnią Nauk Społecznych w zakresie organizacji praktyk studenckich zapewnia bardzo wysoki poziom dostępności miejsc praktyk oraz możliwość ich elastycznego i indywidualnego doboru do profilu kształcenia oraz wybranej specjalności. Zróżnicowany charakter placówek (edukacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych, opiekuńczych, wsparcia środowiskowego i diagnostycznego) pozwala na kształcenie kompetencji praktycznych adekwatnych do przyszłych ról zawodowych absolwentów oraz zapewnia spójność pomiędzy treściami programowymi, efektami uczenia się i rzeczywistymi warunkami pracy zawodowej.

Dobór miejsca praktyk każdorazowo zatwierdza opiekun praktyk UNS, z uwzględnieniem zgodności z efektami uczenia się, możliwości realizacji działań dydaktycznych/wychowawczych/terapeutycznych, kwalifikacji opiekuna instytucjonalnego oraz warunków bezpieczeństwa i organizacji pracy.

Na każdym etapie praktyk przewidziano dwie formy realizacji, komplementarne względem siebie:

- **praktyka kierowana** – realizowana pod kierunkiem opiekuna praktyk z ramienia Uczelni, obejmująca przygotowanie studentów do praktyk (w tym wymagania formalne, zasady

dokumentowania, bezpieczeństwo, standardy pracy w placówce), wsparcie mentorskie i superwizyjne, bieżące konsultacje oraz ewaluację postępów;

- **praktyka indywidualna** – realizowana w placówkach spełniających wymagania standardu, wskazanych przez Uczelnię lub zaproponowanych przez studenta (po uzyskaniu zgody placówki i akceptacji opiekuna praktyk UNS).

Takie rozwiązanie wzmacnia jakość realizacji praktyk, zapewnia ujednolicenie wymagań oraz umożliwia elastyczne dopasowanie miejsca praktyk do specjalności i potrzeb rozwojowych studenta, przy zachowaniu kontroli jakości i zgodności ze standardem.

Realizacja i obsługa praktyk odbywa się zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, w szczególności: **Regulaminem studenckich praktyk**, programem praktyk dla kierunku i specjalności, procedurami WSZJK oraz dokumentacją wspierającą (m.in. przewodnikiem i wzorami). Za organizację i koordynację formalną odpowiada **Biuro Praktyk UNS**, które prowadzi rejestr porozumień z instytucjami, przygotowuje skierowania, wspiera studentów w doborze miejsc, monitoruje przebieg praktyk oraz gromadzi dokumentację zaliczeniową.

Nadzór ma charakter **podwójny**:

- opiekun instytucjonalny odpowiada za merytoryczne prowadzenie studenta w placówce, przydział zadań i ocenę przebiegu praktyki,
- opiekun akademicki (opiekun praktyk UNS) weryfikuje realizację efektów uczenia się, udziela informacji zwrotnej, prowadzi superwizję oraz dokonuje zaliczenia.

Student zobowiązany jest do systematycznego prowadzenia **Dziennika Praktyk**, a także przygotowania wymaganych załączników (np. konspekty i scenariusze zajęć, opisy i analizy przypadków, projekty metodyczne, dokumentacja diagnozy i działań wspierających – adekwatnie do etapu i specjalności). Zaliczenie każdego etapu praktyk następuje zgodnie z zapisami programu i sylabusów, na podstawie: potwierdzenia realizacji godzin i zadań, dokumentacji w dzienniku i załącznikach, opinii opiekuna instytucjonalnego oraz weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez opiekuna z ramienia Uczelni.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość zaliczenia aktywności zawodowej studenta na poczet praktyk – zgodnie z obowiązującą w Uczelni procedurą uznawania efektów uczenia się. Warunkiem jest wykazanie zgodności wykonywanych obowiązków i warunków pracy z efektami praktyk przewidzianymi programem studiów, przedstawienie wymaganej dokumentacji oraz pozytywna weryfikacja przez opiekuna praktyk UNS.

Praktyki podlegają systemowej ocenie w ramach właściwej procedury WSZJK dotyczącej jakości praktyk. Ewaluacja obejmuje m.in. opinie studentów i opiekunów, analizę zgodności realizowanych zadań z efektami uczenia się, ocenę jakości instytucji partnerskich oraz rekomendacje doskonalące. Wnioski są analizowane i omawiane na poziomie kierunku, co umożliwia aktualizację programów praktyk oraz rozwój sieci instytucji współpracujących, zapewniając stałe podnoszenie jakości kształcenia praktycznego.

Przyjęty program i organizacja praktyk zawodowych zapewniają studentom Pedagogiki specjalnej spójne, progresywne i wielośrodowiskowe przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela–pedagoga

specjalnego, a jednocześnie gwarantują zgodność ze standardem kształcenia, bezpieczeństwo realizacji praktyk oraz efektywną weryfikację osiąganych efektów uczenia się.

8. ---

9. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Program studiów na kierunku Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie) został opracowany i jest realizowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.), wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.).

Program spełnia wymagania określone w standardzie kształcenia zarówno w odniesieniu do struktury i treści kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, jak i organizacji procesu dydaktycznego, w tym realizacji praktyk zawodowych, przy uwzględnieniu specyfiki studiów niestacjonarnych.

Program studiów obejmuje wszystkie obligatoryjne grupy zajęć (moduły) przewidziane w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego, tj.:

- Moduł A – Kształcenie ogólne, obejmujące treści z zakresu filozofii, nauk społecznych i humanistycznych;
- Moduł B – Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, w tym ogólne przygotowanie psychologiczne i pedagogiczne oraz praktyki zawodowe;
- Moduł C – Kształcenie kierunkowe, obejmujące przygotowanie merytoryczne, dydaktyczne i metodyczne do pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, diagnostykę w pedagogice specjalnej oraz praktyki zawodowe;
- Moduł D – Edukacja włączająca, obejmujący treści z zakresu teorii edukacji integracyjnej i włączającej, diagnozy specjalnych potrzeb edukacyjnych, metodyki pracy w grupach zróżnicowanych, organizacji edukacji włączającej oraz praktyk zawodowych;
- Moduł E – Przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki specjalnej, realizowane w ramach wybranych specjalności, obejmujące przygotowanie merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne oraz praktyki zawodowe;
- Moduł F – Wsparcie warsztatu pracy pedagoga specjalnego, w tym zajęcia z emisji głosu, kultury języka, pierwszej pomocy oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- Moduł G – Metodologia badań naukowych, przygotowujący studentów do realizacji badań pedagogicznych i opracowania pracy dyplomowej.

Łączny wymiar godzin zajęć zorganizowanych oraz liczba punktów ECTS odpowiadają minimalnym wymaganiom określonym w standardzie, z uwzględnieniem organizacji kształcenia w formie studiów niestacjonarnych.

Praktyki zawodowe realizowane są w łącznym wymiarze 950 godzin, którym przypisano 38 punktów ECTS, co spełnia i przekracza minimalne wymagania standardu. Praktyki mają charakter progresywny i etapowy i obejmują kolejne fazy przygotowania zawodowego: opiekuńczo-wychowawczą, dydaktyczno-metodyczną, kierunkową w zakresie pedagogiki specjalnej oraz specjalnościową. Realizowane są w warunkach rzeczywistej pracy pedagoga specjalnego, w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych (w tym w edukacji włączającej), integracyjnych i specjalnych oraz w innych placówkach systemu oświaty i wsparcia.

W strukturze programu zachowano właściwe proporcje między kształceniem teoretycznym a praktycznym, przy czym istotną część punktów ECTS stanowią zajęcia o charakterze praktycznym, warsztatowym, metodycznym, projektowym oraz praktyki zawodowe, co jest spójne z profilem praktycznym kierunku.

Efekty uczenia się opracowane dla kierunku są spójne z efektami ogólnymi oraz szczegółowymi określonymi w standardzie kształcenia i obejmują wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne niezbędne do wykonywania pracy dydaktycznej, wychowawczej i terapeutycznej nauczyciela – pedagoga specjalnego. Program przewiduje również osiągnięcie przez studentów znajomości języka obcego na poziomie co najmniej B2 oraz rozwijanie umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym w kontekście zawodowym.

Kształcenie prowadzone jest w formie studiów niestacjonarnych, zgodnie z regulaminem studiów UNS oraz przepisami wykonawczymi, z zapewnieniem realizacji zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, w szczególności zajęć metodycznych, warsztatowych oraz praktyk zawodowych.

Zajęcia dydaktyczne realizowane są przez kadrę posiadającą kwalifikacje pedagogiczne oraz doświadczenie zawodowe w pracy z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Program studiów podlega systematycznemu monitorowaniu i doskonaleniu w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS, w szczególności w zakresie osiągania efektów uczenia się, w tym efektów praktycznych i zawodowych.

Program studiów na kierunku Pedagogika specjalna w pełni spełnia reguły i wymagania określone w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jego konstrukcja, treści programowe, organizacja kształcenia w formie niestacjonarnej, wysoki udział praktyk zawodowych oraz kompetencje kadry dydaktycznej zapewniają uzyskanie przez absolwenta kwalifikacji zawodowych nauczyciela – pedagoga specjalnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Wymagania stawiane kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Przyjęcie na studia na kierunku Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) w Uczelni Nauk Społecznych odbywa się w sposób przejrzysty, jednolity i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Uczelnia zapewnia równość dostępu do kształcenia, a warunki i tryb rekrutacji określone są każdorazowo w uchwałach Senatu i publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem na stronie internetowej UNS.

Przyjęcie na studia może nastąpić w jednym z następujących trybów:

1. rekrutacji,
2. potwierdzenia efektów uczenia się,
3. przeniesienia z innej uczelni.

1) rekrutacja

Szczegółowe warunki rekrutacji na jednolite studia magisterskie określone są w uchwałach Senatu Uczelni Nauk Społecznych. Przyjęcie na rok akademicki 2025/2026 regulowała *Uchwała nr 4 Senatu UNS z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia jednolite magisterskie na kierunku „pedagogika specjalna”*.

Warunkiem przyjęcia na studia jest:

- posiadanie świadectwa dojrzałości,
- złożenie kompletu wymaganych dokumentów (w formie tradycyjnej lub elektronicznej – rekrutacja on-line),
- uzyskanie pozytywnego wyniku postępowania kwalifikacyjnego.

Postępowanie rekrutacyjne na kierunek Pedagogika specjalna zakładało wstępną weryfikację predyspozycji zawodowych kandydata do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego.

W aktualnie obowiązującym modelu postępowanie kwalifikacyjne ma charakter dwustopniowy:

- Etap I – wstępna rozmowa prowadzona przez pracownika Działu Rekrutacji, ukierunkowana na ocenę motywacji kandydata oraz jego podstawowych predyspozycji komunikacyjnych;
- Etap II – rozmowa kompetencyjna prowadzona przez przedstawiciela komisji rekrutacyjnej posiadającego kwalifikacje pedagogiczne lub doświadczenie w obszarze pedagogiki specjalnej.

Rozmowy mogą być realizowane również z wykorzystaniem narzędzi kształcenia na odległość (np. Microsoft Teams). Wynik rozmowy kompetencyjnej stanowi element oceny punktowej kandydata.

W toku rekrutacji oceniane są w szczególności:

- motywacja do podjęcia studiów i pracy w zawodzie pedagoga specjalnego,
- kompetencje komunikacyjne i zdolność refleksji,
- empatia, dojrzałość emocjonalna i odpowiedzialność,

- gotowość do pracy z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- rozumienie etyki i społecznej roli zawodu nauczyciela.

Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów po zawarciu umowy o warunkach odpłatności za studia i wniesieniu wymaganych opłat. Odmowa przyjęcia następuje w formie decyzji administracyjnej.

Dodatkowo, w związku z nowymi regulacjami dotyczącymi kandydatów z zagranicznymi dokumentami, Senat UNS podjął *Uchwałę nr 3 z dnia 28 sierpnia 2025 r., określającą szczegółowe warunki i tryb przyjmowania cudzoziemców*, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym RP.

2) Potwierdzenie efektów uczenia się

Warunki potwierdzania efektów uczenia się regulowane są *Regulaminem potwierdzania efektów uczenia się Uczelni Nauk Społecznych*, stanowiącym załącznik do *Uchwały nr 6 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z dnia 7 marca 2025r.*

Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Uczelnia Nauk Społecznych posiada przyjęte regulacje wewnętrzne dotyczące potwierdzania efektów uczenia się, określone w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się, stanowiącym załącznik do Uchwały nr 6 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z dnia 7 marca 2025 r. Jednocześnie należy podkreślić, że procedura potwierdzania efektów uczenia się nie jest obecnie stosowana na kierunku Pedagogika specjalna, ponieważ kierunek ten nie był dotychczas objęty oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a jej pozytywny wynik stanowi warunek dopuszczalności stosowania tej procedury.

3) przeniesienie z innej uczelni

Zasady przenoszenia się studentów z innych uczelni oraz uznawania zaliczonych zajęć określone są w Regulaminie Studiów Uczelni Nauk Społecznych i realizowane w sposób zapewniający spójność programu studiów oraz zgodność osiąganych efektów uczenia się z efektami przypisanymi do kierunku. Przeniesienie może nastąpić po spełnieniu wymogów formalnych oraz przedłożeniu dokumentacji potwierdzającej dotychczasowy przebieg studiów. Decyzję w sprawie wpisu na określony rok i semestr studiów podejmuje Rektor. Uznawanie zaliczonych zajęć opiera się na merytorycznej analizie zgodności efektów uczenia się. Uwzględnia się zakres treści programowych, formy realizacji zajęć, metody weryfikacji efektów oraz liczbę punktów ECTS. W przypadku stwierdzenia różnic programowych student zobowiązany jest do ich uzupełnienia w zakresie i terminie określonym decyzją Rektora, z uwzględnieniem etapu studiów oraz wymagań standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Adresatami studiów na kierunku Pedagogika specjalna są osoby zainteresowane uzyskaniem pełnych kwalifikacji nauczyciela–pedagoga specjalnego oraz rozwojem kompetencji niezbędnych do pracy edukacyjnej, wychowawczej i terapeutycznej z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Proces rekrutacyjny ukierunkowany jest na dobór kandydatów posiadających potencjał do wykonywania zawodu nauczyciela, zdolność refleksyjnej analizy własnych działań oraz gotowość do pracy w środowiskach edukacji włączającej, integracyjnej i specjalnej. Uczelnia uwzględnia również potrzeby osób już aktywnych

zawodowo, zainteresowanych podniesieniem lub rozszerzeniem kwalifikacji zgodnie z aktualnymi wyzwaniami systemu edukacji i rynku pracy.

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni krajowej lub zagranicznej regulują zapisy § 17 Regulaminu Studiów Uczelni Nauk Społecznych, przyjętego *Uchwałą nr 4 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi z dnia 20 grudnia 2024 r.*

Student może zostać przyjęty na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni, jeżeli:

- uzyskał zgodę na przeniesienie w uczelni macierzystej (jeżeli jest ona wymagana),
- spełnia warunki formalne określone w Regulaminie Studiów UNS,
- posiada zaliczone okresy kształcenia oraz osiągnięte efekty uczenia się zgodne z programem studiów na kierunku, na który zamierza się przenieść.

Postępowanie w sprawie uznania efektów uczenia się oraz okresów kształcenia wszczynane jest na wniosek studenta, do którego dołącza on dokumentację przebiegu dotychczasowych studiów, w szczególności wykaz zaliczonych zajęć, egzaminów, uzyskanych ocen, punktów ECTS oraz – w razie potrzeby – sylabusy lub opisy efektów uczenia się.

Weryfikacja obejmuje ocenę merytorycznej zgodności osiągniętych efektów uczenia się z efektami przypisanymi do kierunku *Pedagogika specjalna*, z uwzględnieniem treści programowych, form zajęć, metod weryfikacji efektów oraz nakładu pracy studenta. Uznanie dotyczy efektów uczenia się, a nie wyłącznie tożsamości nazw poszczególnych zajęć.

W przypadku studiów odbytych w uczelni zagranicznej uznawanie efektów uczenia się i okresów kształcenia odbywa się z uwzględnieniem zasad Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz obowiązujących porozumień i umów międzyuczelnianych.

W sytuacji stwierdzenia różnic programowych student może zostać zobowiązany do ich uzupełnienia w zakresie i terminie określonym decyzją Rektora. Przyjęte rozwiązania zapewniają zachowanie spójności programu studiów, realizację zakładanych efektów uczenia się oraz jednolite standardy kształcenia na kierunku.

3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje *Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w Uczelni Nauk Społecznych*, stanowiący załącznik do *Uchwały nr 6 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z dnia 7 marca 2025 r.* Dokument ten został opracowany zgodnie z art. 69 ust. 1–6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie*

wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) i określa szczegółowe zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w drodze edukacji pozaformalnej i nieformalnej.

Procedura ta przewiduje możliwość potwierdzania efektów uczenia się nabytych w szczególności poprzez:

- doświadczenie zawodowe,
- ukończone kursy, szkolenia i warsztaty,
- działalność społeczną, wolontariacką lub samokształcenie, o ile są one udokumentowane i możliwe do odniesienia do efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Proces potwierdzania efektów uczenia się prowadzony jest przez Komisję ds. potwierdzania efektów uczenia się, powoływaną przez Rektora. Weryfikacja obejmuje analizę przedłożonej dokumentacji, a w uzasadnionych przypadkach także rozmowę kwalifikacyjną lub egzamin sprawdzający. Potwierdzone efekty uczenia się mogą stanowić podstawę do zaliczenia części zajęć przewidzianych w programie studiów, z zachowaniem ustawowego limitu nieprzekraczającego 50% punktów ECTS przypisanych do programu studiów. Procedura ma charakter odpłatny, a szczegółowe zasady jej realizacji określone są w odrębnych zarządzeniach Rektora.

Jednocześnie Uczelnia nie stosowała dotychczas procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wyższych na kierunku Pedagogika specjalna, ponieważ kierunek ten znajduje się w trakcie pierwszej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, możliwość stosowania tej procedury jest uzależniona od uzyskania pozytywnej oceny PKA dla danego kierunku.

4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na jednolitych studiach magisterskich w Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi określa *Regulamin Dyplomowania UNS*, wprowadzony *Uchwałą nr 20 Senatu z dnia 27 maja 2022 r.* Regulamin ten ma zastosowanie do wszystkich studentów UNS, w tym studentów kierunku Pedagogika specjalna i precyzuje sposób przygotowania, oceny oraz obrony prac dyplomowych, organizację egzaminu dyplomowego oraz tryb ustalania końcowych wyników studiów.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest pełna realizacja programu studiów, w tym uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć przewidzianych tokiem studiów, w tym praktyk zawodowych, zaliczenie seminarium dyplomowego oraz uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej wystawionej przez promotora i recenzenta. Student zobowiązany jest również do złożenia kompletu wymaganej dokumentacji w terminach określonych w Regulaminie Studiów UNS.

Proces przygotowywania pracy dyplomowej na jednolitych studiach magisterskich obejmuje ostatnie cztery semestry studiów i realizowany jest pod kierunkiem promotora wyznaczonego przez Rektora. Seminarium dyplomowe stanowi integralny element tego procesu i służy rozwijaniu umiejętności projektowych, badawczych i analitycznych, a także przygotowaniu studenta do samodzielnego opracowania pracy dyplomowej. Na kierunku Pedagogika specjalna prace dyplomowe mają charakter empiryczny (badania pedagogiczne, studium przypadku) lub projektowy (projekty edukacyjne, terapeutyczne, wychowawcze), a

ich tematyka pozostaje ściśle związana z problematyką pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej, terapii pedagogicznej oraz wsparcia osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dopuszcza się realizację pracy dyplomowej przez dwóch studentów, pod warunkiem jednoznacznego określenia indywidualnego wkładu każdego z autorów.

Wszystkie prace dyplomowe podlegają obowiązkowej weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym oraz są przekazywane do Ogólnopolskiego Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych. Przedstawienie ostatecznej, zaakceptowanej przez promotora wersji pracy stanowi podstawę zaliczenia seminarium dyplomowego.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Rektora i obejmuje trzy pytania: dwa pytania odnoszące się do treści pracy dyplomowej oraz jedno pytanie z zakresu wybranej specjalności. Na ocenę egzaminu dyplomowego składa się ocena pracy dyplomowej oraz wynik egzaminu ustnego. Końcowy wynik studiów ustalany jest jako średnia ważona, w której 60% stanowi średnia ocen z toku studiów, a 40% – wynik egzaminu dyplomowego.

Regulamin dyplomowania przewiduje możliwość indywidualnych dostosowań procesu dyplomowania dla studentów z niepełnosprawnościami lub szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Decyzje w tym zakresie podejmowane są przez Rektora, z uwzględnieniem potrzeb studenta oraz zapewnieniem równości szans w dostępie do procedury dyplomowania.

Proces dyplomowania na kierunku Pedagogika specjalna jest spójny z profilem praktycznym studiów oraz standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela–pedagoga specjalnego. Jego celem jest potwierdzenie osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się oraz przygotowanie absolwenta do odpowiedzialnego i kompetentnego wykonywania zawodu w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych, terapeutycznych i wspierających.

5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (m.in. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Postępy studentów na kierunku Pedagogika specjalna monitorowane są w sposób systematyczny i wieloźródłowy, z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych, obejmujących cały cykl kształcenia – od rekrutacji (w tym dane systemowe generowane w systemie POL-on oraz sprawozdania przekazywane do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego), poprzez realizację kolejnych etapów studiów, aż do dyplomowania.

Podstawowym narzędziem monitorowania przebiegu studiów jest system informatyczny Wirtualna Uczelnia, w którym rejestrowane są dane dotyczące zaliczeń i egzaminów, realizacji praktyk zawodowych, wpisów warunkowych, urlopów oraz skreśleń z listy studentów. Dane te umożliwiają bieżącą analizę postępów w nauce, terminowości zaliczeń oraz identyfikację momentów krytycznych w toku studiów.

Monitoring liczby kandydatów, przyjętych na studia oraz dynamiki naboru prowadzony jest na etapie rekrutacji, co pozwala na ocenę zainteresowania kierunkiem oraz planowanie ewentualnych limitów przyjęć z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych i kadrowych Uczelni. Dane te zestawiane są z informacjami dotyczącymi przebiegu studiów i ukończenia kształcenia w przewidzianym terminie.

Bieżące rozpoznawanie sytuacji studentów oraz ich postępów w osiąganiu efektów uczenia się realizowane jest we współpracy poszczególnych jednostek administracji, koordynatora kierunku oraz osób odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Analizie podlegają w szczególności:

- wyniki zaliczeń i egzaminów,
- realizacja i ocena praktyk zawodowych,
- powtarzalność niezaliczeń określonych zajęć,
- decyzje o urloпах, rezygnacjach i skreśleniach.

Analiza zjawiska odsiewu studentów prowadzona jest w ujęciu jakościowym, z uwzględnieniem kontekstu społecznego i organizacyjnego funkcjonowania studiów o profilu praktycznym. Wskazuje ona, że głównymi przyczynami przerwania studiów są:

- nieuzyskanie wymaganych zaliczeń w terminie, w szczególności na etapach wymagających intensywnego zaangażowania praktycznego,
- trudności w pogodzeniu studiów z aktywnością zawodową i zobowiązaniami osobistymi, w szczególności w odniesieniu do wymiaru praktyk przewidzianych dla kierunku,
- świadome decyzje studentów o zmianie ścieżki kształcenia na ofertę realizowaną w formule całkowicie zdalnej, postrzeganą jako bardziej elastyczną organizacyjnie.

Uczelnia interpretuje to zjawisko jako charakterystyczne dla kierunków o wyraźnie praktycznym profilu, wymagających bezpośredniego uczestnictwa w zajęciach warsztatowych, metodycznych oraz w praktykach realizowanych w rzeczywistym środowisku pracy pedagoga specjalnego. Jednocześnie wyniki analiz stanowią podstawę do prowadzenia działań informacyjnych i rekrutacyjnych, w tym precyzyjnego komunikowania kandydatom wymagań organizacyjnych i czasowych związanych z realizacją programu studiów.

Wyniki monitoringu postępów studentów wykorzystywane są w procesie doskonalenia jakości kształcenia, w szczególności do:

- dostosowywania form i metod weryfikacji efektów uczenia się,
- wzmacniania komponentu wsparcia konsultacyjnego,
- doskonalenia organizacji praktyk zawodowych.

Monitoring i analiza postępów studentów stanowią integralny element wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i służą realizacji zasady ciągłego doskonalenia procesu nauczania i uczenia się, zgodnie z profilem praktycznym kierunku oraz wymaganiami stawianymi absolwentom pedagogiki specjalnej.

6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Na kierunku Pedagogika specjalna obowiązują spójne, przejrzyste i jednolite zasady sprawdzania oraz oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zgodne z profilem praktycznym studiów, założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) oraz zapisami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni Nauk Społecznych, w szczególności procedurą nr 4 – Dobór form i metod weryfikacji efektów uczenia się.

Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się stanowi integralny element procesu dydaktycznego i ma na celu rzetelną weryfikację stopnia osiągnięcia przez studentów efektów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, określonych w programie studiów i uszczegółowionych w sylabusach poszczególnych zajęć i modułów kształcenia. System oceniania ma charakter zintegrowany, zróżnicowany i adekwatny do specyfiki kształcenia nauczycieli – pedagogów specjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznego zastosowania wiedzy.

Dobór metod i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się jest każdorazowo powiązany z charakterem efektów (W, U, K), treściami programowymi, formą zajęć (wykład, ćwiczenia, warsztaty, zajęcia terenowe, praktyki, seminarium) oraz stopniem zaawansowania przebiegu studiów.

W procesie oceniania stosowane są różnorodne metody i narzędzia, w tym m.in.: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, prace pisemne, projekty edukacyjne i terapeutyczne, studia przypadków, prezentacje, portfolio, obserwacja pracy praktycznej, analiza dokumentacji pedagogicznej, diagnoza aktywności w toku zajęć, zadania problemowe, testy kompetencyjne, a także elementy samooceny i oceny kształtującej.

W szczególności:

- **efekty uczenia się w zakresie wiedzy** weryfikowane są poprzez egzaminy, testy, prace pisemne, analizy literatury oraz zadania sprawdzające rozumienie podstaw teoretycznych i prawnych pracy pedagoga specjalnego;
- **efekty w zakresie umiejętności** oceniane są na podstawie praktycznego zastosowania wiedzy, m.in. poprzez obserwację działań studenta podczas ćwiczeń, warsztatów, zajęć terenowych i praktyk, realizację projektów edukacyjno-terapeutycznych, opracowywanie dokumentacji (np. IPET, WOPFU, scenariusze zajęć, diagnozy funkcjonalne);
- **efekty w zakresie kompetencji społecznych** weryfikowane są poprzez analizę postaw, zachowań, umiejętności współpracy, komunikacji, odpowiedzialności zawodowej oraz refleksji nad własną praktyką pedagogiczną;
- **efekty językowe** oceniane są w ramach zajęć z języka obcego oraz poprzez zadania realizowane z wykorzystaniem terminologii specjalistycznej.

System oceniania ma zarówno charakter kształtujący, wspierający proces uczenia się poprzez bieżącą informację zwrotną, jak i podsumowujący, służący końcowej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Oceny cząstkowe i komentarze przekazywane są studentom za pośrednictwem platformy e-learningowej UNS, natomiast oceny końcowe i wyniki zaliczeń wprowadzane są do systemu informatycznego obsługującego tok studiów (Wirtualna Uczelnia).

Obowiązująca skala ocen jest zgodna z *Regulaminem Studiów UNS* i obejmuje: bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny.

Wyniki weryfikacji efektów uczenia się poddawane są, w myśl założeń WSZJK UNS, cyklicznej ocenie przez nauczycieli akademickich, Koordynatora kierunku, Radę Programową oraz Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. Analizy te służą:

- ocenie adekwatności metod dydaktycznych i form weryfikacji,
- identyfikacji trudności dydaktycznych i obszarów wymagających wsparcia studentów,
- doskonaleniu treści programowych, metod nauczania i sposobów oceniania,
- zapewnieniu spójności między efektami uczenia się, treściami kształcenia i metodami ich weryfikacji.

Kwestie sporne związane z ocenianiem rozstrzygane są zgodnie z zapisami Regulaminu Studiów UNS, z poszanowaniem zasad rzetelności, przejrzystości, obiektywizmu i równego traktowania studentów.

7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku Pedagogika specjalna są zgodne z założeniami profilu praktycznego studiów, wymaganiami poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz zapisami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS, w szczególności procedurą nr 4 – Dobór form i metod weryfikacji efektów uczenia się.

Dobór metod weryfikacji jest spójny z efektami kierunkowymi i efektami uczenia się przypisanymi do poszczególnych zajęć, określonymi w programie studiów oraz uszczegółowionymi w sylabusach, a także adekwatny do charakteru zajęć, treści kształcenia i stopnia zaawansowania studentów.

Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w toku realizacji zajęć dydaktycznych, podczas praktyk zawodowych oraz na etapie dyplomowania, z wykorzystaniem zróżnicowanych metod ilościowych i jakościowych, tradycyjnych i nowoczesnych, w tym z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy weryfikowane są metodami pozwalającymi ocenić stopień opanowania treści teoretycznych oraz ich rozumienie w kontekście praktyki pedagogicznej. Stosowane są w szczególności:

- egzaminy pisemne i ustne oraz testy problemowe,
- eseje, prace pisemne, analizy tekstów naukowych i aktów prawnych,
- referaty i prezentacje tematyczne,

- zadania sprawdzające realizowane z wykorzystaniem platformy e-learningowej UNS (testy, quizy, moduły kontrolne).

Metody te umożliwiają ocenę nie tylko zakresu wiedzy, ale również zdolności jej interpretacji i powiązania z działaniami zawodowymi pedagoga specjalnego.

Weryfikacja umiejętności ma charakter praktyczny i aplikacyjny i koncentruje się na ocenie zdolności stosowania wiedzy w działaniu, zgodnie z profilem praktycznym kierunku. Wykorzystywane są m.in.:

- realizacja projektów edukacyjnych, terapeutycznych i społecznych,
- analiza studiów przypadku (case study),
- symulacje i scenariusze sytuacji zawodowych,
- przygotowanie i ocena dokumentacji pedagogicznej (np. IPET, WOPFU, konspekty zajęć),
- obserwacja zajęć prowadzonych przez studentów podczas ćwiczeń metodycznych i praktyk,
- analiza pracy własnej studenta (m.in. dziennik praktyk).

W procesie weryfikacji umiejętności stosowane są także narzędzia i techniki TIK, w tym m.in. przygotowywanie materiałów multimedialnych czy projektów edukacyjnych.

Kompetencje społeczne oceniane są w sposób ciągły i jakościowy, na podstawie obserwacji postaw i zachowań studentów w toku zajęć oraz praktyk zawodowych. Weryfikacja obejmuje:

- obserwację umiejętności współpracy, komunikacji i pracy zespołowej,
- analizę odpowiedzialności, etyki zawodowej i refleksyjności studenta,
- elementy autooceny i autorefleksji,
- rozmowy podsumowujące z prowadzącymi i opiekunami praktyk,
- opinie instytucjonalnych opiekunów praktyk.

Ocena kompetencji społecznych uwzględnia m.in. empatię, gotowość do pracy z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, otwartość na różnorodność oraz umiejętność funkcjonowania w zespole interdyscyplinarnym.

Efekty uczenia się realizowane podczas praktyk zawodowych weryfikowane są z wykorzystaniem narzędzi zapewniających ocenę przygotowania studenta do pracy w rzeczywistym środowisku zawodowym, w szczególności:

- arkuszy analiz i ocen opiekunów praktyk,
- analizy dokumentacji praktyk (dziennik praktyk, sprawozdania, konspekty, projekty działań),
- rozmów podsumowujących z opiekunem uczelnianym,
- prezentacji i refleksyjnych analiz doświadczeń praktycznych.

Ocena praktyk obejmuje zarówno kompetencje merytoryczne i metodyczne, jak i postawy zawodowe, odpowiedzialność, etykę oraz umiejętność współpracy.

Efekty uczenia się w zakresie znajomości języka obcego (poziom co najmniej B2) weryfikowane są poprzez: testy językowe, prace pisemne i prezentacje, wypowiedzi ustne, zadania obejmujące analizę tekstów specjalistycznych i komunikację w kontekście zawodowym.

Na etapie dyplomowania weryfikacja efektów uczenia się ma charakter całościowy i obejmuje ocenę pracy magisterskiej oraz egzaminu dyplomowego.

Praca dyplomowa potwierdza osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności badawczych, analitycznych i projektowych, natomiast egzamin dyplomowy weryfikuje:

- wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu pedagogiki specjalnej,
- umiejętność analizy i rozwiązywania problemów edukacyjnych,
- kompetencje komunikacyjne i prezentacyjne.

Cały proces dokumentowany jest zgodnie z **Regulaminem dyplomowania UNS**.

Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się służy weryfikacji stopnia przygotowania studentów do samodzielnego wykonywania zadań zawodowych pedagoga specjalnego, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych metod pracy i technologii informacyjno-komunikacyjnych, oraz stanowi istotny element doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

8. ---

9. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie m.in. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w m.in. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się stosowane na kierunku Pedagogika specjalna są w pełni zgodne z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.), wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

System weryfikacji efektów uczenia się został zaprojektowany w sposób zapewniający zastosowanie zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii efektów uczenia się – wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (zgodnie z częścią IV standardu kształcenia „Sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się”).

Efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są z wykorzystaniem metod wskazanych w standardzie, w szczególności poprzez:

- egzaminy pisemne w formie zadań otwartych i zamkniętych,
- egzaminy ustne,
- analizę opracowanych przez studentów konspektów, projektów i materiałów dydaktycznych,
- ocenę ich praktycznej realizacji w toku zajęć metodycznych i praktyk zawodowych.

Egzaminy pisemne i ustne są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż odtwórcza znajomość faktów i służą weryfikacji rozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji, interpretowania problemów pedagogicznych oraz doboru adekwatnych rozwiązań w kontekście pracy nauczyciela – pedagoga specjalnego.

Weryfikacja efektów uczenia się w kategorii umiejętności odbywa się zgodnie z wymaganiami standardu poprzez bezpośrednią obserwację studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla zadań zawodowych nauczyciela, w szczególności działań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i terapeutycznych.

Stosowane metody obejmują m.in.:

- obserwację pracy studenta podczas zajęć ćwiczeniowych, warsztatowych i metodycznych,
- realizację projektów edukacyjnych i terapeutycznych,
- analizę studiów przypadków,
- ocenę dokumentacji opracowywanej przez studentów (konspekty zajęć, plany wsparcia, dokumentacja diagnostyczna),
- ocenę działań realizowanych w trakcie praktyk zawodowych w warunkach rzeczywistej pracy pedagoga specjalnego.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oceniane są w sposób ciągły, jakościowy i zintegrowany z procesem dydaktycznym. Ocenie podlegają postawy studenta, jego gotowość do odpowiedzialnego wykonywania zadań zawodowych, umiejętność współpracy w zespole, komunikowania się oraz przestrzegania zasad etyki zawodu nauczyciela. Weryfikacja realizowana jest m.in. poprzez obserwację zachowań w trakcie zajęć praktycznych, pracy zespołowej, praktyk zawodowych oraz rozmowy podsumowujące.

Szczególną rolę w systemie oceniania odgrywają praktyki zawodowe, których sposób realizacji i zaliczania odpowiada wymaganiom standardu kształcenia nauczycieli. Efekty uczenia się osiągane w trakcie praktyk są weryfikowane przez opiekunów instytucjonalnych i uczelnianych na podstawie dokumentacji praktyk, bezpośredniej obserwacji realizowanych zadań oraz rozmów podsumowujących, co umożliwia rzetelną ocenę stopnia przygotowania studenta do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego.

Zasady doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zostały określone w procedurze nr 4 Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS – „Dobór form i metod weryfikacji efektów uczenia się”, a ich stosowanie podlega systematycznemu monitorowaniu w ramach procedury nr 1 WSZJK UNS – Monitorowanie efektów uczenia się. Wyniki analiz są wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów oraz metod dydaktycznych.

Tym samym stosowane na kierunku Pedagogika specjalna metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w pełni realizują wymagania standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela i zapewniają rzetelną, wieloaspektową oraz adekwatną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra dydaktyczna realizująca program studiów na kierunku Pedagogika specjalna stanowi kluczowy element zapewnienia jakości kształcenia oraz osiągania zakładanych efektów uczenia się. Jej dobór został dokonany z uwzględnieniem profilu praktycznego kierunku, specyfiki przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego, wymagań wynikających ze standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, a także obowiązujących przepisów prawa.

Proces kształcenia powierzony jest nauczycielom akademickim oraz innym osobom prowadzącym zajęcia, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje formalne do realizacji zajęć na kierunku przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, doświadczenie zawodowe zdobyte w środowiskach edukacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i diagnostycznych, a także dorobek naukowy lub praktyczny pozostający w bezpośrednim związku z zakresem prowadzonych zajęć oraz efektami uczenia się określonymi w programie studiów.

Struktura kadry dydaktycznej odzwierciedla wymagania standardu kształcenia nauczycieli, w tym konieczność zapewnienia:

- realizacji zajęć przez osoby posiadające przygotowanie merytoryczne i metodyczne właściwe dla pedagogiki specjalnej,
- udziału praktyków w prowadzeniu zajęć kształtujących umiejętności zawodowe,
- ciągłości i stabilności realizacji procesu dydaktycznego na wszystkich etapach kształcenia.

Struktura i liczebność zespołu dydaktycznego zapewniają pełne pokrycie wszystkich obszarów programowych przewidzianych w standardzie, właściwe proporcje pomiędzy zajęciami o charakterze teoretycznym, metodycznym i praktycznym, a także możliwość indywidualizacji pracy ze studentami, w szczególności w ramach ćwiczeń metodycznych, warsztatów, seminariów oraz praktyk zawodowych.

Kadra prowadząca zajęcia praktyczne i metodyczne posiada aktualne doświadczenie zawodowe w pracy z dziećmi, uczniami i osobami dorosłymi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, co umożliwia odnoszenie treści kształcenia do rzeczywistych sytuacji zawodowych pedagoga specjalnego oraz wspiera rozwój kompetencji aplikacyjnych studentów.

Dobór nauczycieli akademickich do poszczególnych zajęć dokonywany jest z uwzględnieniem zgodności ich kompetencji z efektami uczenia się przypisanymi do tych zajęć, co jest weryfikowane na etapie konstruowania i aktualizacji sylabusów oraz w ramach procedur WSZJK, w szczególności hospitacji zajęć i ewaluacji efektów uczenia się.

Zespół dydaktyczny kierunku tworzy środowisko sprzyjające realizacji celów kształcenia, rozwojowi kompetencji zawodowych studentów oraz kształtowaniu postaw etycznych i odpowiedzialności zawodowej, zgodnie z wymaganiami stawianymi nauczycielom – pedagogom specjalnym.

1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Kadra dydaktyczna realizująca program studiów na kierunku Pedagogika specjalna charakteryzuje się zróżnicowaną i komplementarną strukturą kwalifikacji naukowych oraz doświadczenia zawodowego, adekwatną do specyfiki kierunku oraz zakładanych efektów uczenia się, w tym efektów określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zespół dydaktyczny tworzą nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia, posiadający kwalifikacje formalne, przygotowanie pedagogiczne oraz kompetencje specjalistyczne umożliwiające realizację zarówno treści teoretycznych, jak i zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności ćwiczeń metodycznych, warsztatów, seminariów oraz zajęć związanych z praktyką zawodową.

Struktura kadry obejmuje osoby posiadające stopień doktora habilitowanego, doktora oraz magistrów – specjalistów, co zapewnia właściwe proporcje pomiędzy zapleczem naukowym a doświadczeniem praktycznym, zgodnie z profilem praktycznym kierunku. Kadra naukowa wnosi aktualny dorobek badawczy z zakresu pedagogiki specjalnej, pedagogiki, psychologii oraz nauk pokrewnych, natomiast kadra praktyczna posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte w placówkach edukacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i diagnostycznych, w tym w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym obsługi platformy e-learningowej UNS oraz narzędzi wspierających proces dydaktyczny (forum, testy, zadania, wideokonferencje). Kompetencje te są rozwijane poprzez szkolenia wewnętrzne oraz bieżące wsparcie metodyczne.

W ostatnich pięciu latach jednostka wypracowała własne zasoby dydaktyczne, wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku, w tym:

- autorskie sylabusy i materiały dydaktyczne przygotowane przez kadrę,
- materiały multimedialne i zasoby cyfrowe udostępniane studentom na platformie e-learningowej,
- opracowania, poradniki i publikacje autorstwa nauczycieli akademickich, wykorzystywane w toku zajęć oraz w procesie przygotowania prac dyplomowych.

Kadra dydaktyczna aktywnie uczestniczy również w działaniach popularyzujących wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej, w tym w konferencjach, szkoleniach i warsztatach kierowanych do praktyków, co sprzyja aktualizacji treści kształcenia i ich powiązaniu z bieżącą praktyką zawodową.

Taki model doboru i rozwoju kadry dydaktycznej zapewnia spójność między programem studiów, standardem kształcenia nauczycieli a realnymi wymaganiami pracy pedagoga specjalnego, a także sprzyja wysokiej jakości procesu dydaktycznego i osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się.

Poniżej zamieszczono wykaz wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w roku akademickim 2025/2026:

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku:		
1.	Agnieszka Ilendo-Milewska	Dr
2.	Agnieszka Szpak	Dr
3.	Barbara Jarecka-Kowalczyk	Dr
4.	Izabela Szafarczyk-Marciniec	Mgr
5.	Aneta Madziara (od marca 2026)	Mgr
Inne osoby prowadzące zajęcia:		
6.	Dorota Podgórska-Jachnik	dr hab.
7.	Monika Kamper-Kubańska	Dr
8.	Elżbieta Woźnicka	Dr
9.	Krzysztof Ciemcioch	mgr inż.
10.	Małgorzata Bury	mgr
11.	Małgorzata Kujawińska	mgr
12.	Marta Szerszunowicz	mgr
13.	Agnieszka Kluszczyńska	mgr
14.	Zofia Wrześniewska	mgr
15.	Gabriela Szymańska-Pol	mgr
16.	Aneta Madziara (do końca lutego 2026)	mgr
17.	Karol Rzeźnicki	mgr
18.	Agnieszka Wierzyńska	mgr

W ramach programu studiów o profilu praktycznym, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej 50% godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Na ocenianym kierunku Pedagogika specjalna udział zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia Nauk Społecznych stanowi podstawowe miejsce pracy, wynosi 53%, co potwierdza spełnienie ustawowych wymagań dotyczących profilu praktycznego studiów.

Kompetencje formalne kadry obejmują wykształcenie kierunkowe w zakresie pedagogiki, pedagogiki specjalnej oraz psychologii, a także studia podyplomowe i certyfikowane szkolenia specjalistyczne, m.in. z zakresu: terapii pedagogicznej, logopedii i neurologopedii, komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC), diagnozy i wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wczesnego wspomagania rozwoju, pracy z osobami z niepełnosprawnościami intelektualnymi i sprzężonymi oraz metod wspierania

funkcjonowania społecznego i edukacyjnego. Zakres posiadanych kwalifikacji pozostaje w bezpośrednim i udokumentowanym związku z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi oraz treściami ujętymi w programie studiów, w tym z zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne.

Dorobek naukowy kadry obejmuje publikacje z zakresu pedagogiki, pedagogiki specjalnej, psychologii oraz nauk o wychowaniu, udział w projektach badawczych i rozwojowych, a także działalność redakcyjną i popularyzatorską. Aktywność ta sprzyja aktualizacji treści kształcenia, ich osadzeniu w aktualnym stanie badań oraz wzmacnia powiązanie kształcenia akademickiego z praktyką edukacyjną i terapeutyczną.

Nazwisko i imię	Dorobek naukowy
<i>Dorota Podgórska-Jachnik, dr hab.</i>	Bardzo rozległy i uznany dorobek naukowy z zakresu pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej, neuroróżnorodności, diagnozy funkcjonalnej i rehabilitacji społecznej. Badania mają konsekwentnie aplikacyjny i systemowy charakter, są silnie osadzone w praktyce edukacyjnej, terapeutycznej i instytucjonalnej oraz wykorzystywane w projektowaniu rozwiązań na poziomie polityki oświatowej i wsparcia społecznego. Autorka i współautorka licznych monografii naukowych, redaktorka tomów zbiorowych, autorka artykułów w prestiżowych czasopismach krajowych i międzynarodowych. Przykłady: <i>Niepełnosprawność. Zagadnienia i problemy</i> (Difin, 2019); <i>Szkolna Ocena Funkcjonalna</i> (KUL, 2022); <i>Spektrum autyzmu – od diagnozy i terapii do integracji i inkluzji</i> (Continuo, 2022); <i>Szkola dla każdego – od idei do realizacji</i> (UŁ, 2023); <i>Neuroróżnorodność na polskich uczelniach</i> (Impuls, 2024); artykuły m.in. w <i>Horyzontach Wychowania</i> , <i>IJERPH</i> , <i>Interdyscyplinarnych Kontekstach Pedagogiki Specjalnej</i> . Bardzo szeroka aktywność ekspercka i recenzencka (recenzje doktorskie, habilitacyjne, grantowe).
<i>Małgorzata Kujawińska, mgr</i>	Dorobek o charakterze praktyczno-naukowym z zakresu logopedii, neurologopedii i terapii mowy, ściśle powiązany z praktyką terapeutyczną. Autorka artykułów popularyzujących i metodycznych, wykorzystywanych w kształceniu studentów. Przykłady: <i>Jak wspierać rozwój mowy dziecka z NI z wykorzystaniem integracji sensorycznej?</i> („Terapia Specjalna”, 2022); <i>Jak funkcje wzrokowe wpływają na rozwój mowy?</i> („Forum Logopedy”, 2022).
<i>Karol Rzeźnicki mgr</i>	Dorobek związany z pedagogiką opiekuńczo-wychowawczą i systemem pieczy zastępczej. Autor publikacji o charakterze podręcznikowym i eksperckim, wykorzystywanych w pracy dydaktycznej. Przykład: <i>Podręcznik PRIDE. Zawodowa piecza zastępcza</i> (Towarzystwo Nasz Dom, Warszawa 2018).
<i>Agnieszka Szpak, dr</i>	Dorobek naukowy z zakresu pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej, specyficznych trudności w uczeniu się oraz diagnozy pedagogicznej. Autorka artykułów naukowych i publikacji międzynarodowych, aktywna konferencyjnie. Przykłady: <i>Learning disabilities and contemporary society</i> (Łódzkie Studia Humanistyczne, 2025); <i>The role of color diagnostics in the context of the mental health crisis...</i> (Czechy, 2025); <i>Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych – aktualne wyzwania</i> (2017).
<i>Jarecka-Kowalczyk Barbara, dr</i>	Dorobek z zakresu pedagogiki kultury, edukacji językowej i wychowania, obejmujący artykuły naukowe i rozdziały w monografiach. Przykłady: <i>Korczak – mistrz, mentor, wychowawca</i> (2018); <i>Język Władców móch i jego wpływ na błędy językowe młodzieży</i> („Conversatoria Linguistica”, 2016).
<i>Izabela Szafarczyk-Marciniec mgr</i>	Dorobek naukowy i aplikacyjny na styku pedagogiki specjalnej, technologii wspomagających i resocjalizacji. Autorka publikacji krajowych i międzynarodowych. Przykłady: <i>Rozważania na temat zaburzeń w zachowaniu, [w:] Lipiński S., Zarębska G. (red.), Zaburzenia i deficyty rozwojowe u dzieci i młodzieży</i> ; <i>Orientacja życiowa nieletnich w zakładach readaptacji społecznej</i> (2012).

<i>Krzysztof Ciemcioch mgr inż.</i>	Dorobek naukowy z zakresu technologii edukacyjnych, mediów cyfrowych i bezpieczeństwa w edukacji. Autor licznych artykułów i rozdziałów monograficznych. Przykłady: <i>Internet Rzeczy – zastosowanie, zagrożenia, bezpieczeństwo</i> („Zbliżenia Cywilizacyjne”, 2023); <i>Cyfrowe bezpieczeństwo uczniów w szkole</i> (2017); <i>Nowe media wsparciem współczesnego nauczyciela</i> (2014).
<i>Monika Kamper-Kubańska dr</i>	Dorobek naukowy o wyraźnym profilu interdyscyplinarnym, łączący pedagogikę specjalną, pedagogikę zdrowia, psychologię oraz zagadnienia wsparcia psychospołecznego w kontekście kryzysów, chorób przewlekłych i uzależnień. Badania mają charakter aplikacyjny i środowiskowy, często realizowane na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i instytucji publicznych, co wzmacnia ich użyteczność społeczną i diagnostyczną. Autorka i współautorka monografii, raportów badawczych oraz rozdziałów w pracach zbiorowych. Przykłady: <i>Diagnoza lokalnych problemów uzależnień...</i> (2022); <i>Rzeczywistość wirtualna w terapii zaburzeń przetwarzania sensorycznego</i> („Zbliżenia Cywilizacyjne”, 2024), <i>Postawy w zakresie spożywania i nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży</i> (2022); <i>Społeczny wymiar wolontariatu hospicyjnego</i> (2019); <i>Cierpienie jako droga i relacja w życiu człowieka</i> (2020); <i>Rozmowa z Mistrzem – refleksje nad integralnością humanistyki i nauk społecznych</i> (2020); <i>Arteterapia jako forma wsparcia zdrowia psychicznego</i> (2022); <i>(Współ)obecność w terapii pacjenta psychiatrycznego</i> (2023);
<i>Elżbieta Woźnicka dr</i>	Dorobek naukowy dr Elżbiety Woźnickiej koncentruje się na pedagogice specjalnej, andragogice i geragogice, ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń osób Głuchych oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami w procesach edukacyjnych i biograficznych. Autorka podejmuje zagadnienia tożsamości, dorosłości, aktywności edukacyjnej i społecznej oraz przygotowania do późnych etapów życia, analizowane z perspektywy pedagogicznej i humanistycznej. Jej publikacje, osadzone w nurcie dydaktyki biograficznej i edukacji dorosłych, mają istotne znaczenie dla kształcenia pedagogów specjalnych w zakresie rozumienia zróżnicowanych trajektorii życia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych osób z niepełnosprawnościami na różnych etapach dorosłości. Przykłady: <i>Niesłyszący nauczyciel w systemie edukacji – szanse i ograniczenia</i> (2018) <i>Doświadczenie dorosłości osoby Głuchej w ujęciu jednostkowym i społecznym</i> (2020), <i>Przygotowanie do emerytury jako zadanie współczesnej geragogiki</i> (2020), <i>Dydaktyka biograficzna w ujęciu Profesor Olgi Czerniawskiej</i> (2021)
<i>Aneta Madziara, mgr</i>	Dorobek naukowy mgr Anety Madziary koncentruje się na praktycznych aspektach pedagogiki specjalnej i włączającej, w szczególności na pracy z uczniem z niepełnosprawnością oraz uczniem zdolnym, a także na wykorzystaniu metod aktywizujących i twórczych (drama) w procesie edukacyjno-wychowawczym. Publikacje Autorki mają charakter aplikacyjny i odnoszą się do wspierania rozwoju społecznego, emocjonalnego i zawodowego dzieci i młodzieży, w tym do zagadnień doradztwa zawodowego i procesu usamodzielniania młodzieży z niepełnosprawnościami. Przykłady: <i>Model pracy z uczniem zdolnym (ORE, 2013)</i> ; <i>Doradztwo zawodowe a proces usamodzielniania młodzieży niepełnosprawnej</i> (2010); <i>Drama jako pedagogika XXI wieku</i> (2010); <i>Drama w przekraczaniu granic niepełnosprawności (Akademia Pedagogiki Specjalnej, 2006)</i> ; <i>Od marzenia do projektu – innowacje pedagogiczne w praktyce szkolnej</i> (2006).
<i>Agnieszka Ilendo-Milewska, dr</i>	Dorobek naukowy dr Agnieszki Ilendo-Milewskiej koncentruje się na psychologicznych i pedagogicznych uwarunkowaniach funkcjonowania dzieci, młodzieży i dorosłych w środowisku edukacyjnym oraz społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem procesów samoregulacji, dobrostanu

	psychicznego, relacji rówieśniczych, postaw rodzicielskich oraz zachowań ryzykownych. Jej badania obejmują zarówno populacje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jak i nauczycieli, osoby dorosłe oraz grupy zagrożone wykluczeniem społecznym. Publikacje Autorki mają charakter empiryczny i aplikacyjny, a ich wyniki wykorzystywane są w praktyce pedagogicznej, psychologicznej i terapeutycznej, w tym w obszarze wsparcia emocjonalno-społecznego, pracy wychowawczej oraz profilaktyki problemów rozwojowych. Istotnym nurtem badań jest także analiza jakości środowiska szkolnego, relacji interpersonalnych oraz czynników sprzyjających skutecznemu uczeniu się i adaptacji psychospołecznej uczniów. Dr Ilendo-Milewska aktywnie uczestniczy w krajowym i międzynarodowym obiegu naukowym, publikując w czasopiśmie polskich i zagranicznych oraz biorąc udział w konferencjach i projektach badawczych, w tym o charakterze międzynarodowym (m.in. Erasmus+). Jej dorobek stanowi istotne zaplecze merytoryczne dla kształcenia przyszłych pedagogów specjalnych, szczególnie w obszarze diagnozy psychopedagogicznej, wsparcia rozwoju oraz pracy z uczniem w zróżnicowanym środowisku edukacyjnym. Przykładowe publikacje: <i>Środowisko szkolne w doświadczeniach uczniów – tendencje zmian</i> (2016); <i>Dysfunkcjonalność uczniów gimnazjum</i> (2009), <i>Cechy osobowości a wybrane parametry psychoterapii w percepcji osób dorosłych</i> (2024), <i>Znaczenie wybranych postaw rodzicielskich w rozwoju emocjonalno-społecznym dzieci</i> (2021), <i>Improving the Psychological Well-Being of Prisoners through Solution Focused Brief Therapy</i> (2020), <i>The basic psychological need scale (BPS) – validity among middle school students</i> (2020), <i>Sposób na podniesienie poziomu i jakości kształcenia – efekty programu Erasmus+</i> (2019), <i>Znaczenie rodziny w środowisku rozwoju człowieka</i> (2019), <i>Znaczenie terapii grupowej w kształtowaniu samoakceptacji osób uzależnionych</i> (2019), <i>Style radzenia sobie ze stresem i regulacja emocji u nauczycieli</i> (2019), <i>Plany na przyszłość a zadowolenie z życia w późnej dorosłości</i> (2019), <i>Self-regulation and self-control as determinants of pupils' functioning</i> (2018), <i>The quality of peer relations in a school environment</i> (2018), <i>What skills do contemporary teachers need?</i> (2018), <i>Psychologiczne aspekty nadwagi młodzieży</i> (2018), <i>Ryzykowne zachowania młodzieży – rola szkoły w procesie samoregulacji</i> (2016), <i>Samoregulacja i samoocena jako determinanty jakości funkcjonowania uczniów</i> (2016)
--	--

Równolegle istotną część zespołu dydaktycznego stanowią osoby posiadające wieloletnie doświadczenie zawodowe, zdobyte w przedszkolach, szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, ośrodkach terapeutycznych, placówkach rewalidacyjnych oraz instytucjach wsparcia. Doświadczenie to pozostaje w bezpośrednim związku z zakresem prowadzonych zajęć i jest systematycznie wykorzystywane w procesie dydaktycznym, w szczególności poprzez analizę rzeczywistych przypadków, projektowanie działań edukacyjno-terapeutycznych, pracę warsztatową oraz omawianie rozwiązań stosowanych w codziennej praktyce zawodowej pedagoga specjalnego.

Tabela. Doświadczenie zawodowe kadry dydaktycznej

<i>Nazwisko i imię</i>	Zakres doświadczenia zawodowego (środowisko pracy)
<i>Dorota Podgórska-Jachnik, dr hab.</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe i eksperckie w obszarze pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej oraz systemów wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Praktyka obejmuje współpracę z instytucjami

	edukacyjnymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami centralnymi odpowiedzialnymi za kształtowanie polityki oświatowej. Doświadczenie w realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych, opracowywaniu standardów pracy diagnostycznej i zakresu wsparcia oraz w działaniach eksperckich na rzecz systemowych rozwiązań edukacyjnych.
<i>Agnieszka Ilendo-Milewska, dr</i>	Doświadczenie zawodowe zdobyte w obszarze psychologii edukacyjnej, klinicznej i społecznej, obejmujące pracę diagnostyczną, terapeutyczną oraz badawczą. Praktyka zawodowa realizowana w środowisku edukacyjnym, instytucjach pomocowych oraz w pracy z osobami dorosłymi i młodzieżą. Doświadczenie w prowadzeniu badań empirycznych, analizie funkcjonowania psychospołecznego oraz pracy z grupami wymagającymi wsparcia psychologicznego.
<i>Barbara Jarecka-Kowalczyk, dr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe w systemie edukacji, obejmujące pracę dydaktyczną, wychowawczą i organizacyjną w szkołach oraz placówkach oświatowych, w tym w obszarze edukacji specjalnej i integracyjnej. Praktyka w pracy z dziećmi i młodzieżą o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, współpracy z zespołami pedagogicznymi i specjalistami oraz realizacji działań wychowawczych i terapeutycznych. Doświadczenie organizacyjne i kierownicze związane z planowaniem i ewaluacją procesów edukacyjnych.
<i>Agnieszka Szpak, dr</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze edukacji formalnej i pozaformalnej, obejmujące pracę z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi, w tym osobami o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych. Praktyka obejmuje projektowanie i realizację działań wspierających rozwój, aktywność twórczą oraz kompetencje adaptacyjne. Doświadczenie w pracy popularyzatorskiej i edukacyjnej, w tym we współpracy z instytucjami edukacyjnymi i środowiskami lokalnymi.
<i>Aneta Madziara, mgr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte w systemie edukacji specjalnej, obejmujące pracę dydaktyczną, wychowawczą oraz zarządczą w placówkach oświatowych. Praktyka w obszarze organizacji pracy szkoły i przedszkola, nadzoru pedagogicznego, diagnozy funkcjonalnej oraz planowania i ewaluacji procesów edukacyjno-terapeutycznych. Doświadczenie we współpracy z instytucjami doskonalenia nauczycieli oraz w realizacji projektów ogólnopolskich.
<i>Izabela Szafarczyk-Marciniec, mgr</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze psychologii, pedagogiki oraz pracy interdyscyplinarnej, obejmujące działalność diagnostyczną, interwencyjną i projektową. Praktyka zawodowa realizowana w środowisku edukacyjnym, instytucjach wsparcia oraz zespołach interdyscyplinarnych. Doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą i rodzinami oraz w koordynowaniu działań wspierających.
<i>Monika Kamper-Kubańska, dr</i>	Doświadczenie zawodowe i badawcze w obszarze problemów społecznych, zdrowia psychicznego, rehabilitacji społecznej oraz bezpieczeństwa społecznego. Praktyka obejmuje współpracę z instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi oraz udział w badaniach diagnostycznych i projektach społecznych. Doświadczenie w analizie zjawisk społecznych oraz pracy środowiskowej.
<i>Elżbieta Woźnicka, dr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe w obszarze pedagogiki specjalnej i andragogiki, obejmujące pracę edukacyjną, badawczą i doradczą. Praktyka w środowiskach edukacyjnych, w pracy z osobami dorosłymi oraz z osobami z niepełnosprawnościami sensorycznymi. Doświadczenie w analizie biograficznej, edukacji dorosłych oraz wspieraniu procesów

	uczenia się w cyklu życia.
<i>Małgorzata Kujawińska, mgr</i>	Wieloletnia praktyka zawodowa w charakterze logopedy i neurologopedy w placówkach oświatowych i terapeutycznych, obejmująca diagnozę i terapię dzieci z zaburzeniami mowy, komunikacji językowej oraz sprzężonymi trudnościami rozwojowymi. Doświadczenie w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz opóźnionym rozwojem mowy. Prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej, współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi (psycholog, pedagog specjalny, fizjoterapeuta), stały kontakt z rodzinami i opiekunami.
<i>Agnieszka Kluszczyńska, mgr</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze psychologii, edukacji i wsparcia rozwoju, obejmujące prowadzenie działalności szkoleniowo-doradczej, realizację i koordynowanie projektów edukacyjnych oraz współpracę z kadrą oświatową i specjalistami. Brała udział w projektach systemowych i pilotażowych z zakresu edukacji włączającej (SCWEW), realizowanych we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji. W swojej praktyce zawodowej wykorzystuje metody pracy terapeutycznej, coaching, superwizję oraz narzędzia wspierające pracę indywidualną i zespołową
<i>Gabriela Szymańska-Pol, mgr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe w obszarze fizjoterapii, terapii zajęciowej i integracji sensorycznej. Praktyka obejmuje pracę terapeutyczną z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi w placówkach edukacyjnych, medycznych i rehabilitacyjnych oraz realizację projektów terapeutycznych i profilaktycznych.
<i>Agnieszka Wierzyńska, mgr</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze pedagogiki specjalnej i terapii rozwojowej, obejmujące pracę diagnostyczną i terapeutyczną z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych. Praktyka w placówkach terapeutycznych oraz we współpracy z rodzinami i zespołami interdyscyplinarnymi.
<i>Karol Rzeźnicki, mgr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe w obszarze pedagogiki społecznej, resocjalizacji i pracy środowiskowej. Praktyka obejmuje pracę w placówkach resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych, w tym na stanowiskach kierowniczych, oraz współpracę z instytucjami wsparcia społecznego i organizacjami pozarządowymi.
<i>Krzysztof Ciemcioch, mgr inż.</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych, edukacji cyfrowej i bezpieczeństwa w sieci. Praktyka obejmuje pracę dydaktyczną, szkoleniową oraz współpracę z placówkami edukacyjnymi i instytucjami doskonalenia nauczycieli.
<i>Marta Szerszunowicz, mgr</i>	Doświadczenie zawodowe w obszarze nauczania języków obcych, obejmujące pracę dydaktyczną, projektową i organizacyjną w środowisku edukacyjnym. Praktyka w wykorzystaniu nowoczesnych metod nauczania oraz technologii edukacyjnych.
<i>Zofia Wrześniewska, mgr</i>	Wieloletnie doświadczenie zawodowe w systemie edukacji, obejmujące pracę nauczycielską i kierowniczą w szkole. Praktyka w projektowaniu, wdrażaniu i ewaluacji procesów edukacyjnych oraz w pracy wychowawczej i organizacyjnej.

Kadra dydaktyczna wykazuje wysokie kompetencje dydaktyczne, potwierdzone doświadczeniem w prowadzeniu zajęć na poziomie studiów wyższych, opracowywaniem autorskich sylabusów oraz materiałów dydaktycznych, a także stosowaniem aktywizujących i zróżnicowanych metod kształcenia, adekwatnych do specyfiki przygotowania do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowani do realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym platform e-learningowych, narzędzi komunikacji synchronicznej i asynchronicznej oraz multimedialnych zasobów dydaktycznych, które pełnią funkcję wspierającą proces kształcenia i realizację efektów uczenia się. Część kadry posiada również kompetencje umożliwiające prowadzenie zajęć z wykorzystaniem literatury obcojęzycznej lub realizację wybranych elementów kształcenia w językach obcych.

Dobór kadry do realizacji poszczególnych zajęć i modułów kształcenia pozostaje w ścisłym związku z zakresem treści programowych oraz przypisanymi efektami uczenia się. Zajęcia z zakresu diagnozy, terapii, metodyki pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, komunikacji wspomagającej i alternatywnej, edukacji włączającej oraz praktyk zawodowych prowadzone są przez osoby posiadające bezpośrednie doświadczenie zawodowe w tych obszarach, co wzmacnia aplikacyjny charakter kształcenia i sprzyja osiąganiu zakładanych efektów uczenia się.

W ostatnich latach kadra dydaktyczna uczestniczyła w rozwoju oferty dydaktycznej kierunku poprzez opracowywanie i aktualizację programów zajęć, przygotowywanie własnych materiałów dydaktycznych, wdrażanie nowoczesnych metod pracy ze studentami oraz działania popularyzujące wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej. Działania te przyczyniają się do systematycznego podnoszenia jakości kształcenia oraz dostosowywania realizacji programu studiów do aktualnych potrzeb edukacyjnych i społecznych, przy zachowaniu zgodności z obowiązującymi standardami kształcenia nauczycieli.

2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera)

Obsada zajęć na kierunku Pedagogika specjalna została zaplanowana w sposób zapewniający właściwą realizację programu studiów oraz osiąganie przez studentów efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Zajęcia prowadzą nauczyciele akademicki oraz specjaliści-praktycy, których kwalifikacje i doświadczenie pozostają w bezpośrednim związku z treściami kształcenia, zakładanymi efektami uczenia się oraz specyfiką przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego.

Zajęcia o charakterze teoretycznym i metodologicznym (w szczególności odnoszące się do podstaw pedagogiki specjalnej, psychologii, diagnozy, prawa i organizacji systemu edukacji) prowadzone są przez osoby posiadające stopnie/tytuły naukowe oraz dorobek naukowy w dyscyplinach właściwych dla kierunku. Zajęcia ukierunkowane na rozwijanie umiejętności praktycznych (m.in. metodyczne, terapeutyczne, diagnostyczne, warsztatowe, projektowe oraz praktyki) powierza się osobom posiadającym udokumentowane doświadczenie zawodowe w środowisku pracy pedagoga specjalnego (szkoły i placówki specjalne/integracyjne, poradnie, ośrodki terapeutyczne, instytucje wsparcia), co umożliwia włączanie do dydaktyki przykładów, narzędzi i procedur stosowanych w praktyce. Tak

uksztaltowana obsada zajęć zapewnia równowagę pomiędzy zapleczem naukowym a doświadczeniem praktycznym oraz sprzyja realizacji efektów uczenia się właściwych dla kształcenia pedagogów specjalnych.

Przykładowe powiązania zajęć z zakresem doświadczenia osób prowadzących zajęcia zaprezentowano poniżej:

Osoba prowadząca	Powierzone zajęcia	Uzasadnienie powierzenia zajęć (zakres kwalifikacji i doświadczenia)
<i>dr Agnieszka Ilendo-Milewska</i>	Psychologia kliniczna z psychopatologią; Programy rehabilitacji psychologicznej	Doktor w dyscyplinie psychologia, z wykształceniem kierunkowym w zakresie psychologii klinicznej oraz dorobkiem naukowym dotyczącym funkcjonowania psychicznego osób z zaburzeniami, regulacji emocji i oddziaływań terapeutycznych. Wieloletnia praktyka diagnostyczna i psychoterapeutyczna (dzieci, młodzież, dorośli, rodziny w kryzysie), w tym udział w całościowym szkoleniu psychoterapeutycznym akredytowanym przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne, umożliwia integrowanie treści teoretycznych z analizą rzeczywistych przypadków klinicznych i projektowaniem programów rehabilitacji psychologicznej.
<i>dr Barbara Jarecka-Kowalczyk</i>	Praktyka wychowawczo-dydaktyczna; Metodyka zajęć terapeutycznych dla uczniów o SPE; Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniem z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi; Pedagogika porównawcza; Metody badań pedagogicznych; Teoretyczne podstawy wychowania, edukacji, terapii i rehabilitacji; Kultura żywego słowa	Doktor nauk humanistycznych z przygotowaniem w obszarze pedagogiki i nauk społecznych. Dorobek naukowy i doświadczenie badawcze uzasadniają prowadzenie przedmiotów teoretycznych i metodologicznych, natomiast wieloletnia praktyka zawodowa w edukacji specjalnej i placówkach oświatowych – w tym na stanowiskach kierowniczych – stanowi podstawę do realizacji zajęć metodycznych oraz praktyk. Kompetencje komunikacyjne i dydaktyczne uzasadniają prowadzenie zajęć z zakresu kultury żywego słowa. Powierzenie szerokiego spektrum zajęć wynika z łączenia doświadczenia badawczego, dydaktycznego oraz wieloletniej praktyki w edukacji specjalnej.
<i>dr Agnieszka Szpak</i>	Psychopedagogika twórczości; Specjalne potrzeby edukacyjne i rozwojowe; Seminarium	Doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika, z dorobkiem naukowym w obszarze pedagogiki specjalnej, psychopedagogiki twórczości, wspierania rozwoju uczniów o różnicowanych

Osoba prowadząca	Powierzone zajęcia	Uzasadnienie powierzenia zajęć (zakres kwalifikacji i doświadczenia)
<i>mgr Aneta Madziara</i>	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – diagnoza i terapia; Warsztat pracy i rozwój zawodowy pedagoga specjalnego; Praca z uczniem z niepełnosprawnościami sprzężonymi w edukacji włączającej; Organizacja pracy przedszkola i szkoły; Diagnoza, kontrola i ocena efektów kształcenia; Praktyka	potrzebach, diagnostyki pedagogicznej. Wieloletnie doświadczenie dydaktyczne na studiach wyższych oraz podyplomowych uzasadnia prowadzenie zajęć problemowych i seminarium dyplomowego, ze szczególnym naciskiem na integrację teorii, badań i praktyki edukacyjnej. Pedagog specjalny z wieloletnią praktyką zawodową w edukacji specjalnej oraz doświadczeniem kierowniczym (wicedyrektor SOSW). Udział w ogólnopolskich projektach MEN/ORE (m.in. SCWEW) oraz doświadczenie w nadzorze pedagogicznym uzasadniają prowadzenie zajęć z zakresu WWR, diagnozy funkcjonalnej, organizacji pracy szkoły, ewaluacji efektów kształcenia oraz praktyk zawodowych.
<i>mgr Izabela Szafarczyk-Marciniec</i>	Planowanie, realizacja i monitorowanie działań wspierających; Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli; Współpraca w zespole interdyscyplinarnym; Współpraca środowisk edukacyjnych; Praktyka	Wykształcenie pedagogiczno-psychologiczne oraz ponad dziesięcioletnia praktyka zawodowa w obszarze diagnostyki, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i interwencji kryzysowej. Doświadczenie w pracy zespołowej i mentoringowej uzasadnia prowadzenie zajęć dotyczących planowania wsparcia, współpracy interdyscyplinarnej i realizacji praktyk studenckich.
<i>dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik</i>	Aktualne wyzwania w procesie wsparcia osób z niepełnosprawnościami; Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną	Doktor habilitowana nauk humanistycznych, pedagog specjalny o uznanym dorobku naukowym i eksperckim. Współtwórczyni narzędzi i standardów oceny funkcjonalnej wykorzystywanych w systemie edukacji. Doświadczenie badawcze i eksperckie uzasadnia prowadzenie zajęć problemowych dotyczących WWR oraz systemowych rozwiązań wsparcia osób z niepełnosprawnościami.
<i>dr Monika Kamper-Kubańska</i>	Rehabilitacja społeczno-zawodowa	Doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika, z dorobkiem naukowym i dydaktycznym w obszarze problemów społecznych, integracji i aktywizacji środowiskowej. Wieloletnie doświadczenie akademickie oraz udział w projektach społecznych uzasadniają prowadzenie zajęć

Osoba prowadząca	Powierzone zajęcia	Uzasadnienie powierzenia zajęć (zakres kwalifikacji i doświadczenia)
<i>dr Elżbieta Woźnicka</i>	Diagnostyka w pedagogice specjalnej; Komunikacja alternatywna i wspomagająca; Projektowanie działań rehabilitacyjnych, edukacyjnych i terapeutycznych	dotyczących rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Pedagog specjalny (surdopedagog), andragog, z dorobkiem naukowym w obszarze AAC, diagnostyki funkcjonalnej i rewalidacji. Wieloletnia praktyka w pracy z osobami z poważnymi trudnościami komunikacyjnymi uzasadnia prowadzenie zajęć diagnostycznych i projektowych o charakterze praktycznym, w tym projektowanie indywidualnych programów wsparcia i komunikacji
<i>mgr Małgorzata Bury</i>	Doradztwo edukacyjno-zawodowe	Wieloletnie doświadczenie pedagogiczne i nadzorcze, w tym praca jako wizytator Kuratorium Oświaty oraz realizacja szkoleń dla nauczycieli. Praktyka w diagnozie funkcjonalnej, planowaniu wsparcia i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej uzasadnia prowadzenie zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego.
<i>mgr inż. Krzysztof Ciemcioch</i>	Technologie informacyjne i nowoczesne media w edukacji; Nowoczesne technologie w rewalidacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	Wieloletnie doświadczenie nauczycielskie, dydaktyczne i szkoleniowe w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych, bezpieczeństwa cyfrowego i zastosowań TIK w edukacji. Udział w projektach szkoleniowych dla nauczycieli uzasadnia prowadzenie zajęć dotyczących technologii wspierających proces edukacji i rewalidacji.
<i>mgr Agnieszka Kluszczyńska</i>	Wybrane metody pracy terapeutycznej; Metodyka pracy terapeutycznej z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną	Psycholog z wieloletnią praktyką terapeutyczną, trenerską i superwizyjną w obszarze edukacji specjalnej i włączającej. Doświadczenie w projektowaniu i realizacji oddziaływań terapeutycznych uzasadnia prowadzenie zajęć metodycznych o charakterze warsztatowym.
<i>mgr Małgorzata Kujawińska</i>	Wprowadzenie do logopedii; Metodyka terapii mowy	Logopeda i neurologopeda z wieloletnią praktyką zawodową w pracy z dziećmi ze SPE. Doświadczenie kliniczne i dydaktyczne, w tym opieka nad praktykami studenckimi, uzasadnia prowadzenie zajęć teoretycznych i praktycznych z zakresu diagnozy i terapii mowy.
<i>mgr Karol Rzeźnicki</i>	Pedagogika społeczna i instytucje wsparcia społecznego	Wieloletnia praktyka zawodowa w placówkach socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych, w tym na stanowiskach kierowniczych. Doświadczenie dydaktyczne i

Osoba prowadząca	Powierzone zajęcia	Uzasadnienie powierzenia zajęć (zakres kwalifikacji i doświadczenia)
<i>mgr Marta Szerszunowicz</i>	Język obcy	środowiskowe uzasadnia prowadzenie zajęć dotyczących instytucji wsparcia społecznego i pracy środowiskowej. Magister filologii angielskiej z przygotowaniem metodycznym i doświadczeniem dydaktycznym. Kompetencje w zakresie nowoczesnych metod nauczania języków obcych i narzędzi e-learningowych uzasadniają prowadzenie zajęć językowych na poziomie akademickim.
<i>mgr Gabriela Szymańska-Pol</i>	Stymulowanie aktywności społecznej i ruchowej osób z niepełnosprawnością intelektualną; Warsztat terapii zajęciowej	Fizjoterapeuta i terapeuta zajęciowy z wieloletnią praktyką kliniczną. Doświadczenie w terapii ruchowej, integracji sensorycznej i pracy zespołowej uzasadnia prowadzenie zajęć o charakterze praktycznym z zakresu stymulacji rozwoju i terapii zajęciowej, we współpracy z zespołem pedagogiczno-terapeutycznym.
<i>mgr Agnieszka Wierzyńska</i>	Metody wspierania rozwoju dziecka	Pedagog specjalny z praktyką diagnostyczno-terapeutyczną (SI, integracja bilateralna). Doświadczenie w pracy klinicznej z dziećmi ze SPE uzasadnia prowadzenie zajęć dotyczących planowania i realizacji działań wspierających rozwój dziecka.
<i>mgr Zofia Wrześniewska</i>	Projektowanie, wdrażanie i ewaluacja procesu edukacyjnego	Wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu szkołą oraz wdrażaniu rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych. Praktyka dyrektorska uzasadnia prowadzenie zajęć dotyczących projektowania i ewaluacji procesów edukacyjnych.

3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Na kierunku Pedagogika specjalna w Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi zdecydowana większość osób prowadzących zajęcia łączy działalność dydaktyczną z aktywnością naukową lub zawodową, co stanowi istotny element zapewnienia jakości kształcenia oraz realizacji profilu praktycznego studiów, zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zajęcia o charakterze teoretycznym, w tym wykłady kierunkowe oraz seminaria dyplomowe, prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających stopnie naukowe oraz dorobek naukowy bezpośrednio związany z problematyką pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej, psychopedagogiki, diagnostyki, terapii oraz wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Aktywność naukowa tej grupy obejmuje w szczególności publikacje naukowe i popularnonaukowe, udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, pracę w zespołach eksperckich, a także udział w projektach badawczych i rozwojowych. Wyniki prowadzonych badań oraz aktualne koncepcje teoretyczne są systematycznie integrowane z treściami dydaktycznymi, co sprzyja kształceniu studentów w oparciu o aktualny stan wiedzy i obowiązujące standardy zawodowe.

Jednocześnie znaczna część kadry dydaktycznej, w tym również nauczyciele akademicki, posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym, m.in. w szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, placówkach terapeutycznych, instytucjach wsparcia społecznego, ośrodkach resocjalizacyjnych oraz w strukturach nadzoru i doskonalenia nauczycieli. Doświadczenie to obejmuje również pełnienie funkcji kierowniczych, udział w projektach systemowych i wdrożeniowych, współpracę międzysektorową oraz realizację zadań eksperckich na rzecz instytucji oświatowych i pomocowych.

Szczególną rolę w realizacji programu studiów pełnią praktycy prowadzący zajęcia o charakterze metodycznym, warsztatowym i praktycznym (m.in. pedagodzy specjaliści, psychologowie, terapeuci, logopedzi, fizjoterapeuci, specjaliści instytucji wsparcia). Wnoszą oni do procesu kształcenia aktualną wiedzę zawodową, znajomość procedur instytucjonalnych, standardów pracy oraz realiów funkcjonowania placówek, w których realizowane są zadania pedagoga specjalnego. Pozwala to na osadzanie treści programowych w kontekście rzeczywistych wyzwań zawodowych oraz na kształtowanie u studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaganych w przyszłej pracy.

Pomimo praktycznego profilu kierunku, osoby prowadzące zajęcia aktywnie uczestniczą również w działaniach naukowych, rozwojowych i popularyzatorskich, takich jak: publikowanie wyników badań, udział w konferencjach i seminariach, współpraca z ośrodkami badawczymi i eksperckimi, a także realizacja projektów edukacyjnych i szkoleniowych. Efekty tych aktywności są wykorzystywane w dydaktyce poprzez aktualizację treści zajęć, dobór przykładów opartych na badaniach i praktyce, analizę studiów przypadków oraz kształtowanie refleksyjnego podejścia do pracy zawodowej pedagoga specjalnego.

Takie połączenie działalności dydaktycznej z aktywnością naukową i zawodową kadry sprzyja zachowaniu spójności między teorią a praktyką, zapewnia aktualność i adekwatność treści kształcenia oraz wspiera osiąganie przez studentów efektów uczenia się określonych w programie studiów i standardzie kształcenia nauczycieli.

4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Polityka kadrowa Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi, przyjęta na mocy Uchwały nr 18 Senatu Uczelni Nauk Społecznych z siedzibą w Łodzi z dnia 7 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia Polityki Rozwoju Kadr Uczelni Nauk Społecznych, opiera się na założeniu, że jakość kształcenia stanowi bezpośrednią pochodną jakości i kompetencji kadry dydaktycznej, jej doświadczenia zawodowego, dorobku naukowego oraz gotowości do stałego rozwoju.

Celem polityki kadrowej jest zapewnienie wysokiego poziomu merytorycznego, dydaktycznego i metodycznego zajęć, z uwzględnieniem profilu praktycznego kierunków studiów, specyfiki kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego, bieżących potrzeb rynku pracy oraz długofalowej strategii rozwoju uczelni. Uczelnia konsekwentnie dąży do budowania zespołu dydaktycznego o zróżnicowanych i komplementarnych kompetencjach, obejmującego zarówno nauczycieli akademickich z dorobkiem naukowym, jak i specjalistów–praktyków posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza sektorem szkolnictwa wyższego.

Dobór i rekrutacja kadry odbywają się na podstawie jasno określonych kryteriów kwalifikacyjnych, dostosowanych do rodzaju zajęć oraz ich roli w programie studiów. Proces rekrutacji obejmuje analizę dokumentów aplikacyjnych (CV naukowego i/lub zawodowego), rozmowę kwalifikacyjną oraz ocenę potencjału rozwojowego kandydata, jego zgodności z potrzebami programowymi i organizacyjnymi uczelni, a także dopasowania posiadanych kwalifikacji i doświadczenia do efektów uczenia się przypisanych do danych zajęć lub grup zajęć. Dodatkowo uwzględnia się potrzebę dywersyfikacji kompetencji w zespołach dydaktycznych, stabilność obsady zajęć oraz liczebność grup studenckich.

Ocena jakości pracy nauczycieli akademickich prowadzona jest zgodnie z art. 128 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie nie rzadziej niż raz na cztery lata, przy czym Rektor ustala szczegółowe kryteria i tryb tej oceny po zasięgnięciu wymaganych opinii.

Zakres oceny obejmuje trzy podstawowe obszary aktywności zawodowej, określone w art. 115 ustawy:

- działalność dydaktyczną – ocenianą na podstawie wyników corocznych ankiet studenckich (procedura nr 5 WSZJK – Przeprowadzenie ewaluacji zajęć przez studentów), wyników hospitacji zajęć dydaktycznych (procedura nr 6 WSZJK – Hospitacja zajęć dydaktycznych), analizy sylabusów, doboru metod dydaktycznych, form weryfikacji efektów uczenia się oraz wykorzystania narzędzi ICT;
- działalność naukową – obejmującą publikacje, udział w konferencjach, projektach badawczych i grantach, z uwzględnieniem charakteru stanowiska oraz profilu dydaktycznego lub naukowo-dydaktycznego nauczyciela;
- działalność organizacyjną – obejmującą m.in. opiekę nad studentami, tutoring, udział w pracach zespołów programowych, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz działania na rzecz umiędzynarodowienia.

Kluczową rolę w ocenie działalności dydaktycznej odgrywają studenci, których opinie pozyskiwane są w sposób systematyczny poprzez ankiety ewaluacyjne oraz analizę wyników hospitacji zajęć. Interesariusze zewnętrzni, reprezentujący środowisko zawodowe, uczestniczą w opiniowaniu programów kształcenia i

efektów uczenia się (procedury nr 3 i nr 4 WSZJK), co pośrednio wpływa na ocenę adekwatności kompetencji dydaktycznych kadry do potrzeb praktyki zawodowej.

Wyniki ocen jakości pracy kadry, gromadzone w ramach okresowej oceny nauczyciela akademickiego (procedura nr 12 WSZJK – Ocena i doskonalenie WSZJK), są wykorzystywane w sposób systemowy w procesie:

- podejmowania decyzji kadrowych (awanse, nagrody, przedłużanie lub zmiana formy zatrudnienia),
- planowania indywidualnych ścieżek kariery akademickiej (dydaktycznej, naukowo-dydaktycznej, badawczej lub praktycznej),
- identyfikacji potrzeb szkoleniowych i rozwojowych kadry, zgodnie z procedurą nr 11 WSZJK – Ocena zakresu wsparcia rozwoju zawodowego kadry dydaktycznej.

Uczelnia aktywnie wspiera rozwój zawodowy kadry poprzez: refundację kosztów studiów podyplomowych, kursów i szkoleń specjalistycznych, wspieranie rozwoju naukowego (doktoraty, habilitacje), udzielanie urlopów szkoleniowych i naukowych, umożliwianie udziału w projektach z komponentem rozwojowym (m.in. Erasmus+, POWER), a także organizację szkoleń wewnętrznych z zakresu dydaktyki akademickiej, specjalnych potrzeb edukacyjnych, tutoringu, e-learningu, wykorzystania technologii cyfrowych i narzędzi AI w dydaktyce.

Systematyczne działania realizowane w ramach polityki kadrowej pozwalają Uczelni: utrzymywać stabilny i kompetentny zespół dydaktyczny, skutecznie dostosowywać skład kadry do profilu praktycznego i standaryzowanego charakteru kształcenia, reagować na zmieniające się potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, wspierać rozwój zawodowy nauczycieli akademickich oraz angażować interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonalenie jakości kształcenia.

5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi prowadzi spójny i systemowy model wspierania rozwoju zawodowego, naukowego i dydaktycznego nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, którego celem jest podnoszenie jakości kształcenia oraz zapewnienie stabilnego i kompetentnego zespołu realizującego programy studiów. System ten pozostaje w zgodności z celami strategicznymi Uczelni oraz założeniami Polityki Rozwoju Kadr UNS.

Wsparcie rozwoju zawodowego i naukowego realizowane jest w szczególności poprzez:

- współfinansowanie lub refundację kosztów studiów podyplomowych, kursów kwalifikacyjnych i certyfikowanych szkoleń specjalistycznych,
- wspieranie rozwoju naukowego, w tym doktoratów i habilitacji (obejmujące m.in. koszty przewodów, recenzji i procedur awansowych),
- dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach, warsztatach i seminariach naukowych,
- udzielanie urlopów szkoleniowych i naukowych,
- wsparcie organizacyjne i merytoryczne w aplikowaniu o projekty badawcze i rozwojowe,

zarówno krajowe (NCN, NCBR, MEiN), jak i międzynarodowe (np. Erasmus+, POWER, FERS),

- mobilność krajową i zagraniczną, realizowaną w ramach programów Erasmus+, wizyt studyjnych, staży i wymian akademickich.

Podnoszenie jakości nauczania oraz rozwój kompetencji dydaktycznych kadry realizowane są w sposób ciągły poprzez:

- wewnętrzne szkolenia i warsztaty dydaktyczne, obejmujące m.in. dydaktykę akademicką, metody aktywizujące, dostosowanie metod kształcenia do zróżnicowanych potrzeb studentów,
- szkolenia z zakresu e-learningu oraz obsługi platform edukacyjnych (np. Moodle, MS Teams),
- szkolenia z wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz nowoczesnych narzędzi cyfrowych, w tym elementów edukacji cyfrowej i wsparcia procesu dydaktycznego narzędziami AI,
- dzielenie się dobrymi praktykami w zespołach dydaktycznych i programowych,
- wspieranie nauczycieli akademickich w opracowywaniu autorskich materiałów dydaktycznych, sylabusów oraz kursów e-learningowych, zgodnych z efektami uczenia się.

Uczelnia oferuje nauczycielom akademickim elastyczny model rozwoju kariery, obejmujący ścieżki: dydaktyczną, badawczo-dydaktyczną, badawczą oraz praktyczną. Dobór ścieżki odbywa się w porozumieniu z pracownikiem, z uwzględnieniem jego kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, aspiracji rozwojowych oraz potrzeb programowych i organizacyjnych Uczelni.

System motywacyjny obejmuje w szczególności:

- wsparcie w uzyskiwaniu awansów zawodowych i stopni naukowych,
- dofinansowanie udziału w szkoleniach, publikacjach i przedsięwzięciach rozwojowych,
- dostęp do zasobów bibliotecznych i cyfrowych,
- premiowanie aktywności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej, w tym wdrażania innowacyjnych metod nauczania, zaangażowania w rozwój programów studiów oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i międzynarodowym.

Realizowany system wsparcia i motywowania kadry sprzyja ciągłemu doskonaleniu kompetencji dydaktycznych i zawodowych nauczycieli akademickich, zwiększa stabilność zespołów dydaktycznych oraz wzmacnia zdolność Uczelni do utrzymania wysokiej jakości kształcenia, zgodnie z profilem praktycznym i obowiązującymi standardami.

6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) realizowany jest zgodnie z art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także z częścią II standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – „Osoby prowadzące kształcenie”, określoną w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby posiadające kwalifikacje naukowe lub zawodowe oraz doświadczenie adekwatne do zakresu prowadzonych zajęć, co zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się zgodnie z profilem praktycznym kierunku oraz wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli.

W realizacji kształcenia w ramach grup zajęć B–E (obejmujących przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, kształcenie kierunkowe, edukację włączającą oraz przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki specjalnej) uczestniczą osoby prowadzące badania naukowe w dyscyplinie pedagogika – w szczególności w obszarze pedagogiki specjalnej – lub w dyscyplinie psychologia, co zapewnia powiązanie procesu dydaktycznego z aktualnym stanem wiedzy naukowej oraz wynikami badań. Proces doboru kadry dydaktycznej regulowany jest wewnętrznie przez procedurę nr 9 WSZJK UNS – Dobór kadry dydaktycznej zgodnie z kompetencjami i dorobkiem, która określa kryteria kwalifikacyjne, zasady weryfikacji kompetencji oraz tryb powierzania zajęć dydaktycznych. Weryfikacja kwalifikacji prowadzona jest na podstawie dokumentacji merytorycznej, obejmującej w szczególności: życiorys naukowy i zawodowy, dyplomy, dorobek naukowy lub zawodowy, certyfikaty oraz udokumentowane doświadczenie praktyczne.

W skład kadry dydaktycznej kierunku wchodzi zarówno nauczyciele akademicy posiadający stopnie naukowe w dyscyplinach pedagogika i psychologia, jak i specjaliści – praktycy z udokumentowanym doświadczeniem zawodowym w obszarze edukacji specjalnej, integracyjnej i włączającej, terapii pedagogicznej oraz diagnozy i wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone są przez osoby aktywne zawodowo w instytucjach oświatowych, terapeutycznych i pomocowych, co zapewnia aktualność treści kształcenia oraz transfer wiedzy i umiejętności z praktyki zawodowej.

Dobór i obsada kadry dydaktycznej podlegają systematycznemu monitorowaniu w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS, w tym procedury nr 11 dotyczącej oceny i doskonalenia rozwoju zawodowego kadry. Skład zespołu dydaktycznego zapewnia spełnienie wszystkich wymagań standardu kształcenia nauczycieli oraz gwarantuje studentom rzetelne przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela – pedagoga specjalnego.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Realizacja programu studiów na kierunku **Pedagogika specjalna** odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury dydaktycznej oraz zasobów edukacyjnych zapewniających właściwe warunki do osiągania zakładanych efektów uczenia się, zarówno w zakresie kształcenia teoretycznego, jak i rozwijania praktycznych umiejętności zawodowych właściwych dla profilu praktycznego kierunku.

Uczelnia dysponuje zapleczem lokalowym obejmującym sale wykładowe, seminaryjne i ćwiczeniowe, wyposażone w sprzęt multimedialny umożliwiający prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym prezentacji multimedialnych, materiałów audiowizualnych oraz narzędzi interaktywnych. Studenci mają również dostęp do pracowni komputerowych oraz infrastruktury informatycznej a także oprogramowania, wspierających realizację zajęć dydaktycznych, projektowych i seminaryjnych.

Istotnym elementem zaplecza edukacyjnego jest dostęp do platform e-learningowych, wykorzystywanych jako narzędzie wspomagające proces kształcenia w formie niestacjonarnej. Platformy te umożliwiają udostępnianie materiałów dydaktycznych, realizację wybranych form weryfikacji efektów uczenia się, komunikację pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia oraz organizację konsultacji i pracy własnej studentów.

Zaplecze biblioteczne Uczelni obejmuje zarówno zasoby tradycyjne, jak i elektroniczne, w tym literaturę kierunkową i specjalistyczną z zakresu pedagogiki specjalnej, psychologii, dydaktyki i nauk pokrewnych, a także dostęp do baz danych, czasopism naukowych i repozytoriów publikacji. Zasoby te są systematycznie aktualizowane i pozostają w zgodności z treściami programowymi oraz literaturą zalecaną w sylabusach zajęć (zamieszczanych na platformie e-learningowej w kursach przedmiotowych).

Uczelnia podejmuje działania ukierunkowane na stałe doskonalenie infrastruktury i zasobów edukacyjnych, obejmujące m.in. modernizację sal dydaktycznych, rozwój zaplecza informatycznego, aktualizację zbiorów bibliotecznych oraz wdrażanie rozwiązań technologicznych wspierających proces nauczania i uczenia się.

Dodatkowo, w ramach współpracy z instytucjami zewnętrznymi, studenci kierunku Pedagogika specjalna korzystają z infrastruktury i zasobów placówek partnerskich, takich jak przedszkola, szkoły, poradnie, ośrodki terapeutyczne i placówki wsparcia. Umożliwia to realizację zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy pedagoga specjalnego, wzmacniając praktyczny wymiar kształcenia i przygotowanie do przyszłej aktywności zawodowej.

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. Stan i nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Baza dydaktyczna Uczelni Nauk Społecznych, wykorzystywana w realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna, zlokalizowana jest w Łodzi przy ul. Kamińskiego 21. Obiekt stanowi samodzielny budynek dydaktyczny, położony w centralnej części miasta, co zapewnia dogodny dostęp komunikacyjny dla studentów i kadry.

Budynek posiada pięć kondygnacji oraz piwnicę i został w całości zagospodarowany na potrzeby dydaktyczne uczelni. Na terenie nieruchomości znajduje się niezabudowany dziedziniec oraz bezpłatny parking przeznaczony dla studentów i pracowników, w tym wyznaczone miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Obiekt spełnia aktualne wymagania bezpieczeństwa, higieny i dostępności – w ostatnich latach przeszedł gruntowną modernizację, obejmującą m.in. wymianę instalacji, dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych, poprawę wentylacji oraz wymianę stolarki okiennej.

Dla potrzeb realizacji zajęć dydaktycznych przeznaczono aule oraz 10 sal dydaktycznych, wyposażonych w nowoczesne środki dydaktyczne, w tym tablice multimedialne, projektory, sprzęt audiowizualny oraz systemy nagłośnienia. Układ i wyposażenie sal umożliwiają prowadzenie zajęć wykładowych, ćwiczeniowych, seminaryjnych oraz warsztatowych, w tym pracy w małych grupach – co ma szczególne znaczenie dla kształcenia umiejętności praktycznych przyszłych pedagogów specjalnych.

Uczelnia dysponuje również pracownią komputerową wyposażoną w 30 stanowisk komputerowych, w tym nowoczesne laptopy oraz komputery stacjonarne podłączone do sieci LAN i wyposażone w niezbędne oprogramowanie. Pracownia umożliwia realizację zajęć projektowych, metodycznych i seminaryjnych oraz wspiera rozwój kompetencji cyfrowych studentów. Studenci korzystają również z własnych urządzeń mobilnych, wykorzystując je do obsługi platformy Moodle, Wirtualnego Dziekanatu oraz realizacji zadań dydaktycznych.

W całym budynku funkcjonuje sieć bezprzewodowa Wi-Fi, zapewniająca stały dostęp do Internetu oraz uczelnianych zasobów cyfrowych, w tym platformy e-learningowej, Wirtualnego Dziekanatu, Wirtualnej Biblioteki Nauki, systemu Academica oraz katalogu bibliotecznego UNS. Dodatkowo, w przestrzeni uczelni dostępny jest dedykowany terminal umożliwiający studentom bieżący dostęp do systemów informacyjnych.

Infrastruktura informatyczna uczelni spełnia standardy bezpieczeństwa cyfrowego i umożliwia prowadzenie zajęć w formie stacjonarnej z wykorzystaniem metod synchronicznych i asynchronicznych. Na każdym piętrze budynku funkcjonuje system Digital Signage, zapewniający studentom bieżące informacje organizacyjne i dydaktyczne.

Dla kadry dydaktycznej udostępniono zaplecze umożliwiające prowadzenie konsultacji stacjonarnych i zdalnych, w tym stanowiska komputerowe przystosowane do prowadzenia zajęć i dyżurów (także online).

Baza dydaktyczna jest systematycznie rozwijana i unowocześniana poprzez zakupy nowego sprzętu (m.in. tablic multimedialnych, laptopów, zestawów do rejestracji i transmisji wideo), co pozwala na

efektywne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie kształcenia oraz dostosowanie warunków dydaktycznych do potrzeb studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia dysponuje także schodolazami umożliwiającymi osobom z niepełnosprawnością ruchową bezpieczne poruszanie się po budynku.

Całość infrastruktury dydaktycznej Uczelni Nauk Społecznych zapewnia adekwatne warunki do realizacji programu studiów o profilu praktycznym, umożliwiając przygotowanie studentów do wykonywania zadań zawodowych pedagoga specjalnego. Rozwijanie specjalistycznych umiejętności praktycznych odbywa się zarówno w warunkach uczelnianych, jak i – w szczególności – w rzeczywistych środowiskach pracy pedagoga specjalnego, poprzez realizację wizyt studyjnych, zajęć terenowych oraz rozbudowanego systemu praktyk zawodowych w placówkach edukacyjnych, terapeutycznych i wspierających.

2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Bazę infrastrukturalną Uczelni Nauk Społecznych w zakresie realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna uzupełniają zasoby instytucji zewnętrznych, w których prowadzone są zajęcia poza siedzibą uczelni, wizyty studyjne oraz praktyki zawodowe. Infrastruktura tych podmiotów odzwierciedla rzeczywiste warunki przyszłej pracy zawodowej pedagoga specjalnego i stanowi istotny element realizacji profilu praktycznego kierunku.

Zajęcia realizowane poza uczelnią oraz praktyki zawodowe odbywają się w celowo dobranych placówkach, zapewniających odpowiednie warunki lokalowe, organizacyjne i merytoryczne do osiągania efektów uczenia się właściwych dla pedagogiki specjalnej. Uczelnia współpracuje z kilkudziesięcioma instytucjami zlokalizowanymi głównie na terenie województwa łódzkiego, reprezentującymi zróżnicowane obszary edukacji, terapii, wsparcia i pomocy społecznej.

Wśród placówek współpracujących z Uczelnią, w których realizowane są zajęcia poza siedzibą uczelni, wizyty studyjne oraz praktyki zawodowe studentów kierunku Pedagogika specjalna, znajdują się w szczególności:

- przedszkola i szkoły ogólnodostępne, integracyjne oraz specjalne, w tym placówki realizujące kształcenie w modelu edukacji włączającej, umożliwiające studentom obserwację pracy nauczyciela współorganizującego proces kształcenia, udział w zespołach ds. IPET, zajęciach rewalidacyjnych oraz działaniach wychowawczych i opiekuńczych, m.in. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 111 w Łodzi, Przedszkole Miejskie nr 206 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi, Zespół Szkół Specjalnych nr 2 w Łodzi;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, prowadzące kształcenie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, sprzężoną lub innymi złożonymi potrzebami edukacyjnymi, w których studenci mają możliwość zapoznania się z organizacją pracy placówki specjalnej,

metodami rewalidacji oraz współpracą interdyscyplinarną, w tym Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Łodzi;

- młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz placówki wsparcia wychowawczego, umożliwiające realizację działań z zakresu socjoterapii, pracy wychowawczej, interwencji pedagogicznej oraz wsparcia młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, m.in. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 1 w Łodzi oraz Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Fundacji Słoneczna Kraina;
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie publiczne i niepubliczne, w których studenci uczestniczą w obserwacji i analizie procesów diagnostycznych, opiniotawczo-orzecznich, planowania wsparcia oraz współpracy z rodziną i szkołą, w szczególności Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 w Łodzi oraz Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne FUTURUM;
- fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz dzieci, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami, realizujące projekty terapeutyczne, edukacyjne i środowiskowe, umożliwiające studentom udział w działaniach o charakterze wspierającym, integracyjnym i aktywizującym, m.in. Fundacja Pomocy Dzieciom Kolorowy Świat, Stowarzyszenie Hilaritas, Fundacja Mały Duży Człowiek;
- domy pomocy społecznej oraz instytucje wsparcia środowiskowego, w których studenci mają możliwość poznania specyfiki pracy z osobami dorosłymi z niepełnosprawnościami, doświadczenia działań opiekuńczych, terapeutycznych i aktywizacyjnych oraz zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, w tym Dom Pomocy Społecznej Pogodna Jesień w Łodzi.

Instytucje te dysponują infrastrukturą odpowiadającą specyfice swojej działalności, w tym salami dydaktycznymi, gabinetami terapeutycznymi, pomieszczeniami do pracy indywidualnej i grupowej, zapleczem administracyjnym oraz wyposażeniem i narzędziami wykorzystywanymi w codziennej praktyce zawodowej pedagogów specjalnych, terapeutów i nauczycieli. W zależności od charakteru placówki studenci mają możliwość obserwacji oraz udziału w zajęciach dydaktycznych, rewalidacyjnych, terapeutycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a także w pracy zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacja praktyk i zajęć poza uczelnią umożliwia studentom bezpośredni kontakt z realnym środowiskiem pracy, konfrontację wiedzy teoretycznej z praktyką oraz stopniowe nabywanie umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych, w tym umiejętności współpracy z innymi specjalistami oraz pracy z dziećmi i uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Tym samym infrastruktura instytucji partnerskich, w połączeniu z zapleczem dydaktycznym uczelni, zapewnia spójne i adekwatne warunki do realizacji programu studiów o profilu praktycznym, bez konieczności tworzenia wyspecjalizowanych pracowni uczelnianych, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości kształcenia i zgodności z wymaganiami przyszłej pracy zawodowej pedagoga specjalnego.

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

W Uczelni Nauk Społecznych zapewniony jest powszechny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych, wspierających realizację procesu dydaktycznego, organizację toku studiów oraz kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Budynek Uczelni wyposażony jest w nowoczesną infrastrukturę sieciową, obejmującą sieć bezprzewodową Wi-Fi oraz sieć przewodową, spełniającą standardy bezpieczeństwa informatycznego i cyberbezpieczeństwa. Infrastruktura ta umożliwia stały dostęp do Internetu zarówno studentom, jak i kadrze dydaktycznej.

Z poziomu sieci uczelnianej możliwy jest dostęp do kluczowych systemów i zasobów wspierających proces kształcenia, w tym platformy e-learningowej UNS, Wirtualnego Dziekanatu, zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki, systemu Academica (poprzez dedykowany terminal) oraz katalogu biblioteki UNS. Dodatkowo w portierni budynku funkcjonuje ogólnodostępny terminal umożliwiający studentom korzystanie z Wirtualnego Dziekanatu. Na wszystkich kondygnacjach budynku działa system Digital Signage, zapewniający bieżący dostęp do informacji dotyczących organizacji zajęć i życia uczelni.

W toku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość studenci korzystają z platformy e-learningowej Moodle, stanowiącej wirtualne środowisko nauczania. Platforma ta umożliwia m.in. udostępnianie materiałów dydaktycznych, sylabusów, realizację zadań, projektów i testów oraz komunikację pomiędzy studentami a prowadzącymi. W ramach kursów e-learningowych wykorzystywane są zróżnicowane zasoby dydaktyczne, w tym materiały tekstowe, pliki multimedialne (audio, wideo), prezentacje, dokumenty, zasoby interaktywne oraz odnośniki do specjalistycznych źródeł zewnętrznych.

Systematyczny rozwój infrastruktury informatycznej oraz udział Uczelni w projekcie „*Ludzka Uczelnia Nauk Społecznych*” pozwoliły na rozszerzenie wykorzystania nowoczesnych technologii w dydaktyce, w tym na opracowanie multimedialnych materiałów e-learningowych, także z wykorzystaniem technologii VR, oraz wdrożenie rozwiązań zwiększających dostępność treści dydaktycznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Wirtualna Uczelnia (system dziekanatowy ProAkademia) stanowi zintegrowane narzędzie informatyczne wspierające proces rekrutacji, realizację toku studiów oraz proces dyplomowania. Za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu studenci uzyskują dostęp do informacji o ocenach, zaliczeniach, organizacji zajęć, płatnościach, zapisach na specjalności, przedmioty do wyboru oraz seminaria dyplomowe, co sprzyja sprawnej organizacji procesu uczenia się.

Dla kadry dydaktycznej udostępniono zaplecze umożliwiające prowadzenie konsultacji ze studentami, również w formie zdalnej, z wykorzystaniem narzędzi komunikacji synchronicznej oraz odpowiednio wyposażonych stanowisk komputerowych.

4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia studentom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi dostęp do infrastruktury, wyposażenia oraz rozwiązań organizacyjnych i technologicznych, umożliwiających równoprawne uczestnictwo w procesie kształcenia. Działania te realizowane są zgodnie z zasadą równości szans oraz projektowania uniwersalnego i stanowią integralny element polityki jakości kształcenia Uczelni.

Dostępność architektoniczna i komunikacyjna

Siedziba Uczelni zlokalizowana jest w budynku wielokondygnacyjnym w centrum Łodzi, z bezpośrednim dostępem od strony parkingu uczelnianego, obejmującego również miejsca przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Dojście do budynku, ciągi komunikacyjne w obrębie posesji oraz wejście główne są pozbawione barier architektonicznych i dostosowane do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością.

Budynek nie jest wyposażony w windę, jednak Uczelnia zapewnia alternatywne rozwiązania umożliwiające dostęp do wszystkich kondygnacji, w tym elektryczne schodolazy (krzeselkowe i platformowe), obsługiwane przez przeszkolony personel. Potrzeba skorzystania z tych rozwiązań zgłaszana jest na portierni. Do budynku możliwe jest wejście z psem asystującym – zakres dostępu ustalany jest indywidualnie, z uwzględnieniem charakteru zajęć.

Dostępność informacyjna i sensoryczna

W budynku zastosowano liczne rozwiązania wspierające osoby z niepełnosprawnością wzroku i słuchu, w tym:

- plany tyflograficzne wszystkich kondygnacji,
- oznaczenia schodów i ciągów komunikacyjnych (poła uwagi, listwy kontrastowe),
- poręcze i drzwi oznaczone informacjami w alfabecie Braille’a,
- system dźwiękowej informacji przestrzennej (beacony),
- panele przywoławcze umożliwiające wezwanie pracownika Uczelni,
- czytelne, kontrastowe monitory informacyjne prezentujące plan zajęć i komunikaty.

Dostępność dydaktyczna i technologiczna

Uczelnia dysponuje wyposażeniem wspierającym dostępność zajęć dydaktycznych, w tym:

- mobilnymi i salowymi pętlami indukcyjnymi,
- stanowiskami obsługi studenta wyposażonymi w pętlę indukcyjną i dostęp do usługi tłumacza języka migowego (MIGAM),
- salami dydaktycznymi wyposażonymi w interaktywne monitory, systemy nagłośnienia i rozwiązania umożliwiające prowadzenie zajęć hybrydowych.

Platforma e-learningowa UNS została dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie systemów umożliwiających automatyczną konwersję materiałów dydaktycznych do

alternatywnych formatów (audio, Braille, ePub) oraz narzędzi wspierających nauczycieli akademickich w przygotowywaniu treści zgodnych ze standardami dostępności.

Działania systemowe i organizacyjne

Istotnym elementem rozwoju dostępności było zrealizowanie przez Uczelnię projektu „**Ludzka Uczelnia Nauk Społecznych**”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem było kompleksowe zwiększenie dostępności edukacyjnej poprzez:

- likwidację barier architektonicznych, technologicznych i informacyjnych,
- rozwój dostępnych materiałów dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem technologii VR,
- dostosowanie serwisu internetowego Uczelni do standardów WCAG 2.1,
- szkolenia kadry dydaktycznej i administracyjnej w zakresie pracy ze studentami ze szczególnymi potrzebami,
- uruchomienie usług wsparcia psychologicznego oraz rehabilitacyjno-sportowego.

Wsparcie instytucjonalne

Nad realizacją polityki dostępności czuwa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością (BON), które zapewnia studentom bieżące wsparcie, koordynuje proces dostosowań dydaktycznych i organizacyjnych, pomaga w likwidacji barier oraz wspiera studentów w korzystaniu z dostępnych rozwiązań.

5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia studentom kierunku Pedagogika specjalna dostęp do infrastruktury dydaktycznej, zasobów informatycznych oraz materiałów edukacyjnych umożliwiających samodzielną realizację zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej, zarówno na terenie uczelni, jak i w trybie zdalnym.

Studenci mają możliwość korzystania – także poza godzinami zajęć dydaktycznych – z czytelni i biblioteki uczelnianej z miejscami do nauki indywidualnej, sal komputerowych wyposażonych w stanowiska z dostępem do Internetu oraz pakietów biurowych i narzędzi wspierających pracę akademicką. Na terenie uczelni dostępna jest otwarta sieć Wi-Fi, co umożliwia realizację pracy własnej z wykorzystaniem własnych urządzeń mobilnych (BYOD). Dodatkowo studenci mogą korzystać z dedykowanych terminali zapewniających dostęp do systemów: Wirtualna Biblioteka Nauki, Academica oraz Wirtualny Dziekanat.

Istotnym elementem wsparcia pracy własnej studentów jest platforma e-learningowa Moodle, wykorzystywana jako narzędzie wspomagające tradycyjny proces dydaktyczny. Na platformie udostępniane są materiały dydaktyczne przygotowywane przez nauczycieli akademickich (m.in. prezentacje, publikacje, konspekty, ćwiczenia, testy), a także zasoby interaktywne umożliwiające aktywną pracę studenta, takie jak zadania, quizy, fora dyskusyjne czy ankiety. Platforma wspiera również komunikację i współpracę online, w tym integrację z narzędziami MS Teams.

Uczelnia zapewnia wszystkim studentom dostęp do pakietu Office 365 Education, obejmującego m.in. programy Word, Excel, PowerPoint, OneNote, Microsoft Teams oraz narzędzia do komunikacji online, tworzenia treści cyfrowych, pracy zespołowej i przechowywania plików w chmurze, co znacząco wspiera realizację projektów, prac zaliczeniowych i dyplomowych.

W zakresie dostępu do literatury i zasobów naukowych studenci mogą korzystać z:

- Wirtualnej Biblioteki Nauki,
- platformy IBUK Libra, oferującej szeroki dostęp do podręczników i publikacji z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk społecznych,
- systemu Academica,
- baz danych EBSCO,
- biblioteki ABC, udostępniającej materiały dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zasoby dydaktyczne udostępniane studentom są przygotowywane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego i dostępne w formach cyfrowych umożliwiających korzystanie z czytników ekranowych oraz formatów alternatywnych (m.in. audio). Platforma e-learningowa umożliwia również dostosowanie interfejsu do indywidualnych potrzeb użytkownika (kontrast, wielkość czcionki, układ treści).

Dostępność infrastruktury, oprogramowania oraz materiałów dydaktycznych jest systematycznie monitorowana i doskonalona, tak aby zapewniać studentom realne warunki do samodzielnej pracy, rozwijania kompetencji praktycznych oraz efektywnego osiągania efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów.

6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia studentom kierunku Pedagogika specjalna dostęp do systemu biblioteczno-informacyjnego odpowiadającego potrzebom procesu kształcenia oraz realizacji efektów uczenia się, w tym do aktualnego piśmiennictwa zalecanego w sylabusach, zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej, o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Biblioteka UNS gromadzi literaturę z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem pedagogiki, pedagogiki specjalnej oraz psychologii. Zbiory biblioteczne są systematycznie uzupełniane o publikacje książkowe i czasopisma naukowe zgodne z treściami programów studiów i wykazami literatury obowiązkowej oraz uzupełniającej zawartymi w sylabusach. Zbiory udostępniane są w czytelni oraz w formule wolnego dostępu, co sprzyja samodzielnej pracy studentów.

Biblioteka wykorzystuje komputerowy system biblioteczny MOLNet+ (Vulcan), umożliwiający wieloaspektowe wyszukiwanie zasobów oraz wgląd do katalogu zbiorów, w tym literatury zalecanej w sylabusach. Liczba miejsc w czytelni oraz wydzielona strefa wolnego dostępu zapewniają komfortowe

warunki korzystania z zasobów tradycyjnych i cyfrowych. Studenci mają również do dyspozycji stanowiska komputerowe przeznaczone do pracy własnej.

Uczelnia zapewnia ponadto dostęp do szerokiego zakresu elektronicznych zasobów naukowych, w tym:

- Wirtualnej Biblioteki Nauki,
- baz danych EBSCO,
- Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica,
- platformy IBUK Libra (Wydawnictwo Naukowe PWN), oferującej dostęp do kilkuset podręczników i publikacji akademickich z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk społecznych oraz ponad 1500 innych pozycji literaturowych.

Dostęp do zasobów elektronicznych możliwy jest zarówno na terenie uczelni, jak i zdalnie, co umożliwia studentom korzystanie z literatury niezależnie od miejsca i czasu.

UNS posiada także podpisane umowy o współpracy z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Łodzi oraz Biblioteką Pedagogiczną, co zapewnia studentom dostęp do szerokiego zasobu literatury przedmiotowej, w tym podręczników akademickich, monografii naukowych i czasopism specjalistycznych, istotnych z punktu widzenia realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna.

W ramach działań na rzecz dostępności uczelnia współpracuje również z Akademicką Biblioteką Cyfrową (ABC), oferującą zasoby przygotowane w formatach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym materiały w wersjach cyfrowych kompatybilnych z technologiami asystującymi. Zbiory te obejmują książki, czasopisma oraz inne dokumenty dydaktyczne i wspierają realizację zasady równego dostępu do edukacji.

System biblioteczno-informacyjny UNS zapewnia tym samym studentom kierunku Pedagogika specjalna pełny, aktualny i adekwatny dostęp do zasobów niezbędnych do realizacji programu studiów, osiągania efektów uczenia się oraz przygotowania prac zaliczeniowych i dyplomowych.

7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Uczelni Nauk Społecznych prowadzony jest systematyczny i wieloaspektowy monitoring, ocena oraz doskonalenie bazy dydaktycznej, infrastruktury wspierającej działalność naukową oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Działania te realizowane są w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) i pozostają w ścisłym powiązaniu z innymi procesami projakościowymi uczelni.

Za organizację i koordynację procesu odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, który we współpracy z koordynatorami kierunków oraz jednostkami administracyjnymi gromadzi i analizuje dane dotyczące stanu, dostępności i adekwatności infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz narzędzi cyfrowych wykorzystywanych w procesie kształcenia. Monitoring uwzględnia zgodność

warunków realizacji zajęć z wymaganiami programów studiów, liczebnością grup oraz specyfiką profilu praktycznego kierunku.

Ocena i doskonalenie warunków kształcenia realizowane są zgodnie z procedurą nr 10 WSZJK UNS – *Monitorowanie i ocena warunków kształcenia*. Proces ten prowadzony jest cyklicznie, co najmniej raz w roku, z wykorzystaniem:

- ankiet oceny warunków kształcenia wypełnianych przez studentów,
- formularzy oceny infrastruktury i zasobów dydaktycznych wypełnianych przez nauczycieli akademickich (ankiety 10.1 i 10.2),
- analizy zgłoszeń bieżących oraz uwag przekazywanych w trakcie realizacji zajęć.

Wyniki monitoringu ujmowane są w raporcie zbiorczym (załącznik 10.3), który stanowi podstawę do formułowania rekomendacji dotyczących modernizacji infrastruktury, rozbudowy zasobów bibliotecznych, doskonalenia narzędzi informatycznych oraz dostosowywania bazy dydaktycznej do potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Istotną rolę w procesie oceny i doskonalenia infrastruktury odgrywają interesariusze wewnętrzni, w szczególności studenci, których opinie stanowią kluczowe źródło informacji o funkcjonalności i dostępności zasobów dydaktycznych. Zgłaszane przez studentów potrzeby i postulaty są analizowane i wykorzystywane przy planowaniu działań rozwojowych i inwestycyjnych uczelni, co zapewnia realny wpływ interesariuszy na kształtowanie warunków kształcenia.

Prowadzony system monitorowania i doskonalenia bazy dydaktycznej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego zapewnia ich stałą aktualność, adekwatność do celów kształcenia oraz zgodność z wymaganiami programowymi i standardami jakości kształcenia.

8. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, na bazie której realizowany jest program jednolitych studiów magisterskich na kierunku **Pedagogika specjalna**, w pełni odpowiada wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jej organizacja, zakres oraz sposób wykorzystania pozostają w ścisłym związku z efektami uczenia się oraz profilem praktycznym kierunku.

Konstrukcja infrastruktury dydaktycznej odzwierciedla założenie, zgodnie z którym kształcenie nauczycieli – pedagogów specjalnych wymaga łączenia wiedzy teoretycznej z intensywnym przygotowaniem praktycznym realizowanym w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

Wykorzystywana baza lokalowa, zasoby dydaktyczne oraz rozwiązania organizacyjne umożliwiają kompleksową realizację wszystkich modułów kształcenia określonych w standardzie.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w salach wyposażonych w nowoczesne środki multimedialne oraz infrastrukturę umożliwiającą realizację zajęć w zróżnicowanych formach organizacyjnych – zarówno w dużych grupach wykładowych, jak i w mniejszych grupach ćwiczeniowych, seminaryjnych i warsztatowych. Warunki lokalowe i techniczne sprzyjają stosowaniu aktywnych metod kształcenia, takich jak analiza przypadków, trening umiejętności, zajęcia projektowe, symulacje, praca zespołowa oraz konwersatoria problemowe. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych stanowi stały element procesu dydaktycznego i wspiera realizację efektów uczenia się w zakresie kompetencji cyfrowych przyszłego nauczyciela.

Istotnym elementem infrastruktury dydaktycznej są zasoby metodyczne i narzędziowe wykorzystywane w kształceniu praktycznym, przygotowywane przez nauczycieli akademickich oraz specjalistów – praktyków. Obejmują one m.in. karty pracy, narzędzia i arkusze diagnostyczne, modele dokumentacji szkolnej i terapeutycznej, pomoce sensoryczne, materiały do pracy rewalidacyjnej i terapeutycznej oraz zasoby multimedialne. Ich systematyczne wykorzystywanie umożliwia studentom poznanie aktualnych metod i rozwiązań stosowanych w pracy pedagoga specjalnego oraz rozwijanie umiejętności zawodowych w warunkach zbliżonych do praktyki instytucjonalnej.

Kluczowym komponentem infrastruktury dydaktycznej jest bezpośrednie środowisko pracy pedagoga specjalnego, które stanowi integralną przestrzeń realizacji procesu kształcenia. Zajęcia terenowe, obserwacyjne oraz praktyki zawodowe realizowane są w szerokiej sieci placówek współpracujących z Uczelnią, obejmujących przedszkola, szkoły ogólnodostępne, integracyjne i specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki resocjalizacyjne oraz instytucje wspierające osoby z niepełnosprawnościami. Umożliwia to studentom bezpośredni udział w działaniach diagnostycznych, dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i terapeutycznych, których nie da się w pełni zrealizować w warunkach symulacyjnych.

Praktyki realizowane są w łącznym wymiarze 950 godzin, co nie tylko spełnia, ale przekracza minimalne wymagania określone w standardzie kształcenia, zapewniając studentom długotrwały i systematyczny kontakt z realnym środowiskiem pracy. Odbywają się one w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty, a także w instytucjach specjalistycznych, w których do zajmowania stanowiska nauczyciela wymagane są kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, w szczególności w szkołach specjalnych, oddziałach specjalnych oraz placówkach realizujących edukację włączającą.

Organizacja praktyk ma charakter progresywny i etapowy, zgodny z założeniami standardu kształcenia nauczycieli. Studenci przechodzą od etapu obserwacyjnego, poprzez działania asystenckie, aż do samodzielnego planowania i realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i terapeutycznych. Taka konstrukcja praktyk umożliwia nie tylko nabywanie umiejętności zawodowych, lecz także rozwój refleksyjności, odpowiedzialności oraz kompetencji etycznych właściwych dla zawodu pedagoga specjalnego.

Praktyki zawodowe pełnią również funkcję integrującą wiedzę teoretyczną z umiejętnościami praktycznymi, stanowią przestrzeń rzeczywistej weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach modułów kierunkowych i specjalnościowych. Studenci mają możliwość uczestniczenia w procesach diagnostycznych, zajęciach rewalidacyjnych, pracy zespołów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej (w tym IPET), działaniach terapeutycznych oraz współpracy z rodziną i zespołami interdyscyplinarnymi.

Dzięki takiej organizacji praktyk zawodowych bezpośrednie środowisko pracy pedagoga specjalnego staje się podstawową przestrzenią kształcenia, a infrastruktura instytucji partnerskich – integralnym elementem infrastruktury dydaktycznej kierunku. Rozwiązanie to w sposób pełny realizuje intencję ustawodawcy, zgodnie z którą przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych, a nie wyłącznie symulowanych.

Infrastrukturę dydaktyczną uzupełniają zasoby naukowe i cyfrowe, w tym biblioteka uczelniana oraz dostęp do elektronicznych baz danych i publikacji naukowych z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk społecznych, a także platforma e-learningowa wspierająca organizację procesu kształcenia. Całość infrastruktury pozostaje dostępna i dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, zarówno w wymiarze architektonicznym, informacyjnym, jak i cyfrowym.

Istotnym elementem infrastruktury naukowej Uczelni Nauk Społecznych będzie powołana decyzją Senatu UNS baza testów psychologiczno-pedagogicznych, stanowiąca specjalistyczne zaplecze wspierające kształcenie, działalność badawczą oraz proces dyplomowania na poszczególnych kierunkach studiów, w tym kierunku Pedagogika specjalna. Baza będzie obejmować standaryzowane narzędzia diagnostyczne wykorzystywane w obszarze pedagogiki specjalnej, psychologii rozwojowej i edukacyjnej, diagnozy funkcjonalnej oraz planowania działań wspierających, stosowane w praktyce poradni psychologiczno-pedagogicznych, szkół i placówek specjalistycznych. Zasoby te będą wykorzystywane w toku zajęć metodycznych i diagnostycznych, seminariów dyplomowych oraz prac badawczych studentów, umożliwiając rozwijanie umiejętności doboru narzędzi diagnostycznych, interpretacji wyników oraz krytycznej analizy metod badawczych. Dostęp do bazy testów będzie miał charakter regulowany i będzie realizowany pod nadzorem nauczycieli akademickich, z zachowaniem zasad etyki zawodowej oraz ochrony danych.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa wykorzystywana w realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika specjalna zapewnia pełną zgodność z wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli, umożliwia osiąganie zakładanych efektów uczenia się oraz gwarantuje studentom przygotowanie do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego w warunkach odpowiadających rzeczywistym realiom pracy zawodowej.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi istotny i systemowo rozwijany element koncepcji kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny).

Jest ona ukierunkowana na zapewnienie spójności programu studiów z realnymi warunkami wykonywania zawodu nauczyciela-pedagoga specjalnego oraz na wzmacnianie praktycznego wymiaru kształcenia.

Uczelnia Nauk Społecznych utrzymuje stałe relacje z instytucjami i podmiotami działającymi w obszarach edukacji, wychowania, terapii, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz pomocy społecznej, które pełnią rolę kluczowych interesariuszy zewnętrznego kierunku. W szczególności są to placówki stanowiące naturalne środowisko przyszłej pracy zawodowej studentów, w tym przedszkola i szkoły ogólnodostępne realizujące edukację włączającą, szkoły integracyjne i specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki resocjalizacyjne oraz organizacje pozarządowe wspierające dzieci, młodzież i osoby z niepełnosprawnościami.

Współpraca ta ma charakter sformalizowany, ciągły i wielowymiarowy – obejmuje zarówno etap konstruowania programu studiów, jak i jego realizację oraz systematyczne doskonalenie. Interesariusze zewnętrzni są włączani w procesy konsultacyjne, opiniotwórcze i ewaluacyjne, w szczególności w odniesieniu do treści kształcenia, efektów uczenia się, organizacji i jakości praktyk zawodowych oraz przygotowania absolwentów do wykonywania zadań zawodowych.

Dzięki tej współpracy program studiów pozostaje aktualny, elastyczny i odpowiadający na zmieniające się potrzeby systemu edukacji i wsparcia specjalistycznego, a jej rezultaty mają bezpośredni wpływ na rozwój kierunku, doskonalenie procesu dydaktycznego oraz jakość przygotowania zawodowego przyszłych pedagogów specjalnych.

1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych,

Uczelnia Nauk Społecznych prowadzi systemową i sformalizowaną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmującą przede wszystkim instytucje bezpośrednio związane z obszarem edukacji, pedagogiki specjalnej, terapii, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, resocjalizacji oraz pomocy społecznej. Partnerzy zewnętrzni pełnią w tym modelu podwójną rolę: **pracodawców przyszłych absolwentów oraz współtwórców praktycznego wymiaru kształcenia.**

Zakres współpracy obejmuje w szczególności:

- przedszkola i szkoły ogólnodostępne realizujące edukację włączającą,
- szkoły integracyjne i specjalne oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne i centra wsparcia dziecka i rodziny,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz dzieci, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami,
- instytucje pomocy społecznej i jednostki samorządu terytorialnego.

Współpraca realizowana jest na podstawie umów i porozumień o współpracy oraz ma charakter długofalowy. Jej koordynacją zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Interesariuszy Zewnętrznych, który odpowiada za rozwój sieci partnerstw oraz ich spójne powiązanie z realizacją programu studiów.

Interesariusze zewnętrzni są aktywnie włączani w proces kształcenia poprzez:

- udział w konsultacjach programowych dotyczących treści kształcenia, struktury programu studiów oraz przypisanych efektów uczenia się,
- udział w pracach Rady Programowej kierunku, w ramach których opiniowane są zmiany programowe oraz organizacja praktyk zawodowych,
- organizację i realizację praktyk zawodowych w środowiskach odpowiadających rzeczywistym warunkom pracy pedagoga specjalnego,
- współprowadzenie wybranych zajęć dydaktycznych, warsztatów i seminariów przez nauczycieli–praktyków, terapeutów, psychologów oraz kadrę kierowniczą placówek oświatowych i pomocowych,
- udział w ocenie kompetencji studentów w trakcie praktyk zawodowych oraz w rozmowach podsumowujących proces kształcenia praktycznego.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym wywiera bezpośredni wpływ na koncepcję kształcenia i program studiów. Rekomendacje partnerów zewnętrznych są wykorzystywane przy:

- aktualizacji treści zajęć/grup zajęć,
- doprecyzowaniu efektów uczenia się, w szczególności w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych,
- rozwijaniu modułów specjalistycznych i metodycznych,
- doskonaleniu struktury i organizacji praktyk zawodowych.

Szczególne znaczenie w tym modelu ma realizacja praktyk zawodowych, które – zgodnie z profilem praktycznym kierunku – stanowią kluczowy element procesu kształcenia. Praktyki odbywają się w placówkach spełniających wymagania standardu kształcenia nauczycieli i umożliwiają studentom stopniowe przechodzenie od obserwacji działań pedagogicznych do samodzielnego wykonywania zadań dydaktycznych, wychowawczych i terapeutycznych pod opieką doświadczonych praktyków.

Efektem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest utrzymanie wysokiej spójności programu studiów z realnymi potrzebami systemu edukacji i wsparcia specjalistycznego, a także wzmacnianie praktycznego przygotowania studentów do wykonywania zawodu nauczyciela–pedagoga specjalnego. Współpraca ta przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia, zwiększenia adekwatności kompetencji absolwentów oraz rozwoju samego kierunku studiów.

2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku Pedagogika specjalna stanowią element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni Nauk Społecznych. Proces ten realizowany jest w sposób systematyczny, cykliczny i wieloźródłowy, zgodnie z obowiązującymi procedurami WSZJK, w szczególności: procedurą nr 3 (Ewaluacja programu

kształcenia), procedurą nr 4 (Doskonalenie programu studiów) oraz procedurą nr 7 (Zapewnienie jakości praktyk zawodowych).

Zakres monitorowania obejmuje wszystkie kluczowe obszary współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym:

- zgodność treści kształcenia i efektów uczenia się z aktualnymi potrzebami praktyki zawodowej,
- jakość i adekwatność miejsc realizacji praktyk zawodowych,
- skuteczność organizacji praktyk w kontekście osiągania efektów uczenia się,
- zaangażowanie przedstawicieli instytucji partnerskich w realizację zajęć dydaktycznych,
- ocenę przygotowania studentów do wykonywania zadań zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy.

Monitoring prowadzony jest z wykorzystaniem zróżnicowanych narzędzi i źródeł informacji, obejmujących m.in.:

- ankiety ewaluacyjne studentów dotyczące organizacji praktyk oraz przydatności zdobytych kompetencji,
- opinie i oceny opiekunów praktyk z ramienia instytucji przyjmujących,
- dokumentację praktyk (dzienniki praktyk)
- protokoły i rekomendacje formułowane podczas posiedzeń Rady Programowej oraz Konwentu – Rady Konsultacyjnej,
- informacje od nauczycieli akademickich i praktyków prowadzących zajęcia,
- informacje zwrotne od pracodawców i absolwentów kierunku.

Ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest w cyklu rocznym, natomiast w odniesieniu do praktyk zawodowych – po zakończeniu każdego semestru lub etapu praktyk. Zebrane dane analizowane są przez Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz kierownictwo kierunku we współpracy z Pełnomocnikiem Rektora ds. Interesariuszy Zewnętrznych.

Wyniki monitoringu i oceny dokumentowane są w raportach okresowych, zestawieniach rekomendacji oraz protokołach posiedzeń ciał kolegialnych. Stanowią one podstawę do podejmowania działań doskonalących, w szczególności w zakresie:

- aktualizacji treści programowych i modyfikacji zajęć/grup zajęć,
- doprecyzowania i aktualizacji efektów uczenia się,
- modyfikacji struktury i organizacji praktyk zawodowych,
- rozszerzania i dywersyfikacji bazy instytucji partnerskich,
- zwiększania udziału praktyków zewnętrznych w realizacji procesu dydaktycznego,
- wprowadzania nowych form zajęć praktycznych, takich jak warsztaty, hospitacje, projekty zespołowe czy zajęcia terenowe.

Szczególne znaczenie w procesie doskonalenia ma analiza jakości praktyk zawodowych, traktowanych jako kluczowy element realizacji profilu praktycznego kierunku. Wnioski formułowane na podstawie ocen opiekunów praktyk, opinii studentów oraz analiz dokumentacji praktyk przekładają się na bieżące

dostosowywanie programów praktyk do zmieniających się wymagań środowiska edukacyjnego, terapeutycznego i wychowawczego.

Dzięki systematycznemu monitorowaniu i ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym program studiów na kierunku Pedagogika specjalna podlega ciągłemu doskonaleniu i pozostaje spójny z aktualnymi realiami pracy nauczyciela-pedagoga specjalnego. Proces ten zapewnia realny wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształt i realizację programu studiów oraz wzmacnia praktyczny, aplikacyjny charakter kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Uczelnia Nauk Społecznych prowadzi konsekwentne działania na rzecz umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna, uznając je za ważny element podnoszenia jakości studiów oraz rozwijania kompetencji międzykulturowych i językowych studentów. Działania te realizowane są w ramach polityki umiędzynarodowienia UNS, stanowiącej część Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Umiędzynarodowienie odbywa się w kilku wymiarach: dydaktycznym, organizacyjnym, językowym i partnerskim.

- W zakresie dydaktyki – w programie studiów uwzględniono treści o zasięgu międzynarodowym oraz wykorzystanie literatury anglojęzycznej z obszaru pedagogiki, psychologii, terapii i edukacji włączającej. Ponadto w semestrze letnim roku akademickiego 2025/2026 zaplanowano wykłady fakultatywne w języku obcym prowadzone przez wykładowców z uczelni zagranicznych;
- W zakresie kompetencji językowych – studenci rozwijają znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2+, ze szczególnym naciskiem na słownictwo specjalistyczne związane z pedagogiką specjalną. Od roku akademickiego 2024/2025 wszyscy studenci i pracownicy UNS mają dostęp do platformy językowej Leri, oferującej kursy w pięciu językach obcych na różnych poziomach zaawansowania;
- W zakresie współpracy międzynarodowej – UNS uczestniczy w programach mobilności Erasmus+, umożliwiając studentom, nauczycielom akademickim i pracownikom administracyjnym udział w wyjazdach dydaktycznych, szkoleniowych i studyjnych. Dzięki podpisanym umowom bilateralnym z uczelniami partnerskimi w krajach europejskich (m.in. Litwa, Bułgaria, Włochy, Czechy, Albania, Turcja), możliwa jest wymiana doświadczeń dydaktycznych i badawczych w obszarze edukacji włączającej i pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE);
- W zakresie organizacyjnym – Uczelnia rozwija współpracę z zagranicznymi instytucjami edukacyjnymi i ośrodkami wsparcia społecznego, co umożliwia realizację praktyk, wizyt studyjnych i projektów o wymiarze międzynarodowym.

W ramach umiędzynarodowienia kształcenia UNS promuje otwartość międzykulturową i postawy prospołeczne, rozwija zdolność pracy w środowisku zróżnicowanym językowo i kulturowo oraz wzmacnia kompetencje społeczne przyszłych pedagogów specjalnych. Wymiar międzynarodowy procesu kształcenia sprzyja również wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań dydaktycznych, wymianie dobrych praktyk oraz tworzeniu przestrzeni dla wspólnych działań naukowych i edukacyjnych z partnerami zagranicznymi.

Działania w obszarze umiędzynarodowienia są monitorowane w ramach procedury nr 13 WSZJK (Umiędzynarodowienie procesu kształcenia) oraz corocznych raportów Pełnomocnika Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej. Wnioski z monitoringu wykorzystywane są do doskonalenia programu studiów, w tym rozszerzania oferty zajęć/grup zajęć w językach obcych i rozwijania współpracy z zagranicznymi ośrodkami pedagogicznymi.

1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element koncepcji kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna, wspierający realizację celów dydaktycznych, wychowawczych i rozwojowych kierunku. Jego rola polega na systematycznym wzbogacaniu treści kształcenia o perspektywę międzynarodową, rozwijaniu kompetencji międzykulturowych i językowych studentów oraz przygotowaniu absolwentów do funkcjonowania w zróżnicowanych kulturowo i organizacyjnie środowiskach pracy pedagogicznej.

W koncepcji kształcenia kierunku umiędzynarodowienie traktowane jest jako narzędzie jakościowe, służące:

- poszerzaniu wiedzy studentów o rozwiązaniach stosowanych w pedagogice specjalnej i edukacji włączającej w innych krajach,
- kształtowaniu postaw otwartości, tolerancji i wrażliwości społecznej,
- rozwijaniu kompetencji komunikacyjnych i językowych niezbędnych w pracy z osobami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i kulturowych.

W planach rozwoju kierunku przewidziano stopniowe wzmacnianie wymiaru międzynarodowego, adekwatnie do profilu studiów i specyfiki kształcenia nauczycieli, poprzez:

- dalszy rozwój współpracy z uczelniami zagranicznymi,
- zwiększanie dostępności mobilności studenckiej i kadrowej,
- udział studentów i nauczycieli akademickich w projektach międzynarodowych,
- rozszerzanie wykorzystania literatury obcojęzycznej oraz materiałów dydaktycznych w językach obcych,
- stopniowe rozwijanie oferty zajęć realizowanych z komponentem międzynarodowym.

Umieędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku jest spójne z celami strategicznymi Uczelni Nauk Społecznych, określonymi w *Deklaracji Polityki Erasmusa*, oraz zorientowane na podnoszenie jakości dydaktyki, rozwój kadry i wzmacnianie pozycji absolwentów na rynku pracy. Istotnym impulsem rozwojowym w tym obszarze było uzyskanie przez Uczelnię w dniu 25 czerwca 2024 r. Karty Erasmusa, uprawniającej do udziału w programie ERASMUS+ do roku 2027. Program ten tworzy ramy instytucjonalne dla:

- mobilności studentów (studia i praktyki zagraniczne),
- mobilności kadry dydaktycznej i administracyjnej,
- realizacji intensywnych form kształcenia oraz współpracy projektowej.

Dla kierunku Pedagogika specjalna umieędzynarodowienie ma przede wszystkim znaczenie jakościowe i rozwojowe. Mobilności oraz kontakty międzynarodowe pozwalają na:

- konfrontowanie krajowych rozwiązań z praktykami stosowanymi w innych systemach edukacyjnych,
- przenoszenie dobrych praktyk do procesu kształcenia,
- rozwijanie warsztatu dydaktycznego kadry,
- wzmacnianie komponentu praktycznego studiów.

Uczelnia znajduje się obecnie na etapie rozwijania sieci współpracy międzynarodowej poprzez podpisywanie umów bilateralnych. Zawarte zostały umowy w ramach programu Erasmus+ (KA1) z uczelniami z Bułgarii i Litwy, a także podpisano porozumienia intencyjne z instytucjami z Turcji oraz Rzymu. Pierwsze efekty tych działań obejmują m.in. wizyty zagranicznych wykładowców, w tym wizytę prof. Antoanety Kirovej z Bułgarii w listopadzie 2024 r.

Realizacja koncepcji umieędzynarodowienia jest wzmacniana przez aktywność naukową i dydaktyczną kadry kierunku w przestrzeni międzynarodowej. Pracownicy prowadzący zajęcia publikują w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym oraz uczestniczą w konferencjach zagranicznych i międzynarodowych, w tym w roli keynote speakerów. Dodatkowo część kadry posiada udokumentowane doświadczenia mobilności dydaktycznych w ramach Erasmus+, obejmujące prowadzenie zajęć w uczelniach partnerskich w Europie oraz wymianę dobrych praktyk dydaktycznych.

Publikacje:

- **Ilendo-Milewska A.** (2020). *Improving the Psychological Well-Being of Prisoners through Group Counseling with Solution Focused Brief Therapy (SFBT) Approach* *Psikohumaniora: Jurnal Penelitian Psikologi*, Vol 5, No 2: 155–168
- **Ilendo-Milewska A.** (2020). *The basic psychological need scale (BPS) – construct and predictive validity among middle school students with the incorporation of the novelty in the polish context*, *International Journal of Development Research*, 10, (04) s. 34968-34977
- **Podgórska-Jachnik D.** (2016). *Early intervention for children with hearing impairment – nonspecific and specific problems for hearing disability*. *International Forum for Education*, 98–111.

- Parvin C., Szmalec J., **Podgórska-Jachnik D.** (2016). *Dyspraxia/DCD – Problem Review on the Basis of British Experience*. HASSACC – Human and Social Sciences at the Common Conference, Vol. 4, No. 1: 143–146.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Podgórski R. (2016). *The nature and the values of deep ecology in educational practice*. *Kultura i Wychowanie*, No. 11: 33–42.
- **Podgórska-Jachnik D.** (2017). *Social support for people with disability and reflection on “positive” and “negative” charities*. *Interdisciplinary Contexts of Special Pedagogy*, No. 16: 183–204.
- **Podgórska-Jachnik D.** (2018). *Language Mediation as an Area of Risk for a Deaf Person*. In: Polak-Sopińska A., Królikowski J. (eds.), *Ergonomics for People with Disabilities*, De Gruyter Open: 199–214.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Adelbayeva N., Gabdrakhmanova Sh. (2018). *Coaching and mentoring in education*. *Vestnik ZKGU (Kazakhstan)*, No. 4 (72): 13–24.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Adelbayeva N., Gabdrakhmanova Sh. (2020). *Coaching and mentoring – educational approach*. *Rocznik Lubuski*, Vol. 46, No. 1: 191–200.
- Cierzniewska R., **Podgórska-Jachnik D.** (2021). *Neurodiversity and (semantic) space for academic inclusion of people on the autism spectrum*. *Multidisciplinary Journal of School Education*, Vol. 10, No. 2: 71–88.
- Cierzniewska R., **Podgórska-Jachnik D.** (2021). *Categories that open up to the neurodiversity of students*. *Studia Paedagogica Ignatiana*, Vol. 24, No. 5: 15–42.
- Sipowicz K., Łuczyńska K., Bąk B. et al. (including **Podgórska-Jachnik D.**) (2023). *The Structure of Temperament in Caregivers of Patients with Schizophrenia*. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, Vol. 20, No. 3: Article 2119.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Kenžegaliyeva Zh.A., Mukhieva S.G. (2024). *Bilingualism of Students in Kazakhstan as a Challenge for Inclusive Education*. *Horyzonty Wychowania*, Vol. 23, No. 68: 95–107.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Winczura B. (2024). *To Understand the Idea of Self-Advocacy. Building the Competences of Inclusive Education Teachers*. *Horyzonty Wychowania*, Vol. 23, No. 68: 45–56.
- **Podgórska-Jachnik D.**, Ergalieva G.A., Bayukanskaya S.F. (2024). *Разработка инструментов школьной функциональной диагностики для инклюзивного образования*. БҚУ хабаршысы (Kazakhstan), Vol. 94, No. 2: 7–17.
- **Szpak A.** Matejka M. Learning disabilities and contemporary society, *Łódzkie Studia Humanistyczne* No 3 (2025)
- **Szpak A.**, Simek V., The role of color diagnostics in the context of the mental health crisis of Czech students: limits of projective methods and perspectives of evidencebased approaches, *Konferencyjny zbiór prac naukowych Tom XI, Republika Czeska*, 2025
- **Szpak A.** Sadovenko S. Primary diagnostics of teachers of special disciplines of technical college, *Polonia University Scientific Journal*, 2021, nr 42 (5)

Konferencje zagraniczne:

– **Ilendo-Milewska A.**

EdTec – International Conference on Education & Learning Technology, Budapest

Keynote speaker: Why autobiographical memories are crucial to recognizing personal experiences related to the pandemic Covid-19?

Organised by: Teaching & Education Research Association (TERA), Óbuda University, Budapest, Hungary

– **Ilendo-Milewska A.**

International Conference 2023 Innovative research and development in health science: a global transformation from traditional to digital era MPH Program, School of Health Sciences, NSHM Knowledge Campus, Kolkata, India

Subject: Why autobiographical memories are crucial to recognizing personal experiences related to the pandemic Covid 19

– **Ilendo-Milewska A.**

2nd International Conference on Research in Life-Sciences & Healthcare (ICRLSH) Singapore

– **Ilendo-Milewska A.**

Keynote Speaker: What COVID-19 revealed about significant personal experience – and 4 ways to rethink mental health problems.

Organised by: Eurasia Research and Healthcare & Biological Sciences Research Association (HBSRA)

– **Ilendo-Milewska A.**

7th International Conference on Research in Life-Sciences & Healthcare (ICRLSH), 09-10 September 2022, London

Keynote Speaker: What COVID-19 revealed about significant personal experience – and 4 ways to rethink mental health problems.

Organised by: Eurasia Research and Healthcare & Biological Sciences Research Association (HBSRA)

Konferencje międzynarodowe:

– **Ciemcioch K.**

2024 maj 16 Włocławek PANS – Międzynarodowa konferencja naukowo-szkoleniowa: Strategia Bezpieczeństwa Narodowego w sytuacji zagrożenia – implikacje praktyczne do współpracy samorządów, społeczeństwa, służb mundurowych; tytuł referatu: Bezpieczeństwo cyfrowe uczelni wyższej oparte na trzech filarach

– **Ciemcioch K.**

2024 marzec 03 – Ogólnopolska Konferencja GigaCon: IT w Uczelniach; tytuł referatu: Cyberbezpieczeństwo jako element kluczowy w funkcjonowaniu szkoły wyższej

– **Ciemcioch K.**

2023 maj 18 Włocławek PANS – Międzynarodowa konferencja naukowo-szkoleniowa: Strategia Bezpieczeństwa Narodowego w sytuacji zagrożenia – implikacje praktyczne do współpracy samorządów, społeczeństwa, służb mundurowych; tytuł referatu: Internet rzeczy – zastosowanie, zagrożenia, bezpieczeństwo

– **Kamper-Kubańska M.**

02.04.2019 – „Człowiek jak wszystko w przyrodzie, dojrzewa wtedy, gdy zaczyna przynosić jakiś owoc. (...) Żadne drzewo nie może owocować w izolacji od gleby i atmosfery (ks. J.Tischner) – społeczny wymiar wolontariatu hospicyjnego, IV Konferencja naukowo-szkoleniowa, Interdyscyplinarność działań wobec pacjenta przewlekle chorego

– **Kamper-Kubańska M.**

23.10.2020 – Miłość i śmierć jako wiły witalne w życiu człowieka – o roli tanatopedagoga w pracy z pacjentem i jego rodziną – V Międzynarodowa konferencja naukowo-szkoleniowa Interdyscyplinarność działań wobec pacjenta przewlekle chorego a wyzwania współczesnej transplantologii, Włocławek

– **Kamper-Kubańska M.**

12.05.2022 – „Sztuka w terapii – terapeutyczna moc sztuki” - VII Międzynarodowa konferencja naukowo-szkoleniowa Interdyscyplinarność działań wobec pacjenta przewlekle chorego a wyzwania współczesnej transplantologii, Włocławek

– **Podgórska-Jachnik D.**

2020 czerwiec 11 Oral (Kazachstan), West Kazakhstan University – International Online Conference *Deep EXPLORER*;

tytuł referatu: *Researcher in search of a methodological paradigm. Formation of the scientific identity of a scholar*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2021 kwiecień 13 Atyrau / Uralsk (Kazachstan) – Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna *Educational Paradigm of the 21st Century: New Trends, Approaches and Technologies*;

tytuł referatu: *Inclusive education as a challenge for teachers' professional development*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2021 kwiecień 20–21 Orenburg (Rosja) / Uralsk (Kazachstan) – International Scientific and Practical Conference *Actual Problems of Education and Support of Persons with Disabilities in the Conditions of Digitalization*;

tytuł referatu: *Students with disabilities during the pandemic – Polish experience*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2021 czerwiec 8–28 Kraków – International Scientific and Training Conference *Focus on Autism in Inclusive Education*;

tytuł referatu: *Situation of students with autism in the Polish education system*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2022 kwiecień 20 Kijów (Ukraina) – International Scientific and Practical Conference *Modern Problems of Teacher Education: Theory and Practice*;
tytuł referatu: *Inclusive education and challenges in teacher education*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2022 październik 5 Oral / Uralsk (Kazachstan), M. Utemisov West Kazakhstan University – International Scientific and Practical Conference *Traditions and Innovations in Education and Science*;
tytuł referatu (plenarny): *Functional diagnosis of inclusive education – Polish experience*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2022 październik 5 Oral / Uralsk (Kazachstan), M. Utemisov West Kazakhstan University – International Scientific and Practical Conference *Traditions and Innovations in Education and Science*;
tytuł referatu (plenarny): *Inclusive education in Poland. Specialized Support Centers for Inclusive Education*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2022 październik 20 Uralsk (Kazachstan), Academy of Public Administration under the President of the Republic of Kazakhstan – Scientific-Practical Seminar *Development Day*;
tytuł referatu: *Quality of public services – inclusive approach*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2022 wrzesień 15 Katowice – EAMHID Masterclass, European Association for Mental Health in Intellectual Disability;
tytuł referatu: *Barriers to inclusion – educational and social problems of students with intellectual disability*

– **Podgórska-Jachnik D.**

2023 kwiecień 13 Uralsk (Kazachstan), West Kazakhstan University – International Scientific Seminar;
tytuł referatu: *Inclusive education and challenges in education*

Wzmacnianiu umiędzynarodowienia sprzyjają również doświadczenia kadry zdobywane w międzynarodowych środowiskach naukowych i dydaktycznych, co przekłada się na dobór aktualnych źródeł, wprowadzanie perspektywy porównawczej oraz wykorzystywanie przykładów rozwiązań stosowanych w innych systemach edukacyjnych i wsparcia.

Współpraca międzynarodowa – doświadczenia kadry:

Kamper-Kubańska Monika

dr Monika Kamper-Kubańska posiada bogate doświadczenie w zakresie współpracy międzynarodowej, realizowanej głównie w ramach programu Erasmus+ Teaching Staff Mobility Programme. Jej aktywność obejmuje liczne wyjazdy dydaktyczne i naukowe do uczelni partnerskich w Europie, podczas których

prowadziła zajęcia, uczestniczyła w wymianie doświadczeń akademickich oraz rozwijała kontakty międzyuczelniane.

W ramach współpracy międzynarodowej:

- 27–31 maja 2019 r. – zrealizowała mobilność dydaktyczną na Universidade dos Açores (Azory, Portugalia), prowadząc zajęcia w obszarze pedagogiki i edukacji międzykulturowej.
- 26–30 kwietnia 2021 r. – odbyła wizytę w Kafkas University (Turcja), gdzie prowadziła wykłady i konsultacje dotyczące praktycznych aspektów pracy pedagoga w kontekście międzykulturowym.
- 2–5 maja 2022 r. – uczestniczyła w mobilności na Universidad de Huelva (Hiszpania), współpracując z kadrami akademicką w zakresie wymiany dobrych praktyk dydaktycznych.
- 27–31 marca 2023 r. – realizowała zajęcia dydaktyczne na Alytaus Kolegija (Litwa), rozwijając kompetencje w obszarze kształcenia praktycznego oraz tutoringu akademickiego.
- 22–26 kwietnia 2024 r. – uczestniczyła w wymianie akademickiej w EKA University of Applied Sciences (Łotwa), prowadząc zajęcia w języku angielskim z zakresu edukacji i komunikacji społecznej.
- 19–23 czerwca 2024 r. – prowadziła zajęcia w ramach programu Erasmus+ na University of Foggia (Włochy), poszerzając współpracę w obszarze dydaktyki międzykulturowej i projektów wspólnych.
- 31 marca – 4 kwietnia 2025 r. – ponownie uczestniczyła w mobilności na Universidad de Huelva (Hiszpania), kontynuując współpracę rozpoczętą w 2022 r. i rozwijając wspólne inicjatywy dydaktyczne.
- 5–8 maja 2025 r. – zrealizowała kolejną mobilność dydaktyczną w Alanya Alaaddin Keykubat University (Turcja), koncentrując się na zagadnieniach związanych z innowacjami w edukacji i wymianą dobrych praktyk akademickich.

Dzięki tym doświadczeniom dr Kamper-Kubańska aktywnie przyczynia się do umiędzynarodowienia procesu kształcenia w Uczelni Nauk Społecznych, rozwija kompetencje interkulturowe studentów i kadry, a także wzmacnia sieć współpracy z uczelniami partnerskimi w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

Podgórska-Jachnik Dorota

Dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik posiada ugruntowane doświadczenie międzynarodowe, które w istotny sposób przyczynia się do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Jej aktywność obejmuje wieloletnią współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, w tym pełnienie funkcji profesora wizytującego na uczelniach zagranicznych, udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych i badawczych oraz publikowanie wyników badań we współautorstwie z naukowcami z innych krajów. Uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz realizacja działań eksperckich w zespołach

międzynarodowych przekładają się na włączanie perspektywy międzykulturowej i aktualnych światowych trendów do procesu dydaktycznego, podnosząc jakość kształcenia i wzmacniając jego międzynarodowy wymiar.

W ramach współpracy międzynarodowej:

- 3 staże profesora wizytującego na uczelniach w Kazachstanie,
- koordynacja współpracy wydziału z uczelnią zagraniczną,
- opieka nad zagranicznymi pracownikami naukowymi odbywającymi staże naukowe.

Udział ekspercki w projektach międzynarodowych, m.in.:

- projekt Erasmus+ KA2 „BEAUTIFUL MIND” (współpraca: Polska–Hiszpania–Włochy),
- projekt Horizon – RESPONSIVE (członkini Krajowej Rady Doradczej),
- aktywność w zespołach międzynarodowych i wielośrodkowych.

Ciemcioch Krzysztof

mgr inż. Krzysztof Ciemcioch posiada doświadczenie w zakresie współpracy międzynarodowej, zdobyte w ramach projektów edukacyjnych programu Erasmus+. Jego aktywność koncentruje się na wykorzystaniu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w procesie dydaktycznym oraz na doskonaleniu kompetencji nauczycielskich w środowisku międzynarodowym.

W ramach programu Erasmus+ uczestniczył w mobilności na Cyprze i na Malcie, gdzie brał udział w zajęciach i warsztatach poświęconych innowacyjnym metodom nauczania oraz wymianie doświadczeń dydaktycznych w gronie nauczycieli z różnych krajów europejskich.

Ponadto wziął udział w projekcie „Uniwersalny nauczyciel”, realizowanym w ramach programu Erasmus+. W ramach tego przedsięwzięcia uczestniczył w kursie na Malcie (szkoła Sprachcaffe), którego celem było rozwijanie kompetencji językowych, międzykulturowych i cyfrowych nauczycieli. Szkolenie umożliwiło mu zdobycie nowych umiejętności w zakresie wykorzystania narzędzi ICT w edukacji oraz wymianę doświadczeń z nauczycielami z innych krajów.

Dzięki udziałowi w programach Erasmus+ mgr inż. Krzysztof Ciemcioch rozwija kompetencje nie tylko w obszarze dydaktyki i nowoczesnych technologii, ale także w zakresie współpracy międzynarodowej i innowacji edukacyjnych, co przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia w środowisku akademickim.

Madziara Aneta

mgr Aneta Madziara posiada doświadczenie w zakresie współpracy międzynarodowej, zdobyte w ramach projektów edukacyjnych. Aktywność zawodowa i projektowa w znaczącym stopniu wspiera rozwój umiędzynarodowienia Uczelni, zarówno w wymiarze instytucjonalnym, jak i dydaktyczno-społecznym. Jej udział w licznych międzynarodowych projektach edukacyjnych, a także umiejętność tworzenia i koordynowania przedsięwzięć o charakterze transnarodowym przyczyniają się do wzrostu jakości kształcenia oraz poszerzają kompetencje dydaktyczne i kulturowe społeczności akademickiej. Pani Aneta Madziara posiada udokumentowane doświadczenie w zakresie przygotowywania i realizacji projektów o zasięgu międzynarodowym, finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz mechanizmów EOG i

Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Jej aktywność obejmuje zarówno tworzenie aplikacji projektowych, koordynację działań, pełnienie funkcji asystenta koordynatora, jak i prowadzenie warsztatów oraz organizowanie wizyt studyjnych poza granicami kraju.

W ramach współpracy międzynarodowej:

- brała udział w projekcie Ambasador Kultury realizowanego w ramach projektu Grundtvig – prowadzenie warsztatów dla uczestników projektu, wizyty studyjne we Francji i Niemczech.
- brała udział w programie „Równe szanse i integracja społeczna, obszar tematyczny A – Pomoc i wzmocnienie pozycji osób pokrzywdzonych i dyskryminowanych”. Organizacja i udział w wizytach w Szwecji.
- brała udział w projekcie „Inicjatywy młodzieżowe” – projekt dofinansowywany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego – prowadzenie warsztatów dla uczestników projektu, wizyty studyjne w Czechach.

Szerszunowicz Marta

mgr Marta Szerszunowicz aktywnie uczestniczy w inicjatywach międzynarodowych w ramach programu Erasmus+, ukierunkowanych na rozwój kompetencji dydaktycznych i wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania. Brała udział w projekcie „Nowoczesny nauczyciel”, w ramach którego realizowała szkolenia z zakresu metod ICT, kreatywnego wykorzystania narzędzi cyfrowych (m.in. Scratch) oraz innowacyjnych form nauczania języków obcych. W 2023 roku uczestniczyła w programie „Ewolucja w edukacji” Teneryfa (Erasmus+), koncentrującym się na wymianie doświadczeń w zakresie edukacji międzykulturowej, cyfrowej i zrównoważonej.

Jej udział w projektach międzynarodowych przyczynił się do podniesienia jakości pracy dydaktycznej oraz wdrażania europejskich standardów kształcenia w środowisku edukacyjnym.

Dodatkowe działania Uczelni:

Oprócz inicjatyw realizowanych w ramach programu Erasmus+, w tym wymiany studentów i nauczycieli akademickich oraz planowanych krótkoterminowych programów typu Blended Intensive Programmes (BIP), Uczelnia uczestniczy również w wydarzeniach promujących polskie szkolnictwo wyższe za granicą. Przykładem takiej aktywności był udział w Targach Polskich Uczelni organizowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA) we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Chicago.

W ramach współpracy bilateralnej, Uczelnia posiada około 30 umów partnerskich z uczelniami z Ukrainy, które stanowią podstawę wymiany doświadczeń akademickich i wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych. Na ich bazie zorganizowano wizyty studyjne dla wykładowców i władz uczelni ukraińskich, mające na celu zapoznanie z organizacją i specyfiką kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym, w tym z założeniami procesu bolońskiego oraz polskimi rozwiązaniami w zakresie organizacji kształcenia.

W trosce o rozwój kompetencji międzykulturowych oraz integrację społeczności akademickiej, Uczelnia wspiera także wyjazdy zagraniczne o charakterze szkoleniowo-integracyjnym, dofinansowując uczestnictwo studentów w programach wyjazdowych. Inicjatywy te służą budowaniu postaw otwartości, współpracy międzykulturowej oraz kształtowaniu globalnych kompetencji społecznych i komunikacyjnych studentów.

Rola umiędzynarodowienia w koncepcji kształcenia kierunku Pedagogika specjalna polega zatem na wspieraniu jakości, nowoczesności i adekwatności kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli oraz realnymi możliwościami studentów jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Program studiów na kierunku Pedagogika specjalna uwzględnia rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne, które sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności ze standardem kształcenia nauczycieli oraz specyfiką studiów o profilu praktycznym.

Do kluczowych aspektów programu studiów i jego realizacji, wspierających umiędzynarodowienie, należą:

- włączanie treści o charakterze międzykulturowym i porównawczym, odnoszących się do rozwiązań stosowanych w pedagogice specjalnej, edukacji włączającej oraz systemach wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w różnych krajach;
- wykorzystywanie literatury obcojęzycznej, w szczególności anglojęzycznych publikacji naukowych z zakresu pedagogiki, psychologii, terapii i edukacji włączającej, rekomendowanych w sylabusach wybranych zajęć, co sprzyja rozwijaniu umiejętności analizy specjalistycznych treści w języku obcym;
- rozwijanie kompetencji językowych studentów, w tym znajomości języka obcego na poziomie co najmniej B2+, ze szczególnym uwzględnieniem słownictwa i komunikacji specjalistycznej właściwej dla zawodu pedagoga specjalnego;
- zapewnienie dostępu do narzędzi wspierających naukę języków obcych – od roku akademickiego 2024/2025 studenci i pracownicy Uczelni Nauk Społecznych mogą korzystać z platformy językowej Lerni, oferującej kursy pięciu języków obcych na różnych poziomach zaawansowania, co wspiera zarówno przygotowanie do mobilności międzynarodowej, jak i rozwój kompetencji językowych w toku studiów;
- stopniowe wprowadzanie zajęć realizowanych z komponentem języka obcego – w programach studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2025/2026 przewidziano możliwość realizacji fakultatywnych zajęć/grup zajęć w językach obcych, w szczególności z udziałem wykładowców zagranicznych lub w formule współpracy międzynarodowej;
- organizowanie wykładów gościnnych, seminariów i spotkań dydaktycznych z udziałem nauczycieli akademickich i ekspertów z uczelni zagranicznych, realizowanych w języku obcym lub z wykorzystaniem materiałów obcojęzycznych;

- umożliwienie studentom udziału w programach mobilności międzynarodowej, w szczególności w ramach programu Erasmus+, obejmującego studia częściowe oraz praktyki zagraniczne, które stanowią istotny element umiędzynarodowienia procesu kształcenia i sprzyjają konfrontowaniu wiedzy teoretycznej z praktyką edukacyjną w innych systemach oświaty.

Wskazane rozwiązania pozwalają na stopniowe i adekwatne do profilu kierunku wzmacnianie wymiaru międzynarodowego kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu spójności programu studiów oraz zapewnieniu studentom realnych możliwości rozwoju kompetencji językowych i międzykulturowych.

3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Studenci kierunku Pedagogika specjalna są systemowo przygotowywani do uczenia się i wykorzystywania języków obcych w kontekście akademickim i zawodowym. Proces kształcenia językowego ukierunkowany jest na osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2+, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji specjalistycznej właściwej dla pedagogiki specjalnej.

W toku zajęć z języka obcego studenci rozwijają wszystkie cztery podstawowe sprawności językowe: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego, mówienie oraz pisanie. Szczególny nacisk kładziony jest na:

- doskonalenie poprawności gramatycznej i leksykalnej wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- poszerzanie zasobu słownictwa ogólnego oraz terminologii specjalistycznej z zakresu pedagogiki, psychologii i edukacji,
- rozwijanie umiejętności argumentowania, formułowania opinii i prowadzenia dyskusji na tematy związane z przyszłą praktyką zawodową pedagoga specjalnego.

Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych wzmacniany jest również poprzez kontakt z treściami obcojęzycznymi w ramach wybranych zajęć kierunkowych oraz możliwość uczestnictwa w wykładach fakultatywnych prowadzonych w języku obcym.

Osiąganie efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych podlega systematycznej i zróżnicowanej weryfikacji, adekwatnej do charakteru kształcenia oraz zakładanych efektów. Weryfikacja ta obejmuje w szczególności:

- bieżącą obserwację aktywności studenta podczas zajęć,
- ocenę wypowiedzi ustnych (udział w dyskusjach, prezentacje, wypowiedzi problemowe),
- testy pisemne sprawdzające znajomość struktur gramatycznych i słownictwa,
- zadania pisemne (tworzenie tekstów użytkowych i akademickich w języku obcym),
- tłumaczenia i analizę tekstów o charakterze specjalistycznym,
- realizację zadań projektowych i ćwiczeń praktycznych w języku obcym.

Ocena kompetencji językowych dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w sylabusach oraz Regulaminie studiów UNS, z zachowaniem kryteriów przejrzystości, adekwatności i porównywalności efektów.

Uczelnia zapewnia studentom dodatkowe narzędzia wspierające rozwój kompetencji językowych. Od roku akademickiego 2024/2025 studenci mają dostęp do platformy językowej Lerni, stanowiącej uzupełnienie kształcenia realizowanego w ramach programu studiów i umożliwiającej samodzielne doskonalenie języków obcych w trybie online. Studenci zakwalifikowani do udziału w programie Erasmus+ mają ponadto zapewniony dostęp do platformy OLS (Online Linguistic Support), która umożliwia:

- diagnozę poziomu kompetencji językowych przed rozpoczęciem mobilności,
- rozwijanie umiejętności językowych w trakcie przygotowania do wyjazdu,
- monitorowanie postępów językowych w trakcie i po zakończeniu mobilności.

Stosowane rozwiązania zapewniają, że studenci kierunku Pedagogika specjalna są stopniowo i adekwatnie przygotowywani do funkcjonowania w środowisku akademickim i zawodowym z wykorzystaniem języka obcego, a osiągnięcie wymaganych kompetencji językowych podlega rzetelnej weryfikacji i ocenie.

4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Uczelnia Nauk Społecznych znajduje się obecnie w fazie intensywnego rozwoju działań w zakresie mobilności i wymiany międzynarodowej studentów oraz kadry dydaktycznej i administracyjnej. Skala i zasięg mobilności systematycznie rosną, co jest konsekwencją wdrożenia spójnej struktury organizacyjnej oraz uzyskania formalnych uprawnień do realizacji programu Erasmus+.

W 2022 roku w UNS powołano International Office oraz ustanowiono instytucjonalnego koordynatora ds. współpracy międzynarodowej, którym jest mgr Joanna Skiba. Jednostka ta odpowiada za obsługę mobilności, działania informacyjne, koordynację współpracy zagranicznej oraz wsparcie studentów i pracowników zainteresowanych umiędzynarodowieniem. Informacje dotyczące mobilności udostępniane są w dedykowanej zakładce internetowej uczelni oraz za pośrednictwem bezpośredniego kontaktu z koordynatorem.

Kluczowym etapem rozwoju umiędzynarodowienia było uzyskanie przez Uczelnię w 2024 roku Karty Erasmusa (ECHE), uprawniającej do udziału w programie Erasmus+ do roku 2027. W 2025 roku UNS podpisała umowę finansową w ramach projektu Erasmus+ KA131, co umożliwiło faktyczne uruchomienie mobilności akademickiej studentów i kadry w latach 2025–2026.

Mobilność międzynarodowa realizowana jest w kilku komplementarnych formach:

- mobilność studentów w celu odbycia części studiów lub praktyk zagranicznych,
- mobilność kadry dydaktycznej (Staff Mobility for Teaching),
- mobilność kadry administracyjnej (Staff Mobility for Training),
- udział w Blended Intensive Programs (BIP) – łączących komponenty zdalne i stacjonarne.

Uczelnia jest na etapie finalizacji i rozszerzania sieci umów bilateralnych. Obecnie posiada: zawarte umowy w ramach programu Erasmus+ z uczelniami z Bułgarii i Litwy, podpisane umowy intencyjne z instytucjami z Turcji oraz Włoch (Rzym)

Zasięg geograficzny mobilności obejmuje kraje Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej, co jest spójne z profilem kierunku oraz tematyką edukacji włączającej i pedagogiki specjalnej.

W latach 2024–2025 UNS zrealizowała szereg działań mających na celu budowanie kultury mobilności:

- Dzień Erasmusa (listopad 2024) – pierwsze stacjonarne wydarzenie promujące program Erasmus+ w UNS,
- cykl spotkań informacyjnych online (maj 2025) dla studentów i kadry,
- Dzień Erasmusa (październik 2025) inaugurujący rekrutację na rok akademicki 2025/2026.

Działania te skierowane były do studentów wszystkich kierunków, kadry dydaktycznej oraz pracowników administracyjnych i miały charakter informacyjno-motywacyjny.

W ramach mobilności kadry UNS zrealizowano już pierwszą wizytę zagranicznego wykładowcy – prof. Antoanety Kirovej z Bułgarii (listopad 2024), co zapoczątkowało praktyczną realizację współpracy dydaktycznej o charakterze międzynarodowym.

Na rok akademicki 2025/2026 zaplanowano:

- mobilność kadry dydaktycznej (Staff Mobility) z udziałem wykładowców z Mediterranean University of Albania,
- udział studentów UNS w międzynarodowych Blended Intensive Programs,
- organizację własnego programu BIP w Łodzi (lipiec 2026), finansowanego ze środków Erasmus+.

Aktualna skala mobilności ma charakter adekwatny do etapu wdrażania programu Erasmus+ w uczelni. Zasięg mobilności obejmuje zarówno wyjazdy zagraniczne, jak i przyjmowanie wykładowców zagranicznych oraz realizację form hybrydowych. UNS konsekwentnie buduje strukturalne, organizacyjne i kulturowe warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu, co pozwala oczekiwać systematycznego wzrostu liczby mobilności studentów i kadry w kolejnych latach.

Dzięki transparentnemu systemowi informacji, wsparciu organizacyjnemu International Office oraz jasno określonym zasadom rekrutacji, mobilność międzynarodowa staje się trwałym i realnym elementem funkcjonowania kierunku *Pedagogika specjalna*.

Oprócz działań skoncentrowanych na rozwijaniu mobilności akademickiej w ramach programu Erasmus+, Uczelnia Nauk Społecznych podejmuje również inicjatywy ukierunkowane na umiędzynarodowienie o charakterze promocyjno-strategicznym.

W tym kontekście istotnym działaniem był udział Uczelni w Targach Polskich Uczelni, organizowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Chicago.

Wydarzenie to stanowiło platformę prezentacji oferty edukacyjnej UNS, w tym kierunku Pedagogika specjalna, w środowisku międzynarodowym oraz umożliwiło nawiązywanie kontaktów z kandydatami na studia, przedstawicielami środowisk polonijnych oraz instytucji edukacyjnych działających poza granicami kraju.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia w UNS jest także rozwijana współpraca z uczelniami wyższymi z Ukrainy, realizowana w formule umiędzynarodowienia „w domu”. W ramach tej współpracy Uczelnia realizowała podyplomowe staże zagraniczne dla pracowników dydaktyczno-naukowych z Ukrainy, obejmujące seminaria i konsultacje prowadzone przez kadrę UNS. Zakres tematyczny dotyczył w szczególności aktualnego stanu oraz kierunków zmian w obszarze szkolnictwa wyższego w Polsce, w tym organizacji procesu kształcenia, rozwiązań organizacyjnych i programowych. Działania te przyczyniły się do nawiązania trwałej współpracy partnerskiej z około 20 uczelniami wyższymi z Ukrainy, stanowiącej podstawę do dalszej wymiany doświadczeń akademickich, wizyt studyjnych oraz wspólnych inicjatyw dydaktycznych i organizacyjnych.

Współpraca ta wzmacnia międzynarodowy wymiar działalności UNS, sprzyja transferowi dobrych praktyk oraz potwierdza rolę Uczelni jako aktywnego uczestnika europejskiej przestrzeni szkolnictwa wyższego. Aktualnie intensywność współpracy z uczelniami partnerskimi z Ukrainy jest ograniczona z uwagi na trwający konflikt zbrojny i związane z nim uwarunkowania organizacyjne. Uczelnia utrzymuje jednak kontakty instytucjonalne oraz realizuje współpracę w dostępnych formach, planując jej rozwój po ustabilizowaniu sytuacji. Aktualnie w ramach współpracy międzynarodowej Uczelnia Nauk Społecznych realizuje również działania szkoleniowe i dydaktyczne ukierunkowane na wymianę doświadczeń oraz podnoszenie kompetencji kadry akademickiej partnerów zagranicznych. Jednym z przykładów jest organizacja i prowadzenie cyklu szkoleń online dla partnera ukraińskiego, realizowanych w języku angielskim. Szkolenia obejmują zagadnienia istotne z perspektywy funkcjonowania szkolnictwa wyższego w warunkach dynamicznych zmian społecznych i kulturowych, w szczególności:

- zarządzanie konfliktami oraz kształtowanie kultury środowiska dydaktycznego w szkolnictwie wyższym,
- modele rozwoju kariery akademickiej – uwarunkowania, wyzwania oraz perspektywy w obszarze dydaktyki i badań naukowych,
- pamięć kulturowa oraz mechanizmy identyfikacji w warunkach globalizacji.

Realizacja szkoleń w formule zdalnej umożliwiła ciągłość współpracy międzynarodowej, transfer wiedzy eksperckiej oraz wzmocnienie relacji partnerskich, a także sprzyjała umiędzynarodowieniu działalności dydaktycznej i eksperckiej Uczelni.

5. Udziału wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Na ocenianym kierunku Pedagogika specjalna dotychczas nie były realizowane regularne zajęcia dydaktyczne prowadzone przez wykładowców zagranicznych w ramach stałej obsady programowej, jednak w 2025 roku zrealizowano pierwsze działania dydaktyczne – wykład z udziałem wykładowcy zagranicznego, wpisujące się w strategię stopniowego rozwijania umiędzynarodowienia procesu kształcenia w UNS. Kolejna wizyta zaplanowana jest w terminie 30 marca – 3 kwietnia. Realizowany

będzie w UNS moduł JOB SHADOWING przez przedstawicielkę uczelni rumuńskiej Babeş-Bolyai University. W planach również spotkania z kadłą UNS.

Udział kadry międzynarodowej w procesie kształcenia znajduje się obecnie w fazie wdrażania i rozwoju, co pozostaje w bezpośrednim związku z uzyskaniem przez Uczelnię Karty Erasmusa oraz uruchomieniem programu mobilności akademickiej.

Jednocześnie nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku posiadają doświadczenia międzynarodowe, zdobyte m.in. w ramach:

- udziału w projektach dydaktycznych i szkoleniowych o charakterze międzynarodowym,
- współpracy z zagranicznymi instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi,
- prowadzenia zajęć, szkoleń i webinarów w językach obcych,
- uczestnictwa w zagranicznych wizytach studyjnych i mobilnościach kadry.

Doświadczenia te są wykorzystywane w procesie dydaktycznym poprzez włączanie perspektywy porównawczej, odniesień do innych systemów edukacyjnych oraz stosowanie nowoczesnych metod i narzędzi kształcenia, zgodnych z międzynarodowymi trendami w pedagogice specjalnej i edukacji włączającej.

Istotnym krokiem w kierunku bezpośredniego udziału wykładowców zagranicznych w kształceniu studentów było zrealizowanie pierwszej wizyty profesora wizytującego w ramach współpracy międzynarodowej.

Uczelnia planuje dalsze, systematyczne zwiększanie udziału wykładowców z zagranicy, w szczególności poprzez:

- realizację mobilności kadry w ramach programu Erasmus+ (Staff Mobility for Teaching),
- zapraszanie profesorów wizytujących do prowadzenia wykładów i zajęć fakultatywnych,
- udział w Blended Intensive Programs (BIP), zakładających współprowadzenie zajęć przez zespoły międzynarodowe:

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi dołącza do realizacji międzynarodowego programu „*Understanding Migration through Literature*”, prowadzonego w formule Blended Intensive Programme (BIP) w ramach programu Erasmus+. Projekt stanowi wspólne przedsięwzięcie instytucji akademickich z Polski, Łotwy, Turcji, Malty, Francji oraz Rumunii i jest ukierunkowany na rozwój współpracy dydaktycznej oraz umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Główne obszary tematyczne programu to inkluzja i różnorodność oraz uczestnictwo w życiu demokratycznym, wartości obywatelskie oraz dialog międzykulturowy.

Celem programu jest pogłębienie wiedzy studentów na temat współczesnych zjawisk migracyjnych poprzez interdyscyplinarną analizę literatury i tekstów medialnych, a także pracę w międzynarodowych zespołach akademickich. Projekt łączy komponent wirtualny z intensywną mobilnością stacjonarną, umożliwiając uczestnikom rozwój kompetencji akademickich, komunikacyjnych i międzykulturowych w środowisku międzynarodowym.

Udział w programie BIP sprzyja w szczególności:

- rozwijaniu krytycznego myślenia oraz pogłębionych umiejętności analizy tekstów literackich i medialnych,
- doskonaleniu kompetencji komunikacyjnych i prezentacyjnych w języku obcym,
- kształtowaniu umiejętności współpracy akademickiej w zespołach międzyuczelnianych,
- pogłębianiu kompetencji międzykulturowych oraz wrażliwości na zagadnienia różnorodności i inkluzji,
- poszerzeniu perspektywy badawczej w obszarze migracji, uchodźstwa oraz ich reprezentacji w dyskursie publicznym.

Część stacjonarna programu, zaplanowana na wrzesień 2026 r., realizowana będzie na uczelni partnerskiej – Karadeniz Technical University – i obejmie wykłady oraz seminaria prowadzone przez kadrę międzynarodową, wspólne projekty badawcze, warsztaty z zakresu analizy dyskursu, sesje kreatywnego pisanie oraz zajęcia poświęcone literaturze opisującej doświadczenia migracyjne. Integralnym elementem programu będą również działania o charakterze kulturowym, sprzyjające pogłębianiu kompetencji międzykulturowych.

- rozwijanie oferty zajęć i wykładów realizowanych w językach obcych.

6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

W Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi monitorowanie, ocena oraz doskonalenie umiędzynarodowienia procesu kształcenia prowadzone są w sposób systemowy i sformalizowany, zgodnie z procedurą nr 13 Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Procedura ta obejmuje zarówno bieżącą diagnozę stopnia umiędzynarodowienia, jak i planowanie oraz ocenę skuteczności działań służących jego rozwojowi, z uwzględnieniem ich wpływu na program studiów, metody dydaktyczne oraz osiągnięte efekty uczenia się.

Za organizację i koordynację procesu odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej, działający we współpracy z Pełnomocnikiem ds. Jakości Kształcenia oraz kierownikami kierunków studiów. Monitoring prowadzony jest w cyklu rocznym, a jego podstawą są dane gromadzone w formularzu monitorowania umiędzynarodowienia (zał. 13.1 WSZJK) oraz analizowane w zbiorczym raporcie rocznym (zał. 13.2 WSZJK), przygotowywanym corocznie do końca listopada.

Zakres monitorowania obejmuje w szczególności:

- mobilność studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych,
- udział wykładowców zagranicznych i profesorów wizytujących w procesie dydaktycznym,
- realizację zajęć, wykładów i modułów w językach obcych,
- obecność komponentów międzynarodowych w programach studiów,
- udział studentów i kadry w projektach, programach i inicjatywach międzynarodowych,

- rozwój współpracy z uczelniami i instytucjami zagranicznymi.

W procesie oceny wykorzystywane są również dane jakościowe pochodzące z jednostek organizacyjnych Uczelni, sprawozdania Pełnomocnika ds. Współpracy Międzynarodowej, opinie Rad Programowych, a także informacje pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych i partnerów zagranicznych. Pozwala to na wieloaspektową ocenę nie tylko skali umiędzynarodowienia, lecz także jego rzeczywistego wpływu na jakość kształcenia.

Wyniki monitoringu stanowią podstawę do formułowania rekomendacji pro jakościowych, które są następnie wdrażane w ramach procedur WSZJK, w szczególności:

- procedury nr 3 – Ewaluacja programu kształcenia,
- procedury nr 4 – Doskonalenie programu studiów.

Wpływ umiędzynarodowienia na realizację programu studiów przejawia się m.in. w:

- aktualizacji treści kształcenia z uwzględnieniem rozwiązań stosowanych w innych systemach edukacyjnych,
- wzbogacaniu metod dydaktycznych o dobre praktyki międzynarodowe,
- stopniowym rozszerzaniu oferty wykładów i zajęć fakultatywnych w językach obcych,
- wdrażaniu projektów dydaktycznych i edukacyjnych realizowanych z partnerami zagranicznymi,
- tworzeniu warunków do pracy zespołowej w środowiskach wielokulturowych i wielojęzycznych.

Działania te przyczyniają się do podnoszenia jakości kształcenia, wzmacniania kompetencji międzykulturowych i językowych studentów oraz zwiększania konkurencyjności absolwentów Uczelni Nauk Społecznych na krajowym i międzynarodowym rynku pracy.

Rozwój umiędzynarodowienia wspierany jest również na poziomie strategicznym poprzez udział Uczelni w inicjatywach i programach międzynarodowych, w tym współpracę ze stowarzyszeniem **ZWay to Excellence** oraz wdrażanie modelu doskonalenia organizacyjnego **EFQM (European Foundation for Quality Management)**. Podejścia te wzmacniają kulturę jakości, sprzyjają rozwojowi relacji międzynarodowych oraz wspierają systemowe doskonalenie procesów dydaktycznych i organizacyjnych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami,
2. zakresu i form wspierania studentów w procesie uczenia się,
3. form wsparcia:
 - a) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,
 - b) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,
 - c) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,
4. systemu motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych,

5. sposobów informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej,
6. sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności,
7. zakresu, poziomu i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia,
8. działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom,
9. współpracy z samorządem studentów i organizacjami studenckimi,
10. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Ad. 1 Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością,

Studenci kierunku Pedagogika specjalna otrzymują różnego rodzaju wsparcie: organizacyjne, psychologiczne, materialne oraz naukowo-dydaktyczne. System wsparcia ma charakter kompleksowy i zindywidualizowany, a jego celem jest zapewnienie studentom równych szans w dostępie do kształcenia oraz tworzenie warunków sprzyjających osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się, niezależnie od sytuacji zdrowotnej, życiowej czy edukacyjnej studentów.

Wsparcie organizacyjne oraz wsparcie w procesie studiowania realizowane jest na bieżąco w ramach codziennej pracy odpowiednich jednostek i specjalistów realizujących zadania w następujących przestrzeniach:

— Rektorat

Zajmuje się obsługą administracyjną procesu dydaktyczno-naukowego; prowadzi ewidencję studentów – dokumentację osobową, ewidencję stanu i wyników kształcenia, zajmuje się sprawami studenckimi – przyjmowaniem wniosków, wydawaniem stosownych zaświadczeń; sporządza dyplomy i suplementy do dyplomów. Realizuje ponadto zadania związane z pomocą materialną dla studentów – przyjmuje wnioski oraz przygotowuje dane do wydawania decyzji stypendialnych.

— Biuro rekrutacyjne

Prowadzi rekrutację na studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe. Wspiera kandydatów w procesie zapisów na studia wyższe i podyplomowe. Przekazuje kompleksowe informacje na temat oferty i warunków rekrutacji. Na etapie rekrutacji identyfikowane są również predyspozycje oraz indywidualne potrzeby kandydatów, w tym kandydatów z niepełnosprawnościami lub szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

— Dział organizacji studiów

Zajmuje się obsługą procesu dydaktycznego; przygotowuje obsadę zajęć dydaktycznych, przygotowuje plan zajęć w poszczególnych semestrach; sporządza umowy związane z prowadzeniem zajęć dydaktycznych i dokonuje rozliczeń wykonania zajęć;

— Dział obsługi platformy elearningowej

Prowadzi szkolenia z zakresu obsługi platformy e-learningowej UNS, realizuje wsparcie w obszarze obsługi platformy e-learningowej i optymalnego wykorzystania jej narzędzi; na bieżąco monitoruje działania w obszarze wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość;

— **Sekcja informatyczna**

Realizuje zadania w zakresie nadzorowania i utrzymania infrastruktury informatycznej UNS; administruje platformą e-learningową UNS; zajmuje się organizacją zaliczeń realizowanych za pośrednictwem platformy egzaminacyjnej UNS.

— **Biuro Praktyk UNS**

Zajmuje się kwestiami formalnymi praktyk studenckich; do zadań biura należy obsługa administracyjna studentów w obszarze praktyk studenckich; koordynuje działania uczelnianych i instytucjonalnych opiekunów praktyk.

— **Biuro ds. osób z niepełnosprawnościami**

To jednostka odpowiedzialna za stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia; osobą odpowiedzialną za realizację tych zadań w Uczelni Nauk Społecznych jest Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Do podstawowych zadań Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami UNS należy:

- ✓ Podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia pomocy technicznej i usług specjalistycznych;
- ✓ Podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia dostępu do zajęć dydaktycznych studentom niepełnosprawnym i przewlekle chorym, którzy nie są w stanie standardowo realizować programu studiów, w tym również dostosowanie form zaliczeń oraz egzaminów końcowych;
- ✓ Reprezentowanie interesów studentów z niepełnosprawnościami przed organami uczelni;
- ✓ Udzielanie pomocy pracownikom prowadzącym zajęcia dydaktyczne, w których biorą udział studenci niepełnosprawni;
- ✓ Działalność informacyjna i nawiązywanie współpracy z obszarze wsparcia jednostek o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Działania podejmowane przez Pełnomocnika mają charakter indywidualny i są każdorazowo dostosowywane do specyfiki potrzeb danego studenta, z poszanowaniem zasad równości, poufności i autonomii.

— **Dział finansowy**

Realizuje zadania związane z bieżącą obsługą opłat za studia, kursy i szkolenia; koordynuje wypłatę pomocy materialnej dla studentów; wystawia dowody księgowe – faktury.

Wsparcie psychologiczne obejmuje dyżury pomocy psychologicznej dla Studentów i pracowników uczelni. Od roku akademickiego 2022/2023 Uczelnia Nauk Społecznych uruchomiła usługę dla studentów i pracowników. Dzięki środkom projektu „*Ludzka Uczelnia Nauk Społecznych*” uczelnia stworzyła możliwość uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych i wobec trudności emocjonalnych, jak również otrzymania porady co do sposobu dalszego postępowania, gdy wymagana jest bardziej systematyczna i

długoterminowa pomoc specjalistyczna. Aby zapewnić odpowiednie wsparcie mentalne dla naszych studentów i pracowników w tych szczególnie trudnych czasach: rozluźnienia więzi społecznych w wyniku pandemii COVID-19, niepokoju związanego z wojną w Ukrainie i niepewności co do sytuacji materialnej, Uczelnia Nauk Społecznych kontynuuje możliwość uzyskania bezpłatnej i profesjonalnej pomocy psychologicznej. Pomoc skierowana jest do osób doświadczających trudności w relacjach uczelnianych, rodzinnych, społecznych lub zawodowych, które nie radzą sobie z nadmiernym stresem lub negatywnymi emocjami, zauważają kłopoty z koncentracją i utratą motywacji, własny niepokój lub irytację, doświadczają agresywnych zachowań lub znaleźli się w kryzysie psychicznym. Konsultacje psychologiczne prowadzone są z zachowaniem poufności i etyki zawodu psychologa. Dyżur prowadzony jest przez doświadczoną psycholożkę p. mgr Izabelę Szafarczyk-Marciniec, w każdą środę w godz. 11.00-12.00. Oprócz konsultacji telefonicznych, prośbę o pomoc można kierować przez 7 dni w tygodniu na adres mailowy pomoc.psychologiczna@uns.lodz.pl obsługiwany przez naszych ekspertów.

Wsparcie oferowane studentom UNS przyjmuje także formy – wsparcia materialnego, merytorycznego i organizacyjnego, których specyfikę w odniesieniu do poszczególnych kategorii wsparcia opisano poniżej:

Na podstawie Regulaminu Pomocy Materialnej UNS studenci mogą ubiegać się o stypendia socjalne, zapomogi, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów. Studenci z niepełnosprawnością mogą również korzystać z rozwiązań finansowanych ze środków przeznaczonych na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, a także wsparcia w zakresie organizacji procesu kształcenia – przewidziane w Regulaminie Studiów UNS rozwiązania opisano w ramach kryterium 2.

Środki finansowe przyznawane na finansowanie zadań związanych z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, kształceniu na studiach przekazywane są w formie dotacji podmiotowej.

Zadania w obszarze wsparcia naukowo-dydaktycznego, w tym informacji dotyczących toku studiów oraz rozwiązań dostępnych w przypadku występujących trudności (m.in. braku zaliczenia zajęć, konieczności wnioskowania o wpis warunkowy; innych próśb i wniosków studenckich), realizuje kolegium rektorskie: rektor, prorektor ds. kształcenia i rozwoju, prorektor ds. studenckich i nauczania. Bezpośrednią pieczę nad studentami sprawują opiekunowie kierunków.

W Uczelni powoływane są nowe jednostki oferujące wsparcie w wybranych obszarach m.in. koordynator współpracy zagranicznej w ramach programu Erasmus+, czy jednostki organizacyjne np. BON powołane w celu oferowania wsparcia studentom z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Elementem wsparcia w procesie studiowania jest również wykorzystywanie różnorodnych kanałów przekazywania studentom informacji – oprócz narzędzi wspomagających proces kształcenia w formie platformy e-learningowej oraz Wirtualnej Uczelni, wykorzystywane są poczta wewnętrzna i poczta w domenie uns.lodz.pl, strona www uczelni, komunikatory i media społecznościowe (Facebook), zawierające aktualne informacje z życia uczelni oraz planowane aktywności.

Ad. 2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się,

Wszyscy studenci uzyskują wsparcie dydaktyczne w procesie kształcenia – wynika to z kameralnego charakteru uczelni i stosunkowo niewielkiej liczby studentów. Kameralność kształcenia stanowi świadomie przyjęte rozwiązanie organizacyjne, umożliwiające bieżące monitorowanie postępów studentów oraz szybką reakcję na pojawiające się trudności dydaktyczne.

Zadanie wprowadzenia studentów w realia uczelni, specyfiki jednostki, realizacji podstawowych zadań studenckich czy wprowadzenia do wyboru specjalności powierzono prorektorom. Działania te pełnią funkcję adaptacyjną i wspierają studentów szczególnie na początkowym etapie studiowania. Wsparcie ma charakter kompleksowy i przybiera zróżnicowane formy w odniesieniu do celów i potrzeb, wynikających zarówno z programu studiów jak i przygotowania do wejścia na rynek pracy – jest ono związane z działalnością poszczególnych osób, jednostek administracyjnych, jak również stworzonych w tym celu dokumentów. Do elementów wsparcia zaliczyć można:

- możliwość indywidualnego kontaktu z pracownikami naukowo-dydaktycznymi uczelni w ramach dyżurów, konsultacji, za pośrednictwem platformy e-learningowej (forum pytań i odpowiedzi związanych z zajęciami) oraz poczty wewnętrznej platformy Moodle oraz poczty elektronicznej;
- małą liczebność grup – szczególnie w ramach poszczególnych specjalności, daje możliwość realnego wsparcia w procesie kształcenia. Rozwiązanie to umożliwia stosowanie aktywizujących metod dydaktycznych oraz indywidualizację pracy ze studentami;
- wykorzystywanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych: strona internetowa uczelni, platforma e-learningowa, Wirtualna Uczelnia, aplikacje mobilne, w celu informowania o kluczowych kwestiach związanych z procesem kształcenia: tokiem studiów; regulaminami i dokumentami kluczowymi z punktu widzenia bezpieczeństwa i organizacji kształcenia; kwestiami pomocy materialnej, merytorycznej i organizacyjnej. Zastosowanie zróżnicowanych kanałów komunikacji zwiększa dostępność informacji oraz wspiera samodzielność studentów w planowaniu procesu studiowania;
- podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów w ramach kursu BHP obejmującego wiedzę na temat zasad bezpieczeństwa, regulaminów, instrukcji i zasad ewakuacji w budynku Uczelni. Działania te wzmacniają poczucie bezpieczeństwa studentów oraz ich świadomość odpowiedzialności za własne funkcjonowanie w środowisku akademickim;
- powołanie jednostek administracyjnych, których pracownicy są przygotowani do podejmowania działań wspierających studentów na różnych etapach studiowania m.in: biuro rekrutacyjne UNS, dział organizacji studiów, dział obsługi platformy e-learningowej, sekcja informatyczna, biuro praktyk, akademickie biuro karier, centrum kształcenia podyplomowego. Jednostki te tworzą zintegrowany system wsparcia organizacyjnego, dydaktycznego i zawodowego;

- obowiązkowe szkolenia przygotowujące do udziału w zajęciach wspomaganych metodami i technikami kształcenia na odległość oraz stałe wsparcie ze strony metodyka kształcenia zdalnego w obsłudze platformy e-learningowej;
- opracowane na potrzeby wsparcia przewodniki i poradniki autorstwa pracowników UNS m.in.: *Przewodnik po e-learningu - Samouczek Studenta UNS*, *Przewodnik po praktykach studenckich UNS*, *Praca dyplomowa – Poradnik dla Studenta UNS*, *Praca dyplomowa – wskazówki edytorskie*. Materiały te wspierają rozwój kompetencji akademickich oraz samodzielność studentów w realizacji zadań dydaktycznych;
- wsłuchiwanie się w potrzeby jednostek czy grup – reagowanie na wnioski studentów w odniesieniu do różnych obszarów aktywności Uczelni, zgłaszane indywidualnie lub za pośrednictwem starostów poszczególnych grup, a także tych wynikających z prowadzonych działań ewaluacyjnych. Mechanizm ten umożliwia bieżące doskonalenie form wsparcia w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby studentów;
- wspieranie samorządności studentów i udziału Samorządu Studentów UNS w opiniowaniu programu studiów oraz wpływu na warunki studiowania.

Wspieranie rozwoju społecznego i naukowego studentów UNS jest niewątpliwie wyzwaniem z uwagi na formę studiów, jednak na przestrzeni kilku ostatnich lat warto wskazać na kluczowe obszary aktywności, zaangażowania i współpracy m.in.: udział w targach edukacyjnych, udział w piknikach i eventach - wolontariat, wsparcie dla organizacji pozarządowych m.in.: Caritas, zaangażowanie w akcje charytatywne – zbiórka dla Fundacji Dar Serca; zbiórka na rzecz fundacji Sarepta, współpraca z Towarzystwem Przyjaciół "Domu na Osiedlu" oraz wsparcie dla zbiórek indywidualnych. Działania te sprzyjają rozwojowi kompetencji społecznych, empatii oraz odpowiedzialności społecznej studentów, istotnych z punktu widzenia przyszłej pracy zawodowej pedagoga specjalnego.

Ad. 3 Form wsparcia:

- d) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,*
- e) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,*
- f) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,*

Uczelnia wspiera mobilność studentów, umożliwiając im udział w programach wymiany akademickiej (np. Erasmus+), praktykach krajowych, wizytach studyjnych oraz projektach. Mobilność traktowana jest jako istotny element procesu kształcenia, sprzyjający poszerzaniu kompetencji zawodowych, językowych i międzykulturowych studentów. Studenci mają dostęp do informacji, doradztwa oraz pomocy formalnej na etapie aplikacji i realizacji mobilności. Wsparcie to obejmuje zarówno etap przygotowania do wyjazdu, jak i jego rozliczenia oraz wykorzystania doświadczeń mobilności w dalszym toku studiów.

Mobilność wspierana jest także poprzez ofertę zajęć z elementami języków obcych, w tym wykładów fakultatywnych, dodatkowe kursy językowe oraz udział w wydarzeniach akademickich z udziałem gości zagranicznych.

Wspieraniu we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji służą praktyki zawodowe. Miejsce realizacji praktyk odpowiada zawodowym zainteresowaniom studentów, powiązanym z realizowanym programem studiów. Praktyki stanowią kluczowy element przygotowania do wykonywania zawodu i umożliwiają studentom bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy.

Uczelnia oferuje studentom wsparcie w planowaniu ścieżki zawodowej i edukacyjnej, m.in. poprzez współpracę z Biurem Karier, doradztwo zawodowe, warsztaty z zakresu przygotowania dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacji oraz rozwoju kompetencji miękkich. Działania te sprzyjają zwiększeniu szans absolwentów na zatrudnienie oraz świadomemu planowaniu dalszego rozwoju edukacyjnego.

Wsparcie w zakresie mobilności realizowane jest za pośrednictwem Biura Współpracy Międzynarodowej oraz koordynatora ds. Erasmus, w tym w ramach Erasmus Day. Głównym celem organizowania Dni Erasmusa w Uczelni jest promocja programu Erasmus+ wśród studentów i pracowników UNS w Łodzi oraz zachęcanie ich do korzystania z międzynarodowych możliwości, jakie oferuje program. Wydarzenia te pełnią również funkcję informacyjną, motywacyjną i integracyjną.

Wydarzenie to ma na celu zwiększenie mobilności akademickiej, integrację studentów zagranicznych oraz podniesienie kompetencji zawodowych, językowych i międzykulturowych uczestników. Działania te wpisują się w strategię umiędzynarodowienia oraz wzmacniają przygotowanie studentów do funkcjonowania na europejskim i globalnym rynku pracy.

Uczelnia wspiera również aktywność studentów w obszarze społecznym, organizacyjnym i obywatelskim, tworząc warunki do zaangażowania w inicjatywy wolontariackie, projekty społeczne oraz działania realizowane we współpracy z otoczeniem zewnętrznym. Aktywności te sprzyjają rozwojowi kompetencji interpersonalnych, przedsiębiorczych i przywódczych, istotnych z punktu widzenia przyszłej pracy zawodowej.

Ad. 4 System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych,

W Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi funkcjonuje spójny system motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz angażowania się w działalność naukową, którego fundamentem są regulacje zawarte w Regulaminie studiów oraz regulaminie pomocy materialnej. System ten łączy instrumenty finansowe, organizacyjne i dydaktyczne, tworząc środowisko sprzyjające rozwojowi talentów i indywidualnych aspiracji studentów.

System ten obejmuje w szczególności:

- Stypendia rektora dla najlepszych studentów – przyznawane na podstawie wysokich wyników w nauce, osiągnięć naukowych, sportowych lub artystycznych (zgodnie z odrębnym regulaminem pomocy materialnej – § 35 ust. 2). Stypendia te pełnią funkcję motywacyjną, wzmacniając

postawy systematycznej pracy i dążenia do doskonałości akademickiej, a jednocześnie stanowią formę uznania dla studentów wyróżniających się aktywnością i zaangażowaniem;

- Nagrody i wyróżnienia rektora – za szczególne osiągnięcia naukowe, aktywną działalność na rzecz uczelni, środowiska akademickiego lub społeczeństwa (§ 35 ust. 1). Rektor może również przyznać nagrody absolwentom za wyróżniające się prace dyplomowe (§ 35 ust. 3). Rozwiązanie to wzmacnia kulturę doceniania osiągnięć oraz promuje wysokie standardy pracy naukowej i społecznej;
- Możliwość realizacji indywidualnej organizacji studiów (IOS) – dostępna dla studentów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, uczestniczących w pracach badawczych, wyróżniających się działalnością naukową, sportową, artystyczną lub kulturalną, a także dla studentów realizujących więcej niż jeden kierunek studiów, studentów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą, studentek w ciąży oraz studentów będących rodzicami (§ 16 ust. 3 Regulaminu Studiów UNS).
- Indywidualna organizacja studiów może obejmować indywidualny program studiów realizowany we współpracy z opiekunem naukowym, indywidualny plan studiów, indywidualny tryb i terminy zaliczania zajęć lub grup zajęć, a także inne dostosowania organizacyjne wynikające ze szczególnych potrzeb studenta (§ 16 ust. 2). Rozwiązanie to umożliwia elastyczne dostosowanie przebiegu studiów przy zachowaniu obowiązujących efektów uczenia się i wymagań programowych, sprzyjając rozwojowi potencjału studentów wybitnych oraz łączeniu intensywnej aktywności akademickiej z innymi formami zaangażowania.
- Udział w badaniach naukowych i projektach badawczych – studenci UNS mają możliwość uczestniczenia w pracach badawczych prowadzonych na uczelni, co wspiera rozwój ich kompetencji naukowych i zawodowych (§ 6 ust. 2 pkt 2);
- Działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich – wspierana organizacyjnie i merytorycznie przez uczelnię. Studenci zrzeszeni w kołach mają możliwość prowadzenia badań, publikowania wyników oraz prezentowania ich na konferencjach (§ 6 ust. 1 i 2);
- System konsultacji i opieki dydaktycznej – studenci mogą korzystać z konsultacji nauczycieli akademickich oraz wsparcia opiekunów roku (§ 6 ust. 2 pkt 3; § 15), co sprzyja ich systematycznemu rozwojowi i motywuje do osiągania lepszych wyników.

Całość przyjętych rozwiązań tworzy spójny system wspierania studentów wybitnych, oparty na zasadach równości dostępu, indywidualizacji kształcenia oraz promowania postaw aktywności i odpowiedzialności za własny rozwój.

System ten, poprzez różnorodne narzędzia wsparcia i uznania, promuje postawy zaangażowania, rozwój naukowy oraz dążenie do doskonałości akademickiej, przyczyniając się do budowy kultury wysokich standardów wśród społeczności studenckiej UNS.

Ad. 5 Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Uczelnia zapewnia studentom łatwy, przejrzysty i systematyczny dostęp do informacji o dostępnych formach wsparcia, w tym pomocy materialnej, na wszystkich etapach toku studiów – od momentu rekrutacji, poprzez kolejne semestry, aż do zakończenia kształcenia. Informowanie studentów realizowane jest z wykorzystaniem zróżnicowanych i komplementarnych kanałów komunikacji, dostosowanych do potrzeb różnych grup studentów.

Informacje dotyczące pomocy materialnej są udostępniane przede wszystkim na stronie internetowej Uczelni, w zakładkach dedykowanych sprawom studenckim i pomocy socjalnej <https://uns.lodz.pl/dla-studenta/pomoc-materialna/> gdzie publikowane są aktualne regulaminy, terminy składania wniosków, wzory dokumentów oraz informacje organizacyjne. Równolegle komunikaty w tym zakresie przekazywane są za pośrednictwem platformy e-learningowej oraz Wirtualnej Uczelni, co umożliwia studentom szybki dostęp do informacji w środowisku wykorzystywanym na co dzień w procesie kształcenia.

Dodatkowo studenci są informowani o zasadach korzystania z pomocy materialnej w sposób bezpośredni i tradycyjny – poprzez ogłoszenia i komunikaty umieszczane w gablotach informacyjnych zlokalizowanych w siedzibie Uczelni, w bezpośrednim sąsiedztwie rektoratu, a także w trakcie kontaktów indywidualnych z pracownikami administracji oraz opiekunami kierunków.

Obsługą pomocy materialnej zajmuje się Rektorat Uczelni, który odpowiada za przyjmowanie wniosków, udzielanie informacji studentom oraz bieżące wsparcie proceduralne, natomiast szczegółowa analiza dokumentacji i realizacja wypłat prowadzona jest przez Dział Finansowy UNS, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi.

Tak zorganizowany system informowania zapewnia studentom przejrzystość procedur, równość dostępu do informacji oraz możliwość świadomego korzystania z przysługujących im form wsparcia.

Ad. 6 Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności,

W Uczelni Nauk Społecznych funkcjonuje przejrzysty, wielokanałowy i dostępny dla studentów system składania oraz rozpatrywania skarg, wniosków i postulatów, oparty na zasadach dialogu akademickiego, ochrony praw studenta, bezstronności oraz terminowości i skuteczności podejmowanych działań. System ten działa w oparciu o Regulamin studiów, procedury wewnętrzne Uczelni oraz obowiązujące przepisy prawa, a jego funkcjonowanie jest elementem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski w sposób formalny i nieformalny, z zachowaniem zasady poufności i ochrony interesów stron, w szczególności:

- pisemnie lub elektronicznie (na adres rektoratu, Biura Obsługi Studenta, Prorektora ds. Studenckich i Nauczania),
- bezpośrednio podczas dyżurów rektora lub prorektora ds. studenckich i nauczania,
- za pośrednictwem Samorządu Studenckiego, który pełni funkcję reprezentacyjną i mediacyjną oraz ma prawo opiniowania i przekazywania spraw wymagających interwencji,

- poprzez formularz kontaktowy udostępniony na stronie internetowej Uczelni, umożliwiający szybkie zgłoszenie sprawy.

Wnioski i skargi są rozpatrywane niezwłocznie, z zachowaniem zasady rzetelności i indywidualnego podejścia, nie później niż w terminie 14 dni roboczych, o ile charakter sprawy nie wymaga przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających. Student każdorazowo otrzymuje informację zwrotną o sposobie rozpatrzenia sprawy, wraz z uzasadnieniem, w formie pisemnej lub elektronicznej.

W przypadkach szczególnych studentowi przysługuje prawo wniesienia odwołania do Rektora lub właściwej Komisji Odwoławczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Skuteczność funkcjonowania systemu potwierdzają dane ilościowe oraz analiza charakteru zgłaszanych spraw. W roku akademickim 2024/2025 do rektoratu wpłynęło 14 wniosków i nie odnotowano żadnych skarg, co świadczy o efektywności bieżącej komunikacji oraz rozwiązywaniu spraw na wczesnym etapie. Zgłaszane wnioski dotyczyły m.in.: anulowania opłat z tytułu czesnego, ponownego rozpatrzenia wniosku o stypendium Rektora oraz reaktywacji w prawach studenta. Spośród 14 wniosków 7 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 7 negatywnie, co potwierdza merytoryczny i zrównoważony charakter podejmowanych decyzji, oparty na obowiązujących regulacjach, a nie uznaniowości.

Na podstawie analizy dokumentacji, doświadczeń Biura Obsługi Studenta oraz informacji przekazywanych przez Samorząd Studencki można stwierdzić, że funkcjonujący system jest skuteczny, transparentny i elastyczny, a jednocześnie sprzyja budowaniu kultury dialogu, zaufania i współodpowiedzialności w środowisku akademickim.

Ad. 7 Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Obsługa administracyjna studentów na kierunku pedagogika specjalna realizowana jest przez wyspecjalizowane i funkcjonalnie zintegrowane jednostki uczelniane, a funkcjonujący system obsługi zapewnia sprawną, terminową i przyjazną realizację spraw studenckich – od etapu rekrutacji i zapisów, przez przebieg studiów, aż po proces dyplomowania.

Zakres obsługi administracyjnej obejmuje wszystkie kluczowe obszary organizacji toku studiów, w tym obsługę dokumentacji studenckiej, organizację zajęć, wsparcie w realizacji praktyk zawodowych, pomoc materialną, obsługę systemów informatycznych oraz wsparcie studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Kadra administracyjna posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe, doświadczenie w pracy w szkolnictwie wyższym oraz rozwinięte kompetencje interpersonalne, niezbędne do efektywnej i empatycznej obsługi studentów. Praca administracji wspierana jest przez nowoczesne narzędzia informatyczne, w szczególności Wirtualny Dziekanat, platformę e-learningową oraz systemy komunikacji elektronicznej, co zwiększa dostępność usług, przejrzystość procedur oraz możliwość bieżącego kontaktu studentów z administracją, także w formule zdalnej.

Poziom i skuteczność obsługi administracyjnej są systematycznie monitorowane, m.in. poprzez badania ankietowe wśród studentów, analizę zgłoszeń, wniosków i skarg oraz bieżący nadzór władz uczelni. Uzyskiwane informacje wykorzystywane są do wprowadzania działań doskonalących, obejmujących zarówno organizację pracy jednostek administracyjnych, jak i rozwój kompetencji kadry. Działania te przekładają się na wysoki poziom satysfakcji studentów oraz efektywne wsparcie organizacyjne procesu kształcenia.

W celu zapewnienia jak najwyższych standardów obsługi studentów w Uczelni Nauk Społecznych wyodrębnione zostały ściśle współpracujące ze sobą komórki organizacyjne, których zadaniem jest zarówno obsługa administracyjna, jak i bezpośrednie wspieranie procesu kształcenia. Należą do nich w szczególności: Rektorat, Biuro Rekrutacji, Dział Organizacji Studiów, Dział Obsługi Platformy e-learningowej, Biuro Praktyk oraz Biuro ds. Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami.

Pracownicy wymienionych jednostek systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje i kompetencje, w tym w ramach udziału w szkoleniach realizowanych w projekcie „Uczelnia Dostępna”, ukierunkowanym na rozwój dostępności i jakości obsługi w szkolnictwie wyższym. Tematyka szkoleń obejmowała w szczególności:

- podnoszenie świadomości potrzeb i ograniczeń osób z niepełnosprawnościami,
- specyfikę niepełnosprawności wzrokowej i słuchowej,
- specyfikę niepełnosprawności intelektualnej, psychicznej i neurologicznej,
- specyfikę niepełnosprawności ruchowej,
- dostępność cyfrową (WCAG),
- dostępność edukacyjną,
- dostępność informacyjno-komunikacyjną,
- dostępność instytucjonalną,
- dostępność architektoniczną.

Podnoszenie kompetencji kadry administracyjnej bezpośrednio wpływa na jakość obsługi studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz stanowi istotny element realizacji polityki równego dostępu do kształcenia i wysokich standardów organizacyjnych Uczelni.

Ad. 8 Działania informacyjne i edukacyjne dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi realizuje spójny, wielopoziomowy system działań informacyjnych, edukacyjnych i interwencyjnych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, przemocy i naruszeń praw studentów, a także skuteczne reagowanie w sytuacjach zagrożenia oraz udzielanie wsparcia osobom poszkodowanym.

Działania te prowadzone są w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, regulacje wewnętrzne uczelni oraz rozwiązania organizacyjne, w tym m.in. Zarządzenie Rektora nr 5/2018 w sprawie wprowadzenia „Instrukcji Bezpieczeństwa” dla budynku Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi. Uczelnia zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki studiowania, a studenci są systematycznie informowani o zasadach bezpieczeństwa poprzez systemy informatyczne uczelni oraz materiały informacyjne dostępne w przestrzeni akademickiej. Na każdym piętrze budynku znajdują się aktualne instrukcje przeciwpożarowe oraz plany ewakuacyjne.

Studenci rozpoczynający studia zobowiązani są do zaliczenia kursu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, realizowanego na platformie e-learningowej UNS. Kurs ten obejmuje zagadnienia związane z zasadami bezpieczeństwa, procedurami reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz odpowiedzialnością uczestników procesu kształcenia.

W dokumencie *Polityka rozwoju kadr Uczelni Nauk Społecznych* kwestie bezpieczeństwa ujęte są w sposób wieloaspektowy. Uczelnia dba o bezpieczne i higieniczne warunki pracy, prowadzi regularne szkolenia BHP oraz wprowadza procedury minimalizujące ryzyko zawodowe, wspierając tym samym kulturę bezpieczeństwa w środowisku akademickim. Równocześnie szczególny nacisk położono na przeciwdziałanie dyskryminacji, przemocy i nierównemu traktowaniu.

W 2023 roku w Uczelni Nauk Społecznych powołany został *Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji* w osobie p. mgr Włodzimierza Sokołowskiego. W ramach zapobiegania dyskryminacji i nierównemu traktowaniu UNS stworzyła *Standard Antydyskryminacyjny UNS*. Rozwiązania te stanowią element systemu zapewniania jakości kształcenia oraz ochrony praw studentów i pracowników.

Na posiedzeniu Senatu Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi w dniu 19 grudnia 2025 r. przyjęta została Procedura przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi oraz innym niepożądanym zachowaniom, obejmująca zarówno studentów, jak i pracowników uczelni. Procedura ta stanowi formalne i systemowe narzędzie reagowania na wszelkie przypadki naruszenia godności, bezpieczeństwa psychicznego oraz zasady równego traktowania w środowisku akademickim.

Procedura określa w szczególności:

- tryb zgłaszania przypadków dyskryminacji, mobbingu, przemocy lub innych niepożądanych zachowań, z wykorzystaniem standaryzowanego formularza zgłoszeniowego,
- zasady powoływania i działania Komisji ds. rozpatrzenia zgłoszenia, w tym jej skład, zakres kompetencji oraz sposób prowadzenia postępowania wyjaśniającego,
- gwarancje poufności, bezstronności i ochrony osób zgłaszających, a także zakaz działań odwetowych,
- możliwe rekomendacje i działania następcze, w tym działania naprawcze, systemowe lub dyscyplinarne,
- obowiązek dokumentowania przebiegu postępowania, w tym sporządzania sprawozdań z prac Komisji.

Integralną część procedury stanowią załączniki operacyjne (w tym: zaświadczenie o odbyciu szkolenia z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, formularz zgłoszenia, oświadczenia stron, wzór sprawozdania Komisji ds. rozpatrzenia zgłoszenia).

Wdrażaniu procedury służą działania informacyjne i edukacyjne, realizowane za pośrednictwem systemów informatycznych uczelni (platforma e-learningowa, Wirtualna Uczelnia), a także cykliczne szkolenia dla studentów i pracowników, prowadzone przez *Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji*. Szkolenia te obejmują zagadnienia związane z rozpoznawaniem przejawów dyskryminacji i przemocy, zasadami reagowania, możliwościami uzyskania wsparcia oraz odpowiedzialnością instytucjonalną.

Przyjęcie i wdrożenie procedury wzmacnia system ochrony praw studentów UNS, zwiększa transparentność działań uczelni w sytuacjach kryzysowych oraz stanowi istotny element budowania bezpiecznego, inkluzywnego i odpowiedzialnego środowiska akademickiego, zgodnego z zasadami społecznej odpowiedzialności uczelni.

W zakresie rozwiązywania ewentualnych sytuacji konfliktowych Uczelnia może skorzystać również ze wsparcia podmiotów zewnętrznych – UNS posiada podpisane umowy o współpracy z Polskim Centrum Mediacji – Oddział w Łodzi, które delegują mediatorów wspierających procesy polubownego rozwiązywania sporów.

W zakresie rozwiązywania ewentualnych konfliktów pojawiających się pomiędzy członkami społeczności akademickiej, władze UNS posiadają wsparcie instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, w zakresie prowadzenia mediacji, m.in. podpisaną umowę o współpracy z Fundacją Innopolis prowadzącą Centrum Interwencji Kryzysowej oraz Polskim Centrum Mediacji Oddział w Łodzi, które delegowały mediatorów współpracujących z uczelnią.

W 2022 roku UNS dołączyła również do grona sygnatariuszy Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Deklaracja ta wzmacnia zobowiązanie uczelni do tworzenia bezpiecznego, inkluzywnego i odpowiedzialnego środowiska akademickiego, opartego na dialogu, poszanowaniu godności oraz reagowaniu na sytuacje kryzysowe i naruszenia praw członków wspólnoty akademickiej.

Ad. 9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów Uczelni Nauk Społecznych, który stanowi podstawową i sformalizowaną formę reprezentacji interesów studentów, w tym studentów kierunku Pedagogika specjalna. Samorząd studencki pełni istotną rolę w dialogu pomiędzy studentami a władzami uczelni oraz w działaniach wspierających jakość procesu kształcenia. Jego funkcjonowanie wpisuje się w model partycypacyjnego zarządzania uczelnią oraz wzmacnia podmiotowość studentów w procesach decyzyjnych.

Samorząd Studencki reprezentuje interesy studentów oraz realizuje zadania związane ze współdziałaniem z władzami uczelni w szczególności w zakresie:

- procesu kształcenia i organizacji studiów,

- podziału środków materialnych przeznaczonych na pomoc materialną dla studentów,
- opiniowania rozwiązań dotyczących warunków studiowania oraz wsparcia studentów.

Działania te mają charakter systemowy i są realizowane w sposób ciągły, z poszanowaniem autonomii samorządu studenckiego.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w pracach kolegialnych organów uczelni, w tym biorą udział w posiedzeniach Senatu UNS oraz w pracach rad programowych kierunków. Samorząd opiniuje również kandydatury na funkcje kierownicze, w szczególności na stanowisko Prorektora ds. Studenckich i Nauczania, a także uczestniczy w konsultacjach dotyczących zmian programowych, organizacji procesu dydaktycznego oraz rozwiązań projakościowych. Udział ten zapewnia realny wpływ studentów na kształt programu studiów oraz warunki jego realizacji.

Samorząd Studencki inicjuje i wspiera oddolne inicjatywy o charakterze integracyjnym i edukacyjnym, odpowiadające aktualnym potrzebom i zainteresowaniom studentów. W ostatnich latach były to m.in.:

- działania sprzyjające integracji środowiska studenckiego,
- aktywności dodatkowe o charakterze rozwojowym, w tym warsztaty i zajęcia z elementami arteterapii,
- spotkania i wydarzenia o charakterze informacyjnym i społeczno-edukacyjnym, realizowane we współpracy z zaproszonymi przedstawicielami organizacji zewnętrznych, m.in. dotyczące zagadnień równościowych, różnorodności oraz funkcjonowania osób niebinarnych w przestrzeni społecznej i edukacyjnej.

Inicjatywy te sprzyjają kształtowaniu kompetencji społecznych, empatii oraz postaw inkluzyjnych, istotnych z punktu widzenia przygotowania do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego.

Studenci angażują się również w działania o charakterze społecznym i obywatelskim, w tym projekty środowiskowe, akcje charytatywne oraz zbiórki pomocowe, co wpisuje się w społeczny wymiar kształcenia oraz wartości zawodu pedagoga, w szczególności pedagoga specjalnego. Aktywności te wzmacniają praktyczny i etyczny wymiar kształcenia oraz sprzyjają budowaniu odpowiedzialności społecznej studentów.

Uczelnia zapewnia Samorządowi Studenckiemu wsparcie merytoryczne i finansowe, tworząc warunki do aktywnego uczestnictwa studentów w życiu akademickim oraz w procesach doskonalenia jakości kształcenia. Informacje i postulaty zgłaszane przez samorząd, w tym wynikające z ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz bieżących kontaktów ze studentami, są wykorzystywane w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UNS. Stanowią one jedno z istotnych źródeł informacji wykorzystywanych w procesach ewaluacji i doskonalenia programu studiów.

Na ocenianym kierunku nie funkcjonują obecnie formalnie wyodrębnione organizacje studenckie. Ich potencjalne funkcje w zakresie reprezentacji interesów studentów, inicjatyw akademickich oraz dialogu z władzami uczelni są jednak w sposób ciągły i skuteczny realizowane przez Samorząd Studencki, który stanowi główne forum aktywności i partycypacji studentów w życiu uczelni. Rozwiązanie to jest adekwatne do skali uczelni oraz liczebności społeczności studenckiej i zapewnia skuteczną realizację funkcji samorządowych.

Ad. 10 Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

W Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi system wsparcia i motywowania studentów oraz funkcjonowanie kadry wspierającej proces kształcenia są objęte systematycznym, wieloźródłowym i udokumentowanym procesem monitorowania, oceny i doskonalenia w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Zakres działań obejmuje analizę dostępności i skuteczności wsparcia organizacyjnego, dydaktycznego, psychologicznego i materialnego, a także jakość obsługi administracyjnej, kompetencje personelu wspierającego oraz poziom satysfakcji studentów. Proces ten ma charakter ciągły i pro jakościowy oraz jest ukierunkowany na realne doskonalenie warunków studiowania.

Proces monitorowania realizowany jest zarówno cyklicznie (corocznie), jak i w trybie bieżącym, zgodnie z procedurą nr 10 WSZJK, z wykorzystaniem ankiet studenckich (zał. 10.1), ankiet nauczycieli akademickich (zał. 10.2), systemu zgłoszeń i konsultacji, a także analizy wniosków i skarg studentów. Dane jakościowe i ilościowe analizowane są przez Pełnomocnika ds. jakości kształcenia, a identyfikacja potrzeb studentów odbywa się również poprzez dialog z Samorządem Studenckim, prace Rad Programowych oraz Konwentu – Rady Konsultacyjnej (procedura nr 3 WSZJK). Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zapewnia kompleksowy charakter oceny systemu wsparcia.

Istotnym elementem systemu monitorowania i doskonalenia wsparcia studentów jest również udział przedstawicieli Samorządu Studenckiego w organach kolegialnych Uczelni, w tym w Senacie UNS. Udział ten umożliwia studentom realny wpływ na podejmowane decyzje dotyczące organizacji procesu kształcenia, warunków studiowania oraz rozwiązań pro jakościowych, a zgłaszane postulaty i opinie są uwzględniane w działaniach doskonalących realizowanych w ramach WSZJK.

Działania doskonalące obejmują m.in. rozwój infrastruktury dydaktycznej i cyfrowej, rozszerzanie oferty rozwojowej (tutoring, projekty), poprawę dostępności usług administracyjnych oraz dostosowanie procedur do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W odniesieniu do kadry wspierającej proces kształcenia (administracja, IT, biblioteka, biuro ds. osób z niepełnosprawnościami), ich kompetencje i jakość pracy oceniane są pośrednio – poprzez opinie studentów, wyniki ankiet, analizę zgłoszeń oraz bieżącą współpracę z władzami uczelni. Działania rozwojowe kadry planowane są w sposób celowy i spójny, zgodnie z procedurą nr 11 WSZJK, na podstawie zidentyfikowanych potrzeb, wniosków i rekomendacji.

Na podstawie opinii studentów uzyskanych w trakcie prowadzonych badań oraz analiz jakościowych wprowadzono szereg udogodnień i udoskonaleń odnoszących się do infrastruktury uczelni, dostępności architektonicznej i informacyjnej, organizacji obsługi administracyjnej oraz dostosowania procesu kształcenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zróżnicowanych potrzeb studentów. Zmiany te stanowią potwierdzenie skuteczności funkcjonującego systemu monitorowania i doskonalenia wsparcia. Do najważniejszych działań należą:

- wyposażenie wszystkich sal dydaktycznych w tablice multimedialne, sprzęt audiowizualny, rzutniki multimedialne, rzutniki pisma oraz systemy nagłośnienia,
- zakup nowych komputerów do sali komputerowej,
- zakup nowoczesnych systemów multimedialnych do prowadzenia zajęć dydaktycznych i publikowania treści informacyjnych,
- przygotowanie i wdrożenie nowego serwisu internetowego uczelni – strony www zgodnej ze standardem WCAG 2.1,
- instalację kiosku informacyjnego w portierni budynku uczelni w Łodzi, z dostępem do Wirtualnego Dziekanatu UNS,
- wprowadzenie możliwości korzystania z aplikacji mobilnych kluczowych narzędzi systemu teleinformatycznego Uczelni, w tym Wirtualnej Uczelni,
- zapewnienie dostępu do bibliotek online,
- wdrożenie mLegitymacji studenckich,
- wydzielenie przestrzeni otwartego dostępu do literatury – czytelnia oraz udostępnienie komputerów dla studentów,
- dostosowanie dokumentów i procedur do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, powołanie Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz wdrożenie szeregu rozwiązań wspierających dostępność procesu kształcenia,
- wydłużenie godzin pracy administracji – rektorat dostępny jest dla studentów również w soboty i niedziele podczas zjazdów dydaktycznych.

Podejmowane działania potwierdzają, że system wsparcia i motywowania studentów w Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi jest skuteczny, adekwatny do potrzeb studentów oraz podlega ciągłemu doskonaleniu w oparciu o rzetelne dane i aktywny udział interesariuszy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia publiczny, rzetelny i aktualny dostęp do informacji dotyczących programu studiów, warunków jego realizacji oraz osiągniętych rezultatów kształcenia. Informacje te udostępniane są w sposób przejrzysty i zróżnicowany, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup odbiorców – w szczególności kandydatów na studia, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Dostępność informacji traktowana jest jako element wspierający świadome podejmowanie decyzji edukacyjnych oraz jako istotny składnik jakości procesu kształcenia.

Ad. 1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach,

Uczelnia Nauk Społecznych zapewnia dostęp do informacji o kierunkach studiów, specyfice poszczególnych specjalności, dokumentach wewnętrznych oraz procedurach rekrutacyjnych za pośrednictwem strony internetowej Uczelni (www.uns.lodz.pl). Strona zawiera informacje adresowane zarówno do kandydatów na studia, jak i do studentów oraz pracowników, a także kluczowe materiały dotyczące funkcjonowania uczelni i realizacji procesu kształcenia. Serwis internetowy ma charakter responsywny, jest dostosowany do szerokiego grona odbiorców oraz spełnia wymagania standardu WCAG 2.1.

Zakres udostępnianych informacji obejmuje m.in. warunki przyjęć na studia, opisy programów studiów i specjalności, informacje o efektach uczenia się, organizacji procesu kształcenia, praktykach zawodowych, zasadach dyplomowania oraz możliwościach wsparcia studentów. Treści prezentowane są w sposób uporządkowany i zrozumiały, z uwzględnieniem potrzeb odbiorców o zróżnicowanym doświadczeniu edukacyjnym.

Studenci posiadają indywidualne konta w systemie ProAkademia – Wirtualna Uczelnia (wu.uns.lodz.pl), w module „Student”, gdzie po zalogowaniu mają dostęp do informacji związanych z tokiem studiów, w tym planów zajęć, punktacji ECTS, zaliczeń i ocen, danych dotyczących prowadzących zajęcia oraz bieżących komunikatów i ogłoszeń. System ten umożliwia również korzystanie z dedykowanej aplikacji mobilnej „Mobilny Student”, co zwiększa dostępność informacji i ułatwia bieżący kontakt z uczelnią.

Uzupełnieniem powyższych rozwiązań jest platforma e-learningowa UNS (www.platforma.uns.lodz.pl), dostępna po zalogowaniu, oparta na systemie Moodle (wersja 3.5), również w formie aplikacji mobilnej i dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na platformie studenci uzyskują dostęp do materiałów dydaktycznych, informacji o harmonogramie zajęć, warunkach zaliczenia, literaturze przedmiotu oraz narzędzi wspierających organizację procesu uczenia się (kalendarz, forum dyskusyjne, poczta wewnętrzna).

Uczelnia prowadzi również Biuletyn Informacji Publicznej (BIP), w którym publikowane są aktualne informacje dotyczące prowadzenia kształcenia na studiach wyższych oraz dokumenty wymagane przepisami prawa.

Uzupełnieniem działań informacyjnych prowadzonych przez Uczelnię jest udział w ogólnokrajowych systemach informacyjnych rozwijanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, służących zapewnieniu jednolitego i publicznego dostępu do informacji o ofercie studiów oraz zasadach rekrutacji. Dane dotyczące kierunków studiów, form kształcenia, profilu studiów oraz uprawnień uczelni przekazywane są do centralnych systemów informacji o szkolnictwie wyższym, w tym do systemu POL-on oraz ogólnopolskich serwisów informacyjnych dedykowanych kandydatom na studia. Rozwiązania te umożliwiają przyszłym studentom porównywanie ofert edukacyjnych w skali kraju, zwiększają przejrzystość procesu rekrutacji oraz wspierają podejmowanie świadomych decyzji edukacyjnych. Jednocześnie zapewniają spójność i aktualność danych prezentowanych przez Uczelnię w przestrzeni publicznej.

Ad. 2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Ocena publicznego dostępu do informacji prowadzona jest w Uczelni Nauk Społecznych w sposób systemowy, zgodnie z procedurą nr 8 Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W ramach tej procedury realizowana jest coroczna weryfikacja zawartości strony internetowej oraz BIP, oparta na liście kontrolnej (Załącznik nr 8.1) oraz raporcie końcowym (Załącznik nr 8.2).

W procesie oceny wykorzystywane są również wyniki badań ankietowych, zgłoszenia i zapytania kierowane przez studentów oraz opinie formułowane w ramach prac Rad Programowych i Konwentu – Rady Konsultacyjnej. Studenci uczestniczą w ocenie dostępności i czytelności informacji zarówno pośrednio – poprzez badania ankietowe – jak i bezpośrednio, zgłaszając uwagi za pośrednictwem Samorządu Studenckiego oraz kontaktów z administracją uczelni.

Efektom prowadzonych analiz są rekomendacje i działania doskonalące, których skuteczność podlega weryfikacji w kolejnych cyklach ewaluacyjnych. Do najważniejszych wdrożonych rozwiązań należą:

- opracowanie nowej strony internetowej UNS po przeprowadzeniu kompleksowego audytu dostępności (analiza automatyczna i audyt ekspercki – Akces Lab),
- wdrożenie zmodernizowanej platformy e-learningowej z rozszerzonymi funkcjami oraz aplikacji mobilnej „Mobilny Student”, zintegrowanej z systemami uczelni,
- uruchomienie infokiosku w budynku UNS w Łodzi, zapewniającego stały dostęp do Wirtualnej Uczelni i podstawowych informacji, niezależnie od godzin pracy administracji.

Powyższe działania potwierdzają konsekwentne podejście Uczelni do zapewniania przejrzystości, rzetelności i dostępności informacji o programie studiów i warunkach jego realizacji, z uwzględnieniem opinii studentów i innych interesariuszy oraz w powiązaniu z procesami doskonalenia jakości kształcenia.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi realizuje spójną i zintegrowaną politykę jakości kształcenia, opartą na Strategii Rozwoju Uczelni, Polityce Jakości UNS oraz nowym Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), przyjętym *Zarządzeniem Rektora UNS nr 9/2025 z 28 sierpnia 2025r. w sprawie zatwierdzenia Polityki Jakości UNS, w tym, Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelni Nauk Społecznych*. System ten, wprowadzony z początkiem roku akademickiego 2025/2026 obejmuje m.in. procedury projektowania, monitorowania i doskonalenia programów studiów, zgodne z przepisami prawa, Polską Ramą Kwalifikacji oraz standardami krajowymi i europejskimi w zakresie jakości kształcenia.

Polityka jakości została opracowana w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem misji uczelni, jej celów strategicznych, oczekiwań studentów, wymagań rynku pracy oraz kierunków rozwoju nauki i praktyki zawodowej. Dokument ten określa zasady transparentności, zaangażowania społeczności akademickiej, podejścia systemowego oraz podejmowania decyzji na podstawie danych empirycznych i dialogu z interesariuszami. Nadzór nad realizacją polityki jakości sprawuje *Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia*, powołany 7 marca 2025 r., *prof. dr hab. Marcin Jurgilewicz*.

Proces projektowania i zatwierdzania programu studiów przebiega zgodnie z jasno określoną strukturą kompetencji i odpowiedzialności. Inicjatorem zmian mogą być: Prorektor ds. kształcenia i rozwoju, Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia, Rada Programowa, Konwent – Rada Konsultacyjna lub Opiekun kierunku. Projekt programu opracowuje zespół kierunkowy w oparciu o:

- aktualne regulacje prawne,
- wyniki analiz jakości kształcenia i sprawozdań WSZJK,
- rekomendacje interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, instytucji partnerskich),
- rozpoznane potrzeby społeczne i gospodarcze – w tym uwarunkowania lokalne i regionalne.

Projekt programu podlega obligatoryjnemu opiniowaniu przez Radę Programową oraz Samorząd Studentów, a w przypadku nowego kierunku – także przez Konwent. Ostatecznego zatwierdzenia programu dokonuje Senat UNS w formie uchwały.

Zatwierdzony program studiów podlega regularnemu monitorowaniu, zgodnie z cyklem PDCA (Plan–Do–Check–Act) oraz procedurą nr 3 WSZJK, z rozróżnieniem czterech poziomów:

- bieżącego – obejmującego analizę zgodności realizacji efektów uczenia się z sylabusami, ocenę opinii studentów i nauczycieli,
- semestralnego – uwzględniającego wyniki hospitacji, ankiet, ocen efektywności praktyk zawodowych i procesu dyplomowania,
- rocznego – realizowanego poprzez raporty z wykonania programu, analizę zgodności z planami i warunkami kształcenia,
- cyklicznego (pełnego) – przeprowadzanego po zakończeniu cyklu kształcenia lub wcześniej, w razie zidentyfikowanej potrzeby aktualizacji.

Proces przeglądu i doskonalenia programu opiera się na analizie danych jakościowych (ankiety studenckie, hospitacje, opinie interesariuszy zewnętrznych, dane o losach absolwentów) i ilościowych (realizacja punktów ECTS, liczba absolwentów, oceny zajęć), a także rekomendacjach Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia. Wprowadzone zmiany mogą dotyczyć: treści kształcenia, metod dydaktycznych i weryfikacji efektów uczenia się, form zajęć, harmonogramu realizacji, sylwetki absolwenta oraz rozwiązań organizacyjnych.

Działania doskonalące podejmowane są we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, którzy uczestniczą w konsultacjach programowych, posiedzeniach Konwentu, a także jako eksperci w Radach Programowych. W przypadku kierunków o profilu praktycznym rekomendacje rynku pracy mają szczególne znaczenie i są bezpośrednio uwzględniane w procesie modyfikacji programów studiów.

Wnioski z przeglądu programów studiów przekładają się na:

- propozycje zmian zatwierdzane przez Senat Uczelni,
- rekomendacje dotyczące metod dydaktycznych i systemów oceniania,
- planowanie działań rozwojowych (np. szkolenia dla kadry dydaktycznej, aktualizacja treści cyfrowych, zmiany w ofercie wsparcia dla studentów),
- aktualizację dokumentacji programowej (sylabusy, matryce efektów, karty zajęć/grup zajęć).

Całość procesu dokumentowana jest w systemie WSZJK oraz w sprawozdaniach rocznych, które stanowią podstawę dalszego doskonalenia i ewaluacji jakości kształcenia. Szczegółowe rozwiązania określają procedury nr 3 i nr 4 WSZJK UNS, zapewniając spójność, przejrzystość oraz aktywny udział społeczności akademickiej i interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu i rozwoju programów studiów.

Działania związane z oceną skuteczności Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizowane są zgodnie z procedurą nr 14 WSZJK (ocena i doskonalenie WSZJK). Procedura ta obejmuje cykliczną analizę funkcjonowania systemu, przegląd skuteczności poszczególnych procedur, wnioski z oceny dokumentów i narzędzi oraz propozycje modyfikacji systemowych. Raport z oceny WSZJK przekazywany jest do Uczelnianej Rady Kształcenia, a jego wyniki stanowią podstawę do aktualizacji systemu jakości oraz podejmowania decyzji strategicznych dotyczących programów kształcenia.

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

System nadzoru nad kierunkiem studiów w Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi realizowany jest w sposób zintegrowany, z podziałem na nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny, przy uwzględnieniu kompetencji poszczególnych jednostek i osób funkcyjnych.

Nadzór merytoryczny

Za merytoryczny nadzór nad kierunkiem studiów odpowiada Koordynator kierunku (lub: Kierownik kierunku / Opiekun kierunku – zgodnie z przyjętym nazewnictwem w UNS), który:

- czuwa nad zgodnością realizowanego programu studiów z obowiązującymi przepisami prawa, standardami kształcenia oraz polityką jakości uczelni,
- inicjuje działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia i jego aktualizacji,
- analizuje realizację efektów uczenia się oraz ich zgodność z zakładanymi efektami kierunkowymi,
- monitoruje jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz ich zgodność z zakładanymi efektami,
- współpracuje z nauczycielami akademickimi w zakresie metod dydaktycznych i form weryfikacji efektów,
- analizuje dane z ankietyzacji, hospitacji, monitoringu praktyk, raportów z realizacji zajęć oraz innych narzędzi ewaluacyjnych,
- współpracuje z Radą Programową kierunku oraz interesariuszami zewnętrznymi.

Nadzór organizacyjny i administracyjny

Nadzór organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów sprawują:

- Prorektor ds. kształcenia i rozwoju – odpowiedzialny za całościowy nadzór nad realizacją strategii kształcenia, zgodność programów z polityką uczelni oraz nadzór nad wdrażaniem i ewaluacją WSZJK,
- Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia – monitoruje i wspiera działania jakościowe na poziomie kierunku, nadzoruje przebieg procedur wewnętrznej oceny jakości, hospitacji, ewaluacji efektów uczenia się,
- Rekorat / Biuro Obsługi Studenta – zapewnia administracyjną obsługę procesu kształcenia, rejestrację przebiegu studiów, obsługę dokumentacji programowej oraz organizację zajęć i praktyk.

Kompetencje i odpowiedzialność w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości

Za ewaluację i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku odpowiedzialni są:

- Koordynator kierunku – inicjuje działania naprawcze, opracowuje rekomendacje i raporty okresowe, przygotowuje modyfikacje programu studiów,
- Rada Programowa kierunku – opiniuje programy studiów, wskazuje kierunki rozwoju, analizuje zgodność z potrzebami rynku pracy,
- Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia – dokonuje przeglądu dokumentacji jakościowej, wspiera realizację cyklu PDCA na poziomie kierunku, analizuje dane z procedur wewnętrznych,
- Rada Programowa – opracowuje propozycje zmian w programach, uczestniczy w analizie ankiet, raportów, opinii studentów i interesariuszy,
- Studenci i interesariusze zewnętrzni – biorą udział w konsultacjach, ankietyzacji, posiedzeniach rad programowych, opiniują trafność, aktualność i użyteczność efektów kształcenia.

Nadzór nad kierunkiem prowadzony jest zgodnie z cyklem doskonalenia jakości (PDCA), uwzględniając wyniki monitoringu efektów kształcenia, opinii interesariuszy, wyników hospitacji oraz ewaluacji zajęć.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Proces projektowania, weryfikacji i modyfikacji programu studiów w Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi realizowany jest w sposób zinstytucjonalizowany i oparty na transparentnych procedurach, zgodnych z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz wymaganiami Polskiej Ramy Kwalifikacji i standardami europejskimi w zakresie zapewniania jakości. Szczegółowe zasady opisano w procedurach nr 3 i 4 Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK UNS).

Projektowanie programu

Nowy program studiów może być inicjowany przez Rektora, Prorektora ds. kształcenia i rozwoju, Radę Programową, Konwent – Radę Konsultacyjną, Koordynatora kierunku lub Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia.

Projekt opracowuje zespół kierunkowy, który:

- identyfikuje cele kształcenia i profil absolwenta,
- definiuje efekty uczenia się zgodne z poziomem PRK oraz charakterem kierunku,
- konstruuje strukturę programu (moduły/zajęcia, ECTS, harmonogram realizacji),
- dobiera metody dydaktyczne, formy weryfikacji efektów oraz zasady praktyk i dyplomowania,
- weryfikuje zasoby kadrowe i organizacyjne,
- uwzględnia potrzeby interesariuszy wewnętrznych (studentów, kadry) i zewnętrznych (pracodawców, instytucji partnerskich).

Projekt podlega konsultacjom i opiniowaniu przez:

- Radę Programową – w zakresie merytorycznej zgodności z polityką jakości i strategią Uczelni,
- Konwent – Radę Konsultacyjną – w zakresie przydatności efektów kształcenia z perspektywy rynku pracy,
- Radę Samorządu Studentów – w zakresie realności obciążeń i przejrzystości organizacji toku studiów.

Całość procesu projektowania i opiniowania nowego programu realizowana jest zgodnie z procedurą nr 3 WSZJK (ewaluacja programu kształcenia).

Zmiany w programie

Modyfikacje mogą dotyczyć zarówno całości programu, jak i jego wybranych elementów (np. sylwetki absolwenta, treści zajęć, metod dydaktycznych, form weryfikacji efektów, harmonogramu, praktyk, dyplomowania).

Zmiany inicjowane są w oparciu o:

- wyniki ewaluacji wewnętrznych (zajęcia, praktyki, dyplomowanie, efekty uczenia się),
- opinie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, absolwentów, członków Konwentu),
- dane z monitorowania losów zawodowych absolwentów,
- rekomendacje Pełnomocnika ds. jakości,
- propozycje Koordynatora kierunku wynikające z bieżącej analizy realizacji programu.

Zmiany są dokumentowane, konsultowane i opiniowane przez te same gremia co nowy program. Zgodnie z §7 ust. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, opinia Rady Samorządu Studentów jest obligatoryjna i musi zostać przekazana Senatowi najpóźniej 15 dni przed datą podjęcia uchwały.

Proces dokonywania zmian w programie studiów realizowany jest zgodnie z procedurą nr 4 WSZJK (doskonalenie programu studiów).

Zatwierdzanie

Zarówno nowy program studiów, jak i jego modyfikacje, zatwierdzane są uchwałą Senatu Uczelni, po uprzednim zasięgnięciu opinii interesariuszy oraz weryfikacji zgodności z polityką jakości, strategią rozwoju i przepisami prawa. Zmiany o charakterze technicznym, które nie wpływają na zakładane efekty uczenia się (np. przesunięcia semestralne, zmiany liczby godzin w ramach dopuszczalnych marginesów), zatwierdzane są decyzją Prorektora ds. kształcenia i rozwoju. Całość procesu jest dokumentowana – projekty, opinie i uchwały archiwizowane są jako element dokumentacji jakościowej kierunku.

Zapewnienie jakości i spójność cyklu

Dzięki proceduralnemu ujęciu pełnego cyklu życia programu studiów (projektowanie → zatwierdzanie → wdrażanie → monitorowanie → przegląd → modyfikacja), UNS zapewnia: zgodność z polityką jakości i celami strategicznymi, pełne dostosowanie do przepisów prawa i wymagań PRK, adekwatność do potrzeb rynku pracy i oczekiwań interesariuszy, elastyczność reakcji na zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym, ciągłość doskonalenia zgodnie z cyklem PDCA.

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

W Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi proces zapewniania jakości kształcenia opiera się na systematycznym, wielopoziomowym monitorowaniu oraz okresowych przeglądach programów studiów. Działania te realizowane są zgodnie z procedurami WSZJK UNS – przede wszystkim procedurą nr 1

(monitorowanie efektów uczenia się) oraz procedurą nr 3 (ewaluacja programu kształcenia). Całość przebiega zgodnie z cyklem doskonalenia PDCA i stanowi podstawę do podejmowania decyzji o zmianach programowych.

Bieżące monitorowanie realizacji programu odbywa się w ujęciu semestralnym i rocznym. Jego celem jest weryfikacja zgodności procesu kształcenia z programem, ocena osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz identyfikacja problemów dydaktycznych, organizacyjnych i merytorycznych. Zakres monitorowania obejmuje m.in.: analizę efektów uczenia się, ocenę spójności sylabusów, monitoring obciążeń studentów, jakość praktyk, tematy prac dyplomowych, wyniki hospitacji i ocen nauczycieli, ankiety studenckie oraz zgłoszenia studentów i kadry.

Wnioski są analizowane przez Koordynatora kierunku, który sporządza raporty semestralne. Rekomendacje przekazywane są do Pełnomocnika ds. jakości oraz Prorektora ds. kształcenia i rozwoju – zgodnie z procedurą nr 1 WSZJK.

Pełny przegląd programu studiów przeprowadzany jest co najmniej raz na cykl kształcenia. Proces ten realizowany jest zgodnie z procedurą nr 3 WSZJK (ewaluacja programu kształcenia) i może być inicjowany na podstawie wyników bieżącego monitoringu, zmian prawnych lub rekomendacji interesariuszy.

Dane wykorzystywane w przeglądzie pochodzą z różnych źródeł: ankiet studenckich, raportów z hospitacji, ocen nauczycieli, sprawozdań z praktyk, analiz prac dyplomowych, danych z platformy ELA, opinii ciał doradczych oraz z raportów jakościowych WSZJK. Analizowane są również dane rynkowe (Barometr Zawodów, GUS, WUP, PARP) oraz system zgłoszeń studentów i nauczycieli.

Na podstawie zebranych danych opracowywany jest raport przeglądu programu. Zgodnie z procedurą nr 4 WSZJK (doskonalenie programu studiów) rekomendacje zawarte w raporcie mogą obejmować zmiany w treściach kształcenia, metodach dydaktycznych, strukturze ECTS, ofercie specjalności, harmonogramie, a także w zakresie wsparcia organizacyjnego i infrastruktury dydaktycznej. Zmiany są zatwierdzane przez Senat po uzyskaniu wymaganych opinii interesariuszy.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągania efektów uczenia się przez studentów stanowi istotny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) i prowadzona jest w sposób etapowy, wielopoziomowy oraz zróżnicowany pod względem metod weryfikacji. Proces ten realizowany jest zgodnie z procedurami WSZJK, w szczególności procedurą nr 1 – Monitorowanie efektów uczenia się.

Sposoby oceny efektów uczenia się są projektowane i realizowane z uwzględnieniem specyfiki kierunku Pedagogika specjalna jako kierunku przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnie z wymaganiami standardu kształcenia określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na następujących poziomach:

- bieżącym – w ramach zaliczeń, egzaminów, projektów, prezentacji, analiz przypadków, zadań praktycznych i innych form pracy realizowanych w toku semestru, ukierunkowanych na stopniowe kształtowanie kompetencji metodycznych, diagnostycznych i terapeutycznych pedagoga specjalnego;
- modułowym/semestralnym – poprzez analizę realizacji efektów w obrębie modułów kształcenia, zgodności sylabusów z programem studiów, ocenę obciążenia studentów oraz proporcji punktów ECTS, z uwzględnieniem spójności rozwoju kompetencji zawodowych na kolejnych etapach kształcenia;
- końcowym – poprzez ocenę jakości prac dyplomowych, wyników egzaminów dyplomowych oraz dokumentacji praktyk zawodowych (m.in. dzienników i ocen opiekunów), realizowaną zgodnie z procedurą nr 2 WSZJK (ewaluacja procesu dyplomowania), potwierdzającą osiągnięcie pełnej sylwetki absolwenta – nauczyciela pedagoga specjalnego;
- długofalowym – poprzez analizę losów absolwentów, ich zatrudnienia, mobilności edukacyjnej oraz ocenę przydatności nabytych kompetencji w pracy zawodowej i dalszym kształceniu.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się obejmuje wszystkie trzy kategorie efektów: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne, zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz standardem kształcenia nauczycieli. Dobór metod oceniania jest powiązany z charakterem weryfikowanych efektów, w szczególności z wymaganiem bezpośredniej obserwacji działań studenta w sytuacjach właściwych dla przyszłej pracy zawodowej pedagoga specjalnego.

W UNS stosuje się szeroki wachlarz metod oceny osiągnięć studentów, m.in.:

- egzaminy pisemne i ustne, testy, zaliczenia, weryfikujące wiedzę teoretyczną i jej rozumienie w kontekście praktyki pedagogicznej;
- prace problemowe, projekty indywidualne i zespołowe, odnoszące się do projektowania działań edukacyjnych i terapeutycznych;
- prezentacje, portfolio, studia przypadków (case studies);
- oceny kompetencji społecznych (np. współpraca w grupie, komunikacja, odpowiedzialność zawodowa);
- oceny z praktyk zawodowych (opinie opiekunów, analiza doświadczeń, samoocena studenta);
- praca dyplomowa jako syntetyczna forma potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się całego programu studiów, w tym umiejętności analizy problemów edukacyjnych i projektowania rozwiązań.

Metody te są dobierane na etapie konstruowania sylabusów, a ich adekwatność i skuteczność weryfikowana w ramach procedur WSZJK. Uczelnia podejmuje działania służące ujednolicaniu standardów oceniania wewnątrz kierunku, z poszanowaniem specyfiki poszczególnych form zajęć i etapów kształcenia.

Szczególną rolę w systemie oceniania odgrywają praktyki zawodowe, które stanowią kluczowe środowisko weryfikacji umiejętności i kompetencji społecznych studentów w warunkach rzeczywistej pracy pedagoga

specjalnego. Ocena efektów uczenia się osiąganych w trakcie praktyk prowadzona jest zgodnie z procedurą nr 7 WSZJK (zapewnienie jakości praktyk zawodowych) i obejmuje analizę dokumentacji praktyk, bezpośrednią obserwację realizowanych zadań oraz opinie opiekunów instytucjonalnych i uczelnianych. Praktyki pełnią nie tylko funkcję zaliczeniową, lecz także dostarczają danych jakościowych wykorzystywanych w ewaluacji programu studiów.

Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy oraz w dalszej edukacji oceniana jest poprzez:

- konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi (pracodawcami, instytucjami partnerskimi, członkami Konwentu – Rady Konsultacyjnej),
- opinie studentów i absolwentów dotyczące przydatności zdobytej wiedzy i umiejętności w środowisku zawodowym,
- badania losów absolwentów, realizowane z wykorzystaniem platformy ELA oraz wewnętrznych narzędzi badawczych,
- analizy rynku pracy (raporty WUP, GUS, Barometr Zawodów, PARP, raporty branżowe).

Wyniki tych analiz pozwalają na ocenę stopnia przygotowania absolwentów do pracy w systemie oświaty, poradnictwa i wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz do podejmowania dalszego kształcenia.

Wyniki oceny osiągania efektów uczenia się wykorzystywane są w doskonaleniu programu studiów poprzez:

- modyfikację treści zajęć, metod dydaktycznych i form weryfikacji efektów,
- aktualizację przypisań efektów uczenia się do zajęć,
- dostosowanie organizacji i zakresu praktyk zawodowych,
- zmiany struktury programu (liczba godzin, ECTS, sekwencja zajęć),
- formułowanie rekomendacji rozwojowych dla kadry dydaktycznej.

Wnioski te są dokumentowane w raportach Koordynatora kierunku oraz Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia i analizowane w ramach cyklicznego przeglądu programu studiów (procedura nr 3 WSZJK – ewaluacja programu kształcenia). Stanowią one formalną podstawę do podejmowania decyzji projakościowych oraz modyfikacji programu studiów, realizowanych zgodnie z procedurą nr 4 WSZJK i zatwierdzanych przez Senat Uczelni.

5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi system zapewniania jakości kształcenia opiera się na zasadzie współodpowiedzialności wszystkich uczestników procesu kształcenia za realizację i doskonalenie programu studiów. Interesariusze wewnętrzni – w szczególności studenci, nauczyciele akademicki oraz pracownicy administracyjni – a także interesariusze zewnętrzni – pracodawcy, absolwenci, instytucje partnerskie i eksperci środowiskowi – uczestniczą w sposób ciągły i sformalizowany w monitorowaniu,

ocenie oraz doskonaleniu programu studiów, w granicach wyznaczonych przez obowiązujące standardy kształcenia nauczycieli.

Interesariusze wewnętrzni

Studenci uczestniczą w procesach projakościowych poprzez:

- udział w Radach Programowych kierunku,
- udział przedstawicieli Samorządu Studentów w pracach Senatu Uczelni,
- ankietyzację zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych, procesu dyplomowania oraz warunków studiowania,
- konsultacje z Koordynatorem kierunku i władzami uczelni,
- zgłaszanie wniosków i uwag za pośrednictwem systemów informatycznych oraz Samorządu Studentów.

Wpływ studentów przejawia się m.in. w doprecyzowaniu organizacji procesu dydaktycznego, przejrzystości wymagań zaliczeniowych, harmonogramów zajęć oraz sposobów realizacji praktyk zawodowych, przy zachowaniu ram wynikających ze standardu kształcenia.

Nauczyciele akademicki uczestniczą w doskonaleniu programu poprzez:

- współtworzenie i aktualizację sylabusów,
- dobór i doskonalenie metod dydaktycznych oraz form weryfikacji efektów uczenia się,
- udział w hospitacjach, analizach ankiet i przeglądach programowych.

Ich wpływ dotyczy przede wszystkim ujednolicania standardów dydaktycznych, spójności efektów uczenia się z treściami kształcenia oraz adekwatności metod weryfikacji do charakteru efektów (W, U, K).

Koordynator kierunku, opiekunowie praktyk oraz pracownicy administracyjni (BOS, Biuro Praktyk) realizują bieżący monitoring przebiegu studiów, praktyk i dyplomowania oraz inicjują działania korygujące w toku roku akademickiego.

Interesariusze zewnętrzni

Konwent – Rada Konsultacyjna oraz Rady Programowe z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią stałe forum dialogu z rynkiem pracy. Ich udział obejmuje:

- opiniowanie programu studiów i jego realizacji,
- ocenę adekwatności efektów uczenia się do potrzeb praktyki zawodowej,
- formułowanie rekomendacji dotyczących sposobów realizacji kształcenia praktycznego,
- udział w zajęciach (prowadzenie zajęć dydaktycznych, wizyty studyjne).

Pracodawcy, instytucje partnerskie i absolwenci wnoszą wkład poprzez:

- ocenę przygotowania studentów w trakcie praktyk zawodowych,
- udział w badaniach losów absolwentów,
- konsultacje środowiskowe dotyczące funkcjonowania absolwentów w pracy zawodowej.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych jest systematycznie dokumentowany i analizowany w ramach procedury nr 3 WSZJK (ewaluacja programu kształcenia), a wnioski ujmowane są w raportach jakościowych.

W odniesieniu do kierunku objętego standardem kształcenia nauczycieli, działania doskonalące mają charakter porządkujący, doprecyzowujący i optymalizujący, bez ingerencji w strukturę narzuconą przepisami prawa.

Obejmują one w szczególności:

- wyraźniejsze porządkowanie i rozdzielanie treści kształcenia pomiędzy poszczególne zajęcia, w celu uniknięcia ich nadmiernego nakładania się oraz zapewnienia logicznej sekwencji treści – od podstaw teoretycznych do zastosowań praktycznych;
- doprecyzowywanie nazw zajęć, tak aby jednoznacznie odzwierciedlały ich zakres merytoryczny oraz pozostawały zbieżne z nazewnictwem i obszarami wskazanymi w standardzie kształcenia nauczycieli, co zwiększa czytelność programu studiów;
- jednoznaczne wskazywanie w dokumentacji programowej zajęć i grup zajęć ukierunkowanych na kształtowanie umiejętności praktycznych;
- precyzyjne przypisywanie efektów uczenia się do zajęć o charakterze praktycznym, umożliwiające jednoznaczną identyfikację, w których elementach programu studenci nabywają kompetencje zawodowe pedagoga specjalnego;
- porządkowanie struktury modułów i sekwencji zajęć, tak aby zajęcia praktyczne i metodyczne były funkcjonalnie powiązane z przygotowaniem teoretycznym, zgodnie z logiką standardu kształcenia.

Dane pochodzące z ankiet, hospitacji, dokumentacji praktyk, procesu dyplomowania, badań losów absolwentów oraz konsultacji z Radami Programowymi i Konwentem są syntetyzowane w raportach Koordynatora kierunku i Pełnomocnika ds. jakości kształcenia. Rekomendacje są opiniowane przez interesariuszy, w tym studentów, a w przypadku zmian wymagających decyzji formalnych – zatwierdzane przez Senat Uczelni.

Podejmowane działania przekładają się na doskonalenie spójności programu, przejrzystości dokumentacji, jakości realizacji kształcenia oraz zgodności programu studiów z wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli i potrzebami praktyki zawodowej.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Na ocenianym kierunku studiów nie była dotychczas przeprowadzona ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Tym samym nie formułowano zaleceń odnoszących się bezpośrednio do programu kształcenia na tym kierunku.

Jednocześnie Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi prowadzi systematyczne działania przygotowawcze i benchmarkingowe, polegające na analizie wniosków i zaleceń formułowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną wobec innych kierunków o zbliżonym profilu i charakterze.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

Czynniki	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	Mocne strony	Słabe strony
WEWNĘTRZNE	1. Spójna i zintegrowana koncepcja kształcenia, zgodna z misją UNS oraz potrzebami rynku pracy. 2. Stabilna, doświadczona kadra dydaktyczna o ugruntowanym dorobku naukowym i praktycznym w obszarze pedagogiki specjalnej, w tym doświadczeniu eksperckim i międzynarodowym, wspierającym aktualność treści kształcenia. 3. Silna orientacja praktyczna programu – rozbudowane praktyki, warsztaty, hospitacje i zajęcia środowiskowe. 4. Zróżnicowane i efektywne formy wsparcia studentów oraz dostęp do indywidualnych konsultacji.	1. Potrzeba dalszego systematycznego umiędzynarodowienia procesu kształcenia w szczególności w zakresie mobilności studentów i formalizacji współpracy instytucjonalnej. 2. Ograniczone możliwości rozwijania profilowanych ścieżek specjalistycznych ponad minimalne wymagania standardu – wynikające z wymogów godzinowych i organizacyjnych jednolitych studiów magisterskich. 3. Ograniczona rozpoznawalność kierunku w warunkach silnej konkurencji rynkowej, wymagająca intensyfikacji działań promocyjnych i rekrutacyjnych.
	Szanse	Zagrożenia
ZEWNĘTRZNE	1. Możliwość intensyfikacji umiędzynarodowienia (współpraca z uczelniami i centrami terapii za granicą) poprzez rozwój współpracy projektowej, mobilności kadry oraz komponentów programów w językach obcych. 2. Dostęp do projektów grantowych i rozwojowych (Erasmus+, FERS, KPO, NCBR) umożliwiających rozwój kadry i infrastruktury. 3. Rosnące zapotrzebowanie na specjalistów pedagogiki specjalnej w edukacji, usługach społecznych i terapii. 4. Rozszerzanie partnerstw z instytucjami edukacyjnymi, NGO i środowiskiem lokalnym. 5. Wzrost znaczenia usług społecznych i edukacji włączającej jako priorytetów polityki publicznej.	1. Częste zmiany przepisów prawa oświatowego i standardów kształcenia nauczycieli. 2. Silna konkurencja ze strony uczelni oferujących kształcenie w pełni online. 3. Malejące zainteresowanie jednolitymi studiami magisterskimi wynikające z uwarunkowań demograficznych i ekonomicznych, wymagające elastycznego dostosowania oferty dydaktycznej. 4. Wzrost liczby osób wymagających specjalistycznego wsparcia (SPE, zaburzenia emocjonalne, kryzysy psychiczne), przy jednoczesnej niewystarczającej liczbie placówek i specjalistów, co tworzy trudne warunki organizacyjne dla praktycznej nauki zawodu. 5. Zwiększone obciążenie instytucji edukacyjnych i specjalistycznych

		obowiązkami administracyjnymi i sprawozdawczymi, co może ograniczać ich gotowość do przyjmowania studentów i angażowania się w proces kształcenia praktycznego.
--	--	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	6	20
	III	-	-	5	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	6
	VI	-	-	-	-
Razem:				11	26

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
jednolite studia magisterskie	2025	-	-	10	4
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
Razem:				10	4

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).⁴

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	300 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	2800
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	75 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	186 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin	---

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	95 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	38 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych	950 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	---
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./----
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2.2800/430

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁵

Nazwa zajęć	Forma / formy zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Zajęcia kierunkowe			
Komunikacja interpersonalna – interakcje społeczne	Ćwiczenia/warsztaty	15	2
Emisja i higiena głosu	Ćwiczenia/warsztaty	10	1
Technologie informacyjne i nowoczesne media w edukacji	Ćwiczenia/laboratorium	35	2
Bezpieczeństwo, pierwsza pomoc i odpowiedzialność prawna opiekuna	Ćwiczenia/warsztaty	15	1
Współpraca z rodzicami	Ćwiczenia	10	2
Podstawy dydaktyki ogólnej	Ćwiczenia	15	3
Metodologia badań społecznych	Ćwiczenia	25	3
Poznanie siebie, innych i środowiska	Ćwiczenia	25	3
Diagnoza, kontrola i ocena efektów kształcenia	Ćwiczenia	15	2
Metody wspierania rozwoju dziecka	Ćwiczenia/warsztaty	15	2
Wprowadzenie do logopedii	Ćwiczenia	15	3
Projektowanie, wdrażanie i ewaluacja procesu edukacyjnego	Ćwiczenia	10	2
Psychopedagogika twórczości	Ćwiczenia/warsztaty	20	2
Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli	Ćwiczenia	20	3
Organizacja pracy przedszkola i szkoły	Ćwiczenia	10	2
Metody badań pedagogicznych	Ćwiczenia	10	3
Specjalne potrzeby edukacyjne i rozwojowe	Ćwiczenia/warsztaty	20	4
Diagnostyka w pedagogice specjalnej	Ćwiczenia	20	3
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – diagnoza i terapia	Ćwiczenia	15	2
Metodyka zajęć terapeutycznych dla uczniów o SPE	Ćwiczenia/warsztaty	15	2
Planowanie, realizacja i monitorowanie działań wspierających	Ćwiczenia	15	2
Kultura żywego słowa	Ćwiczenia/warsztaty	10	2
Doradztwo edukacyjno-zawodowe	Ćwiczenia/warsztaty	10	1
Specyfika pracy z uczniem o SPE na poszczególnych etapach	Ćwiczenia	30	2

⁵Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

edukacyjnych			
Elementy diagnozy i metodyki pracy z uczniem o SPE	Ćwiczenia/warsztaty	10	2
Planowanie, wdrażanie i ewaluacja działań specjalnych, integracyjnych i inkluzyjnych	Ćwiczenia	20	2
Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej	Ćwiczenia	10	2
Adaptacja dziecka o SPE w przedszkolu i szkole	Ćwiczenia	10	2
Planowanie, organizacja i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Ćwiczenia/warsztaty	20	2
Dydaktyka specjalna	Ćwiczenia	25	2
Diagnostyka psychopedagogiczna	Ćwiczenia/warsztaty	25	2
Nowoczesne technologie w edukacji i terapii	Ćwiczenia/warsztaty	10	2
Współpraca w zespole interdyscyplinarnym	Ćwiczenia	10	2
Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną	Ćwiczenia	30	5
Pedagogika osób z deficytami w obrębie analizatora wzrokowego	Ćwiczenia	30	3
Pedagogika osób z deficytami w obrębie analizatora słuchowego	Ćwiczenia	30	3
Pedagogika osób z chorobą przewlekłą i dysfunkcją narządu ruchu	Ćwiczenia	25	3
Praca z uczniem z niepełnosprawnością sprzężoną	Ćwiczenia	25	3
Praca z uczniem niedostosowanym społecznie i zagrożonym niedostosowaniem	Ćwiczenia	35	3
Specyfika pracy z uczniem z zaburzeniami sensorycznymi i neurorozwojowymi	Ćwiczenia	25	3
Specyfika pracy z uczniem z zaburzeniami psychicznymi i emocjonalnymi	Ćwiczenia	25	3
Innowacyjne i alternatywne metody pracy dydaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej	Ćwiczenia	15	3
Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych	Ćwiczenia/warsztaty	25	3
Projektowanie rozwiązań edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	Ćwiczenia/warsztaty	20	4
Komunikacja międzyludzka, alternatywna i wspomagająca (AAC)	Ćwiczenia/warsztaty	20	2
Rehabilitacja społeczno-zawodowa	Ćwiczenia	15	1
Współpraca środowisk edukacyjnych	Ćwiczenia	20	2
Warsztat pracy i rozwój zawodowy pedagoga specjalnego	Ćwiczenia	25	2
Aktywizacja i integracja osób dorosłych z niepełnosprawnością	Ćwiczenia	15	2
Zajęcia specjalnościowe			
OLIGO: Diagnoza funkcjonalna i wspomaganie rozwoju osób z niepełnosprawnością intelektualną ASD: Diagnoza psychopedagogiczna uczniów z zaburzeniami ASD RESO: Diagnostyka i programowanie postdiagnostyczne w resocjalizacji TPIWWR: Diagnoza funkcjonalna i wspomaganie rozwoju dziecka o SPE	Ćwiczenia/warsztaty	20	3
OLIGO: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną ASD: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z ASD	Ćwiczenia/warsztaty	25	3

RESO: Metodyka oddziaływań resocjalizacyjnych TPiWWR: Wczesne wspomaganie rozwoju i wczesna interwencja terapeutyczna			
OLIGO: Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną ASD: Konstruowanie IPET dla uczniów z ASD RESO: Konstruowanie indywidualnych programów resocjalizacyjnych TPiWWR: Konstruowanie indywidualnych programów terapeutycznych	Ćwiczenia/warsztaty	30	2
OLIGO: Projektowanie rozwiązań edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych ASD: Wsparcie osób dorosłych z ASD RESO: Innowacyjne rozwiązania organizacyjne w resocjalizacji i opiece TPiWWR: Programy terapeutyczne w WWR	Ćwiczenia/warsztaty	20	4
OLIGO: Metodyka nauczania i wychowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim ASD: Metodyka pracy dydaktyczno-wychowawczej z osobami z ASD RESO: Metodyka wychowania resocjalizującego i profilaktyki społecznej TPiWWR: Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci z zaburzeniami lub specyficznymi trudnościami w nauce czytania i pisanie	Ćwiczenia/warsztaty	25	3
M OLIGO: Metodyka nauczania i wychowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym ASD: Metodyka pracy terapeutycznej z osobami z ASD RESO: Metodyka pracy resocjalizacyjnej w środowisku zamkniętym TPiWWR: Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci z zaburzeniami lub specyficznymi trudnościami w nauce matematyki	Ćwiczenia/warsztaty	25	3
OLIGO: Współpraca z rodziną dziecka z niepełnosprawnością intelektualną ASD: Współpraca z rodziną dziecka z ASD RESO: Funkcje wychowawcze szkoły – zadania pedagoga szkolnego i pedagoga resocjalizującego TPiWWR: Współpraca z rodziną dziecka ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	Ćwiczenia	10	2
OLIGO: Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej ASD: Trening umiejętności społecznych RESO: Trening interpersonalny i mediacje TPiWWR: Trening umiejętności wychowawczych	Ćwiczenia/warsztaty	10	3
OLIGO: Metodyka pracy kompensacyjno-korekcyjnej ASD: Metodyka pracy terapeutycznej z osobami z ASD RESO: Metodyka pracy resocjalizacyjnej w środowisku otwartym TPiWWR: Podstawy języka migowego	Ćwiczenia/warsztaty	20	3
OLIGO: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim ASD: Metodyka zajęć rehabilitacji indywidualnej z uczniem z ASD RESO: Interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne TPiWWR: Integracja sensoryczna	Ćwiczenia/warsztaty	20	2
OLIGO: Metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej ASD: Modele edukacyjno-terapeutyczne w pracy z uczniem z ASD RESO: Metodyka readaptacji i reintegracji społecznej TPiWWR: Metody, terapii specyficznych trudności w uczeniu się	Ćwiczenia/warsztaty	20	3
Praktyki zawodowe (łącznie)	praktyka	950	38
		Razem	186 ECTS

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁶

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Modul	Komponent standardu	Liczba ECTS	Przedmioty (przykładowe, zgodnie z programem)
A. Kształcenie ogólne	–	12	Podstawy socjologii; Propedeutyka filozofii; Psychologia społeczna; Pedagogika porównawcza; Poznawanie siebie, innych i środowiska
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	B.1 Ogólne przygotowanie psychologiczne	12	Podstawy psychologii ogólnej; Psychologia rozwojowa i osobowości; Komunikacja interpersonalna; Podstawy dydaktyki ogólnej
	B.2 Ogólne przygotowanie pedagogiczne	12	Wprowadzenie do pedagogiki; Teoria i historia wychowania; Współczesne koncepcje i systemy edukacyjne; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
	B.3 Praktyki obserwacyjne	3	Praktyka opiekuńczo-wychowawcza
B – razem		27	
C. Przygotowanie kierunkowe	C.1 Przygotowanie merytoryczne	50	Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną; Pedagogika osób z deficytami w obrębie analizatora wzrokowego; Pedagogika osób z deficytami w obrębie analizatora słuchowego; Pedagogika osób z chorobą przewlekłą i dysfunkcją narządu ruchu; Wprowadzenie do logopedii; Praca z uczniem niedostosowanym społecznie i zagrożonym niedostosowaniem; Doradztwo edukacyjno-zawodowe; Prawa dziecka; Planowanie, wdrażanie i ewaluacja działań specjalnych, integracyjnych i inkluzyjnych; Aktualne wyzwania w procesie wsparcia osób z niepełnosprawnościami; Pedagogika z deontologią zawodu pedagoga specjalnego; Warsztat pracy i rozwój zawodowy pedagoga specjalnego; Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, Język obcy; Praktyka
	C.2 Przygotowanie psychologiczne do pracy z dziećmi i uczniami o SPE	12	Zaburzenia rozwojowe i trudności wychowawcze; Psychologia różnic indywidualnych; Psychologia kliniczna z psychopatologią; Psychologia wychowawcza; Teoretyczne podstawy wychowania, edukacji, terapii i rehabilitacji
	C.3 Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami o SPE	12	Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej; Specjalne potrzeby edukacyjne i rozwojowe; Historia i współczesne problemy pedagogiki specjalnej; Planowanie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej; Współpraca z rodzicami
	C.4 Przygotowanie do pracy z osobami dorosłymi z niepełnosprawnością	12	Andragogika specjalna; Geragogika i wsparcie osób z niepełnosprawnością; Aktywizacja i integracja osób dorosłych; Rehabilitacja społeczno-zawodowa; Pedagogika społeczna i instytucje wsparcia społecznego; Niepełnosprawność, intymność i podmiotowość człowieka z niepełnosprawnością
	C.5 Dydaktyka specjalna	8	Dydaktyka specjalna; Dziecko ze SPE w przedszkolu i szkole; Projektowanie, wdrażanie i ewaluacja procesu edukacyjnego; Nowoczesne

Modul	Komponent standardu	Liczba ECTS	Przedmioty (przykładowe, zgodnie z programem)
			technologie w edukacji i terapii
	C.6 Diagnostyka w pedagogice specjalnej	8	Diagnostyka w pedagogice specjalnej; Podstawy diagnostyki edukacyjnej; Diagnoza, kontrola i ocena efektów kształcenia
	C.7 Praktyki zawodowe (asystenckie)	8	Praktyka wychowawczo-dydaktyczna
C – razem		110	
D. Edukacja włączająca	D.1 Teorie edukacji integracyjnej i włączającej	8	Interdyscyplinarne podstawy integracji i inkluzji; Edukacja integracyjna; Edukacja inkluzyjna; Współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej
	D.2 Diagnoza SPE i planowanie wsparcia	12	Diagnostyka psychopedagogiczna; Elementy diagnozy i metodyki pracy z uczniem o SPE; Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka; Metodyka zajęć terapeutycznych; Metody wspierania rozwoju dziecka
	D.3 Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych	12	Organizacja kształcenia specjalnego; Adaptacja dziecka o SPE; Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych; Psychopedagogika twórczości; Innowacyjne i alternatywne metody pracy dydaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej
	D.4 Programy wychowawcze w edukacji włączającej	6	Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej; Specyfika pracy z uczniem o SPE; Współpraca środowisk edukacyjnych
	D.5 Organizacja edukacji włączającej	6	Organizacja pracy przedszkola i szkoły; Komunikacja międzyludzka, alternatywna i wspomagająca; Współpraca w zespole interdyscyplinarnym
	D.6 Praktyki asystencko-pedagogiczne	4	Praktyka z zakresu pedagogiki specjalnej
D – razem		48	
E. Przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki specjalnej	E.1 Przygotowanie merytoryczne	50	Psychologia osób z niepełnosprawnością intelektualną; Medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; Społeczno-kulturowe aspekty niepełnosprawności; Prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną; Edukacja i wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością; Nowoczesne technologie w rewalidacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; Współpraca z rodziną dziecka z niepełnosprawnością intelektualną; Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną; Metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej; Projektowanie rozwiązań edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych; Praca z uczniem z niepełnosprawnością sprzężoną; Specyfika pracy z uczniem z zaburzeniami sensorycznymi i neurorozwojowymi; Seminarium; Praktyka

Modul	Komponent standardu	Liczba ECTS	Przedmioty (przykładowe, zgodnie z programem)
			specjalnościowa
	E.2 Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne	30	Diagnoza funkcjonalna; Konstruowanie IPET; Metodyka nauczania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną; Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej; Metodyka pracy kompensacyjno-korekcyjnej; Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej; Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim; Specyfika pracy z uczniem z zaburzeniami psychicznymi i emocjonalnymi; Praktyka
	E.3 Praktyki zawodowe (specjalnościowe)	4	Praktyka z zakresu pedagogiki specjalnej / integracyjnej / inkluzyjnej
E – razem		84	
F. Wsparcie warsztatu pracy pedagoga specjalnego	–	6	Emisja i higiena głosu; Kultura żywego słowa; Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc; Technologie informacyjne i nowoczesne media
G. Metodologia badań naukowych	–	13	Metodologia badań społecznych; Metody badań pedagogicznych; Proseminarium; Seminarium
RAZEM (A + B + C + D + E + F + G)		300 ECTS	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
lektorat	ćwiczenia	3,4	NST	polski/angielski	20
wykład fakultatywny w języku obcym	wykład	semestr letni	NST	angielski	20

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku),
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów
8. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
9. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~"# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
10. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).

7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zaleceniatych instytucji (w formie elektronicznej).